

Kommunfullmäktige

kallas härmed till sammanträde **tisdagen den 2 december 2025 kl. 13:00 i Fullmäktigesalen.**

Klockslag	Vem/vilka som informerar
Kl. 13.00	Förtjänstutdelning för medarbetare som arbetat 25 år i kommunens tjänst

Ärenden

Förtjänstutdelning för medarbetare som arbetat
25 år i kommunens tjänst
Dnr

Sammanträdet öppnande

Upprop

Anmälan av jäv

1. Val av justerare samt tid och plats för justering
2. Fastställande av dagordning
3. Allmänhetens frågestund
4. Motioner
5. Delgivningar kommunfullmäktige 2025
Dnr 2025-00087 010
6. Interpellationer och enkla frågor

Ärenden

7. Medborgarförslag - Åtgärder av belysning och skyltar vid akutmottagningen på Arvidsjaur HC
Dnr 2025-00457 400
8. Årsredovisningar och ansvarsfrihet för kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet (RKM)
Dnr 2025-00419 007
9. Ram för nyupplåning 2026 samt omsättning av lån (Kommuninvest)
Dnr 2025-00432 045
10. Taxa för uthyrning av den nya sport- och simhallens lokaler
Dnr 2025-00452 706
11. Vattentjänstplan
Dnr 2025-00126 432
12. Informationssäkerhetspolicy
Dnr 2025-00435 167
13. Val av ersättare i kommunstyrelsen
Dnr 2025-00326 102
14. Val av revisor
Dnr 2022-00221 102

Sammanträdet avslutas

Kristina Bäckström
ordförande

Oscar Sundström
sekreterare

Kommunfullmäktige

Delgivningar kommunfullmäktige 2025

Meddelandeärenden

- * Delårsrapport 2025 – 08-31
- **Gemensamma hjälpmedelsnämnden**

- * Protokoll 2025-11-12
- **AKAB**

- * Protokoll 2025-11-06
- **IT Norrbotten**

Förslag till beslut

1. Redovisningen godkänns.

Medborgarförslag

Arvidsjaur 25/104

Jag föreslår att kommunen
vidtar följande åtgärder utanför
akutmottagningen på Arvidsjaur H.C.

- * Installera eller uppgradera
belysningen längs gångvägar, entre
och infart till akutmottagningen
för att säkerställa god sikt
kvällar och nätter.

- * Införa rörelsestyrd belysning
eller sensorer för energieffektivitet
och ökad trygghet.

- * Sätta upp tydlig och belyst
skyltning från parkering och
infart till akutentre, så att
besökare hittar lättare, även i
mörker och dåligt väder.

- * Se över placering och höjd på
skyltar så att de syns väl från
bilen och till fots.

- * E.v. komplettera med kameror
eller annan trygghetshöjande
utrustning om kommunen anser det
lämpligt.

Motivering

Nuvarande belysning är otillräcklig under kvällar och nätter, vilket försvårar orientering och ökar risken för olyckor och otrygghetskänslor.

Förbättrad skyltning och belysning gör det lättare för pat, anhöriga och räddningssquadan att hitta akuten snabbt och säkert.

God belysning och tydlig skyltning bidrar till ökad trygghet, särskilt under mörka årstider.

Förslaget stämmer inom kommunens ansvar för offentlig miljö och trafiksäkerhet. (vilket är inom ramen för ett medborgarförslag)

Mvh Rikard Möller

Tfn: 0702168909

KS § 234

Dnr 2025-00419

007

Årsredovisningar och ansvarsfrihet för kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet (RKM) 2024

Sammanfattning av ärendet

För verksamhetsåret 2024 översändes härmed samtliga handlingar som krävs för att Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbottens medlemmar – fullmäktige i Norrbottens 14 kommuner samt fullmäktige i Region Norrbotten, ska kunna fatta beslut om ansvarsfrihet för direktionen i Kollektivtrafikmyndigheten avseende verksamhetsåret 2024.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Ansvarsfrihet ges för Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten.

Jäv

Göte Renberg (S) har anmält jäv och deltar varken i överläggning eller beslut.

Handlingar i ärendet

Bilaga – Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten Årsredovisning 2024

Bilaga – Revisionsberättelse RKM 2024

Bilaga –Grundläggande granskning RKM 2024

Bilaga – Granskning av god ekonomisk hushållning RKM 2024

Bilaga – Skrivelse grundläggande granskning RKM 2024

Bilaga – Skrivelse årsredovisning RKM 2024

Bilaga – Yttrande årsredovisning RKM 2024

Kommunfullmäktige

Regionfullmäktige

Missiv till medlemmarna i Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet

För verksamhetsåret 2024 översändes härmed samtliga handlingar som krävs för att Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbottens medlemmar – fullmäktige i Norrbottens 14 kommuner samt fullmäktige i Region Norrbotten, ska kunna fatta beslut om ansvarsfrihet för direktionen i Kollektivtrafikmyndigheten avseende verksamhetsåret 2024.

Denna typ av handling kräver inte nämndsberedning utan kan skickas direkt till kommunfullmäktige/regionfullmäktige för beslut.

Bilaga – Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten Årsredovisning 2024

Bilaga – Revisionsberättelse RKM 2024

Bilaga –Grundläggande granskning RKM 2024

Bilaga – Granskning av god ekonomisk hushållning RKM 2024

Bilaga – Skrivelse grundläggande granskning RKM 2024

Bilaga – Skrivelse årsredovisning RKM 2024

Bilaga – Yttrande årsredovisning RKM 2024

Luleå den 28 maj 2025

På uppdrag av myndighetschef Mats Aspemo

Verksamhetskoordinator, Cecilia Hjorth

Årsredovisning 2024

Innehåll

Myndighetschefen har ordet	3
Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten	4
Verksamhetsåret 2024	5
Uppföljning av prioriterade aktiviteter 2024	5
Myndighetens uppdrag	6
Tätortstrafiken	10
Driftredovisning per verksamhet	16
Myndighetsledning	16
Färdtjänsthandläggning	17
Finansiering buss och tågverksamhet	18
Förvaltningsberättelse	25
Den kommunala koncernen	25
Översikt över verksamhetens utveckling	28
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	28
Händelser av väsentlig betydelse	29
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	30
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	31
Balanskravsresultat	32
Verksamhetsmål 2024	33
Väsentliga personalförhållanden	36
Förväntad utveckling	38
Finansiella rapporter	39
Noter	44

Godkänd av Direktionen §10 2025-03-26

Myndighetschefen har ordet

Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten fortsätter att utveckla, effektivisera och samverka kring länets kollektivtrafik tillsammans med sina 15 medlemmar i kommunalförbundet – de 14 kommunerna samt Region Norrbotten. I länet verkar nio samhällsfinansierade kollektivtrafikaktörer. Det innebär att årsredovisningens räkenskaper redovisar tre delar. Den största är finansieringen av helägda Länstrafiken i Norrbotten AB samt delägda Norrtåg AB, som också styrs via ägardirektiv med direkt insyn i verksamheten. En annan del är finansieringen av myndighetens personal och politikkkostnader. Den tredje är färdtjänsthandläggningen, som finansieras av de 13 kommuner som delegerat denna hantering till myndigheten.

För en helhetsbild av myndighetens ansvarsområde beskrivs även de kommunala tätortstrafikverksamheterna i årsredovisningen, medan deras räkenskaper återfinns under respektive kommun eller i en sammanställning som myndigheten årligen rapporterar till Trafikanalys, populärt benämnt Trafa.

En utmaning är att myndighetens roll och ansvar inte alltid är fullt förstådda. Detta har dock utvecklats och en bättre förståelse finns idag om att det endast finns en trafikhuvudman i länet – den Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten.

En annan utmaning är att resurser för genomförande av åtgärder och projekt inom trafiken är organiserade under kommuner eller regionen. Viljan att delta i samverkansforum är stor, och ingen skugga faller på de personer som ingår i grupperna. Däremot är det utmanande att arbeta med gemensamma projekt över organisationsgränser där individer styrs av uppdrag inom kommunen eller regionen.

För att överbrygga detta används olika samverkansforum. Dels besöks alla kommuner fysiskt en gång per år under första halvåret. Besöken är uppskattade och möjliggör en djupare

diskussion om den unika kommunens villkor. Tanken är att upplevda behov som framkommer analyseras och speglas mot det Regionala trafikförsörjningsprogrammet. En tydlig punkt som lyfts är matchning av tidtabeller för buss och tåg samt hållplatsutveckling, vilket diskuteras vid varje kommunbesök. Med Region Norrbotten hålls två ordinarie möten per år med fokus på finansiering och tågfrågor.

Ett annat mötesforum som startats är för kommuner med tätortstrafik för att samla och sprida information och erfarenheter. Medlemmarna deltar även via sina tjänstemän i planeringscykeln och den verksamhetsplan myndigheten tar fram utifrån det beslutade Regionala trafikförsörjningsprogrammet. Inför varje politiskt möte ingår medlemmarnas tjänstemän i beredningen för insyn och möjlighet till inspel. Under 2024 har diskussioner inletts om genomförandegrupper som tilldelas projekt att driva med start 2025.

Övriga samverkansforum rör Norrtåg AB samt en gruppering med myndighetschefer och verkställande direktörer i samtliga norrlandslän. Det finns också många samverkansgrupper med bl.a. Trafikverket kring hållplatser och finansiering, tillgänglighetsråd och besöksnäringen regionalt samt Svensk kollektivtrafik nationellt.

Våren 2024 genomfördes studieresor till Gävleborg, Skåne och VL för att dra lärdomar om deras organisation och arbete med färdtjänst. Därefter har ett systembyte genomförts inom färdtjänsten med fokus på kvalitet och effektivitet.

Beredskapsfrågor har också lyfts som en prioritet där myndigheten tagit ledartröjan avseende resurser inom kollektivtrafiken.

Mats Aspemo

Myndighetschef Kollektivtrafikmyndigheten i
Norrbotten

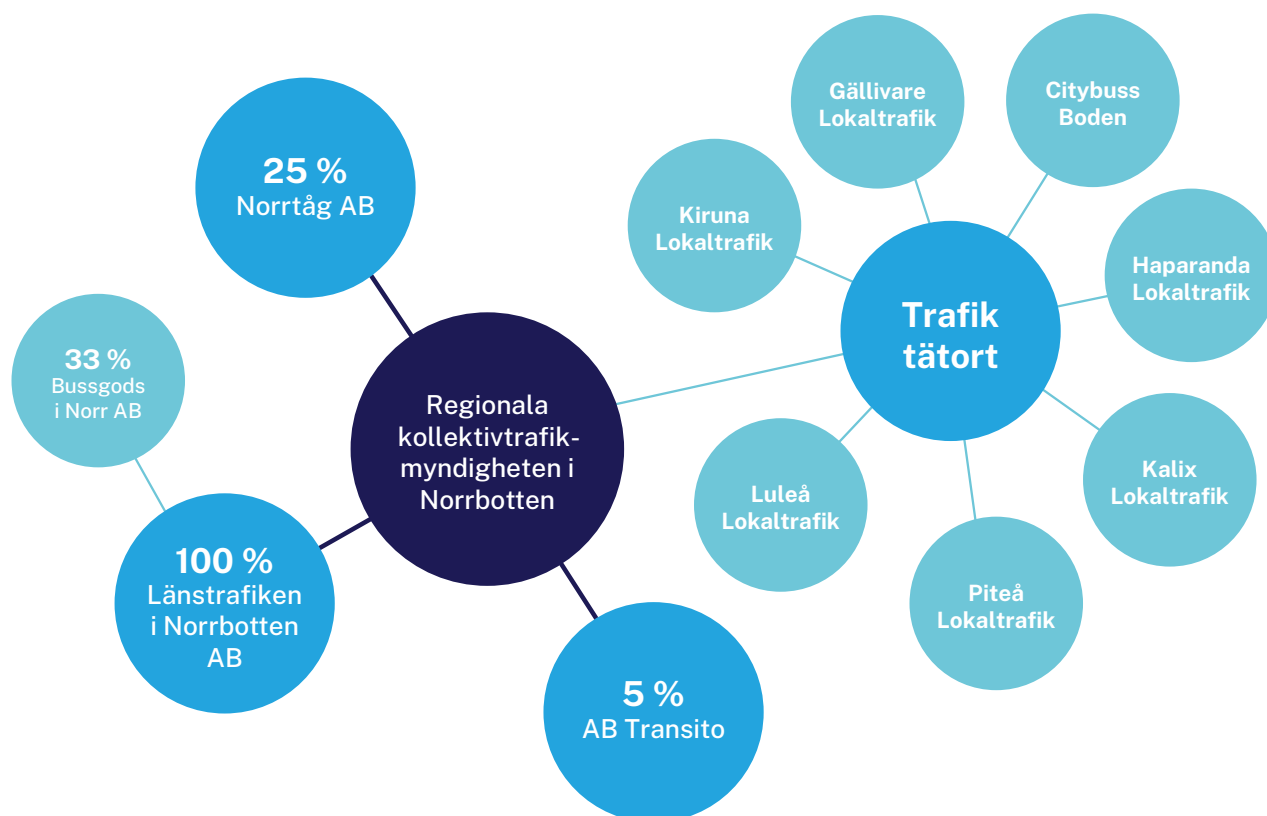
Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten

EU:s kollektivtrafikförordning finns bestämmelser om behöriga myndigheters möjligheter att vidta åtgärder för att tillgodose behovet av kollektivtrafik på ett sätt som är förenligt med Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd.

Den Regionala kollektivtrafikmyndigheten

(RKM) bildades den 1 januari 2012 under organisationsformen kommunalförbund. Medlemmar i förbundet är kommunerna Arjeplog, Arvidsjaur, Boden, Gällivare, Haparanda, Jokkmokk, Kalix, Kiruna, Luleå, Pajala, Piteå, Älvsbyn, Övertorneå och Övertorneå samt Region Norrbotten.

Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten ska verka med den grundläggande ambitionen att som myndighet samordna, effektivisera och utveckla kollektivtrafiken i länet. Myndigheten beslutar om var kollektivtrafik ska bedrivas i länet och taxorna för detta. Till Luleå kommun har delegerats rätten att upphandla egen trafik och att i samråd med myndigheten besluta taxor för denna. Myndigheten beslutar också det Regionala trafikförsörjningsprogrammet där vision, mål och strategier för länets kollektivtrafik beskrivs. Myndigheten ska vidare medverka i lokala, regionala och nationella nätverk som skapar förutsättningar för en fortsatt utveckling och rationell hantering av kollektivtrafik.

Verksamhetsåret 2024

Uppföljning av prioriterade aktiviteter

Allmän kollektivtrafik:

1. Kartlägga dagens brister gällande tillförlitlighet i kollektivtrafiken och därefter ta fram en åtgärdslista. Myndigheten samordnar, respektive kollektivtrafikverksamhet kartlägger nuläget och därefter görs en gemensam prioritering av åtgärder.
 - Åtgärdslista framtagen för tåg (Vytåg, Norrtåg och Trafikverket). För buss är nuläget kartlagt, uppföljning genomförs löpande och vid nya upphandlingar.
2. Gemensam app för biljetter med företags- och skolkortsportal.
 - Systematiskt uppföljning av Projekt Snowracer – gemensamt biljett- och betalsystem med de fyra nordligaste länen.
3. Utbildning av politiker och tjänstemän kring kollektivtrafikens villkor
 - a. Föreläsningar
 - b. Workshops
 - c. Utbildningsdagar
 - d. Erfarenhetsutbyten
 - Pågår löpande genom utbildningspass vid politiska möten (direktionsmöten, presidiummöten m.m), styrelsemöten, myndighetens kommunbesök, kollektivtrafikdagen och vid olika arbetsmöten och nätverksträffar.
4. Skapa en linjekarta över all trafik i länet för bättre synbarhet för resenär. (Likande en SL karta)
 - Arbetet ej uppstartat, diskussion pågår i vilket format och hur kvalitetssäkring och förvaltning skall ske.
5. Gemensamt marknadsföra app med realtid, tåg och buss.
 - Gemensam Workshop med tema gemensam marknadsföring och varumärke genomförd med Tim Foster den 19 juni, plan för fortsatt arbete 2025 framtagen i samband med VEP-arbetet.
6. Skapa samlad organisationsbild över vem som gör vad i kollektivtrafiken.
 - Arbetet uppstartat och kommer att sträcka sig in i 2025, då perspektivet kollektivtrafikens uppgift och ansvar vid kris och beredskap kommer att införlivas i kartläggningen. Arbetsgrupp med de fyra nordligaste länen skapad, där kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten har samordningsansvar, myndigheten ingår även i Svensk kollektivtrafiks nätverk för kris och beredskap.
7. Kategorisera dagens trafik utifrån trafikförsörjningsprogrammet och identifiera luckor.
 - Genomförs löpande i samband med nya trafikpliktsbeslut, övergripande kartläggning ej genomförd.

Färdtjänst:

1. Ersätta webSolen med system för effektivitet, kvalitet och bättre arbetsmiljö.
 - Handläggarsystemet Alfa Connect är i gång och ersätter webSolen maj 2024.
2. Skapa tolkstöd
 - Tolkstöd finns på plats sedan november 2024. Behovet av tjänsten har till årsskiftet inte varit så stort.
3. Enkel informationshämtning från folkbokföringen
 - Under hösten 2024 har information från folkbokföring integrerats i handläggarsystemet.
4. Digitalisera pappersarkivet
 - Arbetet har ej påbörjats under 2024, fortsatt arbete under 2025.

Myndighetens uppdrag

Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten ska bedriva verksamheten enligt lagen om kollektivtrafik (SFS 2010:1056) och enligt fastställd förbundsordning, samverkansavtal och reglemente, samt lagar och föreskrifter som i övrigt gäller för verksamheten. Direktionen ska leda verksamheten och följa de frågor som kan inverka på förbundets utveckling och ekonomiska ställning.

Verksamhetens ekonomi kan beskrivas i tre delar. Den största delen är finansieringen av dotterbolaget Länstrafiken i Norrbotten AB samt det delägda bolaget Norrtåg AB.

Den andra delen är verksamheten att sköta 13 av länets 14 kommuner avseende färdtjänst- och riksfärdtjänstutredningar samt inom området andra förekommande restyper. Antalet kommuner som anslutit sig till den denna tjänst har över tid ökat och senast tillkom Piteå kommun den 1 januari 2021. De kommuner som använder sig av Kollektivtrafikmyndighetens tjänster faktureras för färdtjänstbedömning och färdtjänstbeslut efter självkostnadsprincipen och respektive kommuns nyttjandegrad. Beställningar av färdtjänstresor är delegerat till dotterbolaget Länstrafiken i Norrbotten AB att hantera och faktureras från detta bolag direkt till de kommuner som anlitar tjänsten.

Den tredje delen kan beskrivas som utveckling och politik vilken delas med 50 procent på vardera Region Norrbotten och 50 procent på kommunerna i Norrbotten. Kommunerna i Norrbotten delar lika på detta belopp.

Färdtjänst

Under verksamhetsåret 2024 har Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten (myndigheten) tillsammans med Länstrafiken Norrbotten AB (Länstrafikens beställningscentral) fortsatt att hantera färdtjänstuppgifter för 13 av länets 14 kommuner.

Under året har tidigare handläggarssystem ersatts av Alfa Connect. Arbetet med att effektivisera

handläggarprocessen och öka kvalitén samt arbetet med att ta fram rapporter och löpande uppdatera handläggarrutiner fortgår. Effekterna av det nya systemet visar sig snabbt i form kortare arbetsprocesser med snabbare handläggning. Samtidigt ser vi att det nya systemet på beställningscentralen har medfört en effektivare faktureringsprocess. Arbetet med att se över och säkerställa arbetsprocesser och resurser fortsätter.

Myndigheten har även under året haft dialog med kommunerna gällande färdtjänstavtalen. Ett nytt färdtjänstavtal har tagits fram i dialog med kommunerna för en hållbar modell för finansiering och uppföljning av färdtjänst både för myndighetsutövningen och färdtjänstbeställningarna. De nya avtalen börjar gälla från 1 januari 2025. I slutet av december återstår undertecknandet från tre kommuner som inväntar de politiska besluten i sina kommuner.

Särskilda uppdrag från direktionen:

Direktionen beslutade i december 2023 att uppdra till verksamheten att göra en vidare analys över hur färdtjänsten kan justeras för att effektivisera administration och kostnader gällande länsfärdtjänsten och resor inom annan kommun (RIAK). Samt en särskild analys av lika regelverk i Norrbotten avseende rabatterade resor. Analysen presenterades vid direktionsmötet i december 2024.

Analysen har utmynnat i följande beslut:

Vid direktionsmötet i december 2024 beslutar Direktionen att Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten bibehåller möjligheten att resa med Länsfärdtjänstresor till dess att bättre förutsättningar finns att resa med allmänna kommunikationer.

Direktionen beslutar att Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten bibehåller möjligheten till resor inom annan kommun (RIAK) då dessa sker i liten omfattning och till låga kostnader.

Direktionen beslutar att Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten arbetar tillsammans med kommunerna gällande enhetliga rabatter för resor till/

från arbete, studier samt biståndsbedömda dagverksamheter under 2025.

Direktionen beslutar att Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten bibehåller att resor inte begränsas i antal eller område i någon större omfattning än idag, då dessa resor är få och utredning och hantering av resebeställningar kan i stället öka de administrativa kostnaderna.

En samordnad färdtjänsthantering i länet kommer innebära en mer likformig och rättvis hantering av framför allt tillståndsgivningen där ett gemensamt regelverk ligger till grund för handläggningen.

Tillgänglighetsråd

Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten fortsätter med dialogen kring tillgänglighetsarbetet inom kollektivtrafiken genom en referensgrupp bestående av personer som i föreningsform är engagerade i dessa frågor. Tanken är att referensgruppen ska behandla frågeställningar som avser att förbättra tillgängligheten både inom den allmänna och den särskilda kollektivtrafiken, och får därmed ett utökat uppdrag i förhållande till det tidigare Färdtjänstrådet.

Referensgruppen har en viktig roll för att stödja Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten i arbetet att öka tillgängligheten i kollektivtrafiken för resenärer med i första hand syn-, hörsel- eller rörelsenedsättning. Myndigheten önskar även, i den mån det är möjligt, förbättra tillgängligheten för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och psykisk ohälsa.

Referensgruppen består av två representanter från Funktionsrätt Norrbotten samt en representant från vardera föreningen SRF i Norrbotten, PRO i Norrbotten, SKPF i Norrbotten och SPF Seniorerna i Norrbotten. Därutöver medverkar tjänstepersoner från Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten och Länstrafiken i Norrbotten.

Referensgruppen har möte 3-4 gånger per år. Minnesanteckningar från samtliga möten läggs ut på hemsidan.

Förutom detta har myndigheten medverkat vid ett antal möten som andra aktörer har kallat till och där tillgänglighetsfrågor i kollektivtrafiken har varit i fokus. Dessa möten är bland annat Synskadades Riksförbund i Norrbottens årsmöte, Region Norrbottens tillgänglighetsråd samt RTAF-rådet som Trafikverket Region Norr ansvarar för.

Flygbilar

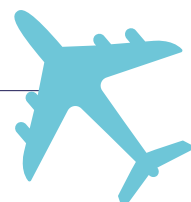
Projekt flygbilar syftar till att öka den interregionala tillgängligheten i de kommuner där denna brister. Projektet ger möjlighet till en anropsstyrd trafik till/från en flygplats för resenärer i kommuner som inte har en egen flygplats och där den allmänna kollektivtrafiken till flygplatsen är begränsad. Tidtabellen för den anropsstyrda trafiken är kopplad till två avgångar respektive ankomster per dag, en på morgonen och en på kvällen i vardera riktningen.

Projektet startade i april 2016 och förlängdes med ett nytt avtal under perioden 1 januari 2024 till och med 31 december 2025.

De linjer som trafikeras är;

Linje 711	Haparanda-Kalix-Luleå Airport
Linje 712	Jokkmokk-Luleå Airport
Linje 713	Älvsbyn-Luleå Airport
Linje 714	Övertorneå-Överkalix-Luleå Airport
Linje 910	Arjeplog-Arvidsjaur flygplats

Linjerna 711-714 finansieras av Trafikverket, Region Norrbotten och de sex kommuner som berörs av trafiken. Linje 910 finansieras till lika delar av Trafikverket och Region Norrbotten. Utvärdering av projektet görs löpande med berörda parter och bedömning är att projektets syfte och mål uppnås.

Nyttjandet att boka och åka flyglinjerna har ökat något under 2024 jämfört med 2023, där antalet utförda turer är 181 fler för 2024 än 2023 och bokade pass är 319 fler. Bruttokostnaden för flyglinjerna uppgår 2024 till 8,9 mkr, vilket är 2,0 mkr lägre än 2023 (10,9 mkr) med anledning av ny upphandling med lägre priser än tidigare. Erlagda egenavgifter/intäkter uppgår för 2024 till 2,2 mkr vilket är 0,1 mkr mer än 2023 (2,1 mkr).

Flyglinje	2024	2024	2024	2023	2023	2023
	Antal utförda turer	Antal bokade pass	Antal per tur	Antal utförda turer	Antal bokade pass	Antal per tur
711 Haparanda - Kalix - Luleå	957	2 280	2,4	991	2 304	2,3
712 Jokkmokk - Luleå	693	1 299	1,9	608	1 114	1,8
713 Älvsbyn - Luleå	137	137	1,3	102	145	1,4
714 Övertorneå - Övertorneå - Luleå	694	1 359	1,9	671	1 308	1,9
910 Arvidsjaur - Arjeplog	721	1 759	2,4	649	1 682	2,6
Totalt	3 202	6 872	2,2	3 021	6 553	2,2

Länstrafiken i Norrbotten AB

För allmänna trafiken har ett antal nya trafikavtal startat upp och 3 upphandlingar slutförts, för uppstart av trafik under 2025 och 2026. Ett stort arbete med förbättring av modellavtalen har skett under 2024 och under slutet av året har även arbetet med att förstärka krav på kvalitet i upphandling påbörjats, detta arbete och medföljande systematik har färdigställts under januari 2025. Antalet resor för allmänna trafiken är färre 2024 än 2023, trenden för minskat resande är ihållande sedan kvartal ett 2023.

Serviceresor har under året implementerat ett nytt boknings- och planeringssystem för beställningscentralen som heter Alfa. Det nya systemet ger bättre förutsättningar för medarbetarna att planera och samordna resorna och därmed förbättra resurseffektiviteten. I övrigt ökar resandet något totalt för sjuk- och färdtjänstresor under 2024 jämfört med 2023, en utveckling som väntas fortsätta under 2025.

Ett fokusområde för andra halvan av 2024 har varit totalkvaliteten för både allmänna trafiken och för serviceresor där det i båda fallen startats upp nya avtal som krävt extra noggrann kvalitetsuppföljning under inledande perioden. En ny systematik för

att övergripande följa upp levererad kvalitet har tagits i bruk för att ytterligare stärka bolagets kvalitetsarbete.

Inom styrelsen är fokus att leda bolaget mot långsiktiga förbättringar genom att i ännu större utsträckning ha de långsiktiga målen från styrande trafikförsörjningsprogrammet i beaktning.

Myndigheten för Digital förvaltning (DIGG) har ånyo gjort nedslag på bolagets hemsida. Kontentan av nya nedslag är att hemsidan behöver tillgänglighets anpassas ytterligare, för att uppfylla kraven enligt lagen om tillgänglighet. Arbetet med tillgänglighetsanpassning enligt nya nedslagen är påbörjat i början av 2025 och ska vara färdigt senast i slutet av mars 2025 för ny granskning, bolagen anlitar extern konsult för detta syfte.

Organisatoriskt har arbetet med en långsiktigt hållbar organisation fortlöpt under 2024, den nya kund- och marknadsavdelning har bildats under hösten 2024 med tillsättande av chef för avdelning och arbete inom gruppen för att sätta strukturen vidare.

Framtida utveckling

För åren framåt kommer framför allt riktningen för bolagets utveckling i relation till trafikförsörjningsprogrammet att vara viktig.

Utöver det långsiktiga fokuset ligger även ett förstärkt fokus mot att följa utvecklingen av det gemensamma biljett och betalsystemet som införs tillsammans med 5 andra beställare (utöver Länstrafiken i Norrbotten: de 3 övriga nordligaste regionerna i Sverige samt bolagen Luleå Lokaltrafik AB och Skellefteå Buss AB), införandet av nya lösningen har under 2024 drabbats av stora förseningar och beräknas vara infört under första halvåret 2025.

Norrtåg AB

Året 2024 inleddes med svåra väderförhållanden för trafiken, vilket medförde att avgångar behövde ställas in till följd av mycket sträng kyla och fordonsbrist. Vidare mot våren sågs en positiv resandeökning tillsammans med ökade biljettintäkter. Under sommaren fick ERTMS på Botniabanan ett fel kopplat till infrastrukturen vilket medförde att trafiken fick ställas in mellan Härnösand-Sundsvall i sex veckor, vilket innebar ett intäktsstapp i semestertider.

Oktober månader omfattades trafiken av stora banarbeten, främst på Mittbanan och Botniabanan vilket även bidrog till minskad försäljning. Trots utmaningar med infrastruktur och väderförhållanden har trafiken sett över helåret haft hög punktlighet och regularitet. Exkluderat planerade inställelser var regulariteten 2024 93 % och punktligheten på ankomst 5 minuter efter avgångstid 78% samt 90% på ankomst 15 minuter efter utsatt avgångstid.

Under sommarmånaderna skedde ett byte av biljettsystem hos flertalet operatörer och regioner, något som inledningsvis skapade problem med biljettdistributionen i såväl egna som externa försäljningskanaler. Efter sommaren minskar resandet och intäkterna under vårens nivåer och fortsätter under kvartal 4 att understiga budgeterad nivå. Sammantaget är resandeutvecklingen oförändrad mot föregående år vid utgången av 2024.

Övergången till nya biljettsystem tillsammans med omfattande banarbeten inom och utanför det egna trafikområdet bedöms vara några av orsakerna till höstens nedgång. Under året har bolaget fortsatt med förstudie runt fordonsanskaffning och depåutbyggnaden.

Vidare har upphandling av nytt trafikföretag from december 2025 med en avtalstid på 10 år slutförts under sommaren. Under året har antalet anställda utökats med tre nya anställda, och personalstyrkan uppgår nu till 11 personer.

Framtida utveckling

Styrelsen har under året godkänt en långsiktig fordonsstrategi kopplad till Tågvision 2040, och en förstudie har inletts i samarbete med Mälardalstrafik för en gemensam upphandling av nya tåg. Parallellt har omfattande underhåll och uppgraderingar av befintlig fordonsflotta genomförts, inklusive förbättrad internetuppkoppling och säkerhetssystem. Vidare har bolaget gjort en förstudie för utbyggnad av vagnsverkstad för att kunna ta emot nya och längre fordon på sikt, en förstudie som kommer att fortsätta under 2025.

Ett strategiskt viktigt beslut för byggandet av Norrtåg 2040 var beslutet att ta över fem Reginafordon från Västtrafik, vilket möjliggör en betydande trafikutökning från december 2027 och skapade bra förutsättningar i den upphandling av trafikföretag som gjordes under våren 2024. Upphandlingen avslutades med tilldelning av ett 10 årigt trafikavtal med VR Sverige AB. Under hösten har det påbörjats ett omfattande arbete med att säkerställa en smidig övergång från nuvarande operatör.

Tätortstrafiken

Bodens kommun/Trafikenheten

Uppgiftslämnare: Linda Öhrvall

Året som har gått

Lokaltrafiken i Bodens kommun har gjort ett bra år 2024. I samband med byte av biljett- och betalsystem i maj har statistiken under resterande del av året blivit felaktig. Resandet för januari – april har ökat med 3,6% jämfört med motsvarande period 2023. Perioden maj – december visar en resandeminskning på 9,1% jämfört med motsvarande period 2023. Det sammanlagda resultatet ligger på en resandeminskning på 4% för 2024 jämfört med 2023. Intäkterna visar dock på en ökning av biljettförsäljningen på 4% jämfört med 2023 vilket mest troligt tyder på en resandeökning.

Biogasbussarna visade sig vara väldigt driftsäkra då termometern under början av året visade kring minus 40 grader i sammanlagt ett par veckor. Det var endast en inställd tur denna period. Bussarna startades 2-3 timmar innan första turen för att bli riktigt varma för både chaufförer och resenärer och höll då värmen mycket bra under dagen.

Det förs en löpande dialog med Citybuss om verksamhetsdriften, eventuella klagomål, tidtabellsförändringar mm. Under hösten genomfördes en busshållplatsinventering tillsammans för att hitta de busshållplatser som behöver förbättringsåtgärder. Inventeringen gjordes ombord på en buss för att identifiera var det fanns problem att ta sig mot hållplatsplattformen, svårigheter att ta sig in eller ut från hållplats osv.

Det förs bra dialoger med Länstrafiken när det gäller gemensamma samarbetsområden. Problemen med det nya biljett- och betalsystemet hanteras vartefter och det förs löpande avstämningsmöten om det fortlöpande arbetet.

Arbetet med verksamhetsplan tillsammans med kollektivtrafikmyndigheten samt Norrbottens

kommuner och Region Norrbotten är viktigt och värdefullt för fortsatt samarbete. Den löpande dialogen med myndigheten i olika frågor är betydelsefull.

En beställning på skyltar till busshållplatser, både väderskydden samt stolparna är gjord. Skyltarna ska innehålla mer information än de nuvarande skyltarna vilket skapar en tydlighet för resenärerna. Kommunens driftavdelning kommer att montera skyltarna under 2025.

Ett samarbete med Björknäsgymnasiets byggprogram som startade hösten 2023 har resulterat i ett väderskydd till en av busshållplatserna i form av Bodens fästning. Väderskyddet invigdes under hösten 2024 och är väldigt omtyckt av resenärerna.

Samhällsomvandlingen som pågår i Boden och även i andra kommuner i Norrbotten är en stor utmaning. Befolkningen ska öka och bostäder ska byggas. Kollektivtrafiken måste möta upp det nya behovet av resenärer och även deras behov. Den pågående linjenätsutredningen utmanar till att tänka nytt och att försöka förutspå behoven för Bodens lokaltrafik framöver. En enkätundersökning är genomförd med en efterföljande dialoggrupp för att få kunskap om vad Bodens medborgare önskar av lokaltrafiken. I stort är medborgarna nöjda men skulle vilja ha mer trafik på kvällar och helger. Vilket förutspås att behovet kommer att öka i och med befolkningsökningen. Entreprenörsbostädernas etablering gör att linjenätet måste ses över för att möta även entreprenörernas behov av lokaltrafik. Linjenätsutredningen är indelad i två delar, en på kort sikt inom denna avtalsperiod och en på lång sikt som planeras till den nya avtalsperioden sommaren 2030.

Framtiden för er kollektivtrafik

Med anledning av den kommande befolkningsökningen ses stora möjligheter att få mer resenärer till lokaltrafiken i Boden. Det ger möjligheter till fler turer och kanske så småningom även mer helgtrafik. Linjenätsutredningen kommer att guida fram till vilka förändringar som är bäst för Bodens lokaltrafik framöver.

Ekonomi är det största hindret för utvecklingen av lokaltrafiken. I dagsläget nyttjas de antal bussar som finns inom avtalsområdet. Fler linjer och fler turer betyder fler bussar vilket gör det svårt att hålla sig inom den frivolyt som finns i avtalet idag.

Ett utökat biljettsamarbete mellan Länstrafiken och kommunen behövs för att möjliggöra resor med både Länstrafikens bussar samt Bodens lokaltrafik på samma produkt. Det finns områden i Boden där både lokaltrafik och regionaltrafik trafikerar och det skulle underlätta om resenären kunde åka på båda bussar utan att det är olika kostnader för samma resa.

Gällivare Kommun

Uppgiftslämnare: Josefine Rynbäck

Året som har gått

Gällivares tätortstrafik har flutit på bra under året 2024. Under året har två kampanjer med teståkare genomförts, med syftet att få fler att hitta till kollektivtrafiken och se fördelarna med att resa kollektivt. Det har gett bra respons på kampanjerna och i enkäten ca 5 månader efter kampanjen uppger 52% av testpersonerna att de kommer fortsätta att åka kollektivt.

En fortsatt ökning i resandet ses, dock stämmer inte statistiken för 2024 med anledning av byte av biljett- och betalsystemet där statistiken till viss del misstämmer, så det är svårt att säga hur stor ökningen egentligen är. Länstrafiken uppskattar att det saknas ca 8-10% av resandet från maj 2024. De siffror som är kända är 189 174 resande under 2024 (2023: 183 293 och 2022: 110 781).

Införandet av den nya reseappen har varit positivt under året och förhoppningen är att resterande svårigheter med införandet kommer att lösas sig snabbt.

Framtiden för er kollektivtrafik

Ny upphandling är på gång. Trafikstrategi för Gällivare kommun är under antagande, den inriktar sig mot en hållbar tillgänglighet där det finns

åtgärder som ska främja det kollektiva resandet i Gällivare kommun. Aktiviteter såsom "Mobility management"-aktiviteter för ett ökat resande fortsätter.

Satsningen på Hybrit, kommer att leda till att en stor mängd personer behöver kunna förflytta sig och att de kan göra detta utan att behöva ha en egen bil.

Ett hinder för att lyckas framåt är att det behövs infrastruktursatsningar för att kunna ställa om kollektivtrafiken till ett hållbart alternativ.

Haparanda kommun

Uppgiftslämnare: Jakob Jakobsson

Året som har gått

Tätortstrafiken i Haparanda förstätter att nyttjas i signifikant högre grad i förhållande till pandemiåren 2020 och 2021, vilket tyder på att antalet resande med kollektivtrafiken i kommunen har stabiliserats. På det stora hela minskar emellertid resandet med ungefär 3% under perioden januari till november föregående år. Värt att lyfta är att sommartrafiken under 2024 ökade något i jämförelse med tidigare år.

Framtiden för er kollektivtrafik

Under 2025 kommer ett nytt underlag för upphandlingen av tätortstrafiken att tas fram. I samband med upphandlingen kommer den nuvarande linjesträckningen och turerna delvis att ses över för att möta det nuvarande behovet, med hänsyn till samhällsutvecklingen i sin helhet. Under 2025 kommer tågtrafiken att komma igång. För att skapa god samhälls- och resenärsnytta samt för att underlätta resandet i länet och över nationsgränsen kommer det att vara viktigt att erbjuda ett utbud av kollektivtrafikslösningar och en god samordning av hållplatstiderna.

Kalix kommun

Uppgiftslämnare: Per Nilsson, chef teknisk försörjning Kalix kommun

Året som har gått

I samband med upphandling har en översyn av lokaltrafikens linjenät gjorts för att få ett enklare och mer sammanhängande linjenät. Det nya linjenätet infördes Juni 2023. Lokaltrafikens upptagningsområde är nu cirka 10 500 personer vilket är 70% av befolkningen. Vid de mest vanliga arbetstiderna finns tätare trafik upp till halvtimmesvis inom hela området. Trafiken består nu av två linjer och en begränsad helglinje lördagar. Linjerna når alla de större arbetsplatserna inom upptagningsområdet.

Resultatet av nytt linjenät och tidtabeller har inledningsvis varit lyckat. Totalt antalet resor var 75 525 under 2024 att jämföra med 70 455 under 2023 och 63 889 under 2022. En ökning av resandet med 7% senaste året och 18% sett över en tvåårsperiod.

Framtiden för er kollektivtrafik

En upphandling är genomförd för perioden Juni 2025-Juni 2028 plus tre optionsår. Ny entreprenör blir Boreal Sverige. Inför nästkommande upphandling ses alternativ för drivmedel över. Omvärldsanalys kommer att göras, även diskussioner med grannkommunerna som har lokaltrafik och olika energislag. Inom kommunen påbörjas under 2025 också en översyn av det samlade resandet med tätortstrafik, inomkommunala regionala linjer (skolskjuts) och skoltaxi. Detta för att optimera möjligheter att resa kollektivt.

Kiruna kommun

Uppgiftslämnare: Sofie Nordefors, Trafikplanerare Kiruna kommun

Året som har gått

Lokaltrafiken har under året som varit rullat på. Längs vägen har det stötts på en del farthinder och utmaningar samtidigt som det, sedan föregående år, varit en positiv utveckling i antalet resande. I början av året infördes extra förstärkningstrafik på utvalda turer efter det under en tid varit ett ökat tryck under morgnar i samband med skolstart. Under sommaren så skedde det en större förändring. Den 1 juli lämnade Hörvalls buss över stafettpinnen till Falcks Omnibus som nu tagit över rollen som trafikutövare för samtliga lokaltrafiklinjer inkl. flygbuss och tågtransfer. Under hösten har även ett arbete med att ta fram underlag inför upphandling av lokaltrafik påbörjats.

Lokalt så har det i samband med samhällsomvandlingen varit en del störningar i linjenätet och omdragningar på grund av ombyggnationer av vägar och infrastruktur. Något som förväntas fortgå även under nästa år. Införandet av det nya biljettsystemet har under hösten varit utmanande då förseningar i införandet ställt till det med biljettförsäljningen av det lokala "Kirunakortet". Övåntade fördröjningar av införandet och besked som kommit med kort varsel har gjort att kommunen under hösten och delar av vintern, tillsammans med Länstrafiken försökt hitta lösningar för att kunna hantera situationen. Under perioden september-december har kommunen erbjudit gratis resande inom kommunen i väntan på ett fungerande biljettsystem. I slutet av november påbörjades en manuell försäljning av "tillfälliga" busskort för att lösa situationen, då införandet av det nya systemet beräknades dra ut ännu mer på tiden. Som tidigare nämnts så ser siffrorna från årets resande statistik positiv ut jämfört med föregående år men de bör dock tas med försiktighet då det finns en del avsaknad av samt osäkerheter i statistiken på grund av detta.

På de linjer som Länstrafiken trafikerar inom kommunen (91, 501, 502, 505) så syns det att antalet resande minskat något jämfört med

föregående år, minus 6,2%. Denna statistik tar dock inte hänsyn till de resenärer som rest med det tillfälliga Kirunakortet under september till december månad, då kortet inte registrerats elektroniskt vid påstigning på grund av gratismånaderna. På de länstäckande linjerna (10, 50, 52, 53) så kan man se ett tapp på antalet resande med minus 12,3%.

Framtiden för er kollektivtrafik

I början av år 2025 kommer en upphandling av lokaltrafiken och tågtransferbussen genomföras, då nuvarande avtal löper ut under år 2026. Under våren 2025 hoppas vi att det nya biljettsystemet ska komma i gång och att det ska kunna gå över till Länstrafikens app-baserade biljettsystem. Lokalt så finns det fortfarande en del utmaningar med vägnätet och infrastrukturen på grund av den pågående samhällsomvandlingen. Den nuvarande busstationen kommer under 2025 att avvecklas på den nuvarande platsen och en ny kommer att lokaliseras i Nya Kiruna centrum. På grund av att vägar kommer att stängas och avvecklas kommer även linjedragningen att ses över under året. Lokalt så kommer det under året jobbas med att ta fram en revidering på kollektivtrafikprogrammet och genomföra en resevaneundersökning för att få bättre koll på hur invånarnas resvanor ser ut inom kommunen.

Luleå kommun

Uppgiftslämnare: Jonas Vinblad von Walter, VD, Luleå Lokaltrafik

Året som har gått

LLT har under året fortsatt återhämtningen efter pandemin och närmast sig resandet 2019, före pandemin. De nya resvanorna medför köp av andra typer av produkter såsom till exempel månadskort i stället för årskort, vilket ger mer intäkt per resa. Under föregående år genomfördes åtgärder för att ha möjlighet att nå en budget i balans gällande år, där nerläggning av kostsamma linjer med lågt resande, prishöjning av biljettprodukter, borttagande av biljettautomater samt några

linjesatsningar med snabbare linjer var några av de insatser som lade en grund för att uppnå det målet. Ett mål som kunnat uppnås då bolaget lyckats nå det bästa resultatet sedan 2014. Kostnadsbilden har under året stabiliserats efter tidigare års ökade inflation, något som underlättat möjligheten att klara uppsatt budget. Under året har även ett nytt avtal med kommunen tagits fram, något som börjar gälla från årsskiftet

Arbetet med planering av ny depå löper vidare där förstudien avslutades under året. Utifrån den bedömda kostnaden har en budgetplan beslutats där vidare fördjupade förstudier fortsätter under kommande år. Vikten av en ny depå har genom detta arbete tydliggjorts på flera plan och ligger nu i fokus för de styrande politikerna med förhoppning att kunna få en färdig depå så fort det bara är möjligt.

Framtiden för er kollektivtrafik

LLT har ett starkt varumärke med stort förtroende hos resenärer och allmänhet. Luleå kommun har en tydlig vision fram till 2040 där kollektivtrafikens betydelse lyfts fram för att bland annat nå miljömål och skapa god tillgänglighet för alla. Bolaget har en viktig samhällsfunktion som tydliggjorts under pandemin då många inom kommunen inte har några andra alternativ för förflyttning.

I ägardirektivet för bolaget har miljömål såsom fossilfrihet och minskning av CO₂-utsläpp förtydligats, vilket medför en tyngd i genomförandet av framtagna omställningsplan. För att lyckas med den fortsatta omställningen och utvecklingen av bolaget är det viktigt att arbetet med ny depå fortskrider. Dagens depå har inom kort nått sin slutliga livslängd och har dessutom ingen möjlighet att hantera den mängd el- och gasbussar som behövs för att klara miljömålen.

Arbetet med gemensamt biljettsystem har fortsatt utvecklas under året där den nya appen lanserades strax efter årsskiftet. Appens införande har kantats med utmaningar och barnsjukdomar som hanterats eftersom. Resterande delar av projektet för biljett och betalsystem planeras kunna införas under kommande år.

Piteå kommun

Uppgiftslämnare: Mathias Keisu, Sandra Flygare-Baas, Piteå kommun

Året som har gått

Elbussarna på Piteå stadsbuss har fortsatt fungerat mycket bra under detta år. Antalet genomförda resor med Piteå stadsbuss ökade under de första månaderna 2024 med rekordmånader i både februari och april. Sedan maj månad då Länstrafiken bytte system har statistiken varit felaktig och det finns därför en stor osäkerhet kring exakt hur resandeutvecklingen sett ut under resterande månader av året. Baserat på intäkterna under året kan det antas vara ett stabilt resande jämfört med 2023 och möjligtvis något högre men säker statistik saknas. Av denna anledning är det även svårt att säga hur resorna är fördelade på respektive resenärskategori men sannolikt är det fortfarande relativt jämnt fördelat mellan barn och vuxna.

Det har genomförts vissa mindre justeringar av tidtabeller men inga större förändringar. Det planeras för både ett nytt handelsområde (Lomtjärn) och en ny stadsdel (Stadsutveckling öster) och i samband med det ses nya hållplatser och linjedragningar för kollektivtrafiken över. Ambitionen är att ha både hållplatser och linjer klara när verksamheterna startar och människor flyttar in i nya bostäder.

Biljettutbudet har ökat för kategorin skolbarn, de har nu tillgång till samtliga biljettyper precis som övriga resenärskategorier. Detta bidrar till en tydligare och mer homogen utbud för alla. Beslut om att även införa seniorbiljetter (65+) på Piteå stadsbussar togs i Kollektivtrafikmyndighetens direktion i december. De förväntas införas under februari månad 2025. Dessa biljetter kommer att ligga på samma prisnivå som ungdomsbiljetter dvs 75% av vuxenpriset.

Det har genomförts en testresenärskampanj i februari/mars som riktade sig till de som i vanliga fall kör bil. Kampanjen hade över 500 sökande och av dessa valdes 100 personer ut och de fick en 30 dagars periodbiljett att använda för

sina resor. De fick svara på en enkät direkt efter avslutat testperiod och även på en uppföljande enkät 6 månader senare för att det skulle kunna följas upp om resorna med kollektivtrafiken har fortsatt. Resultatet av enkäterna visade att ca 40% i någon utsträckning har fortsatt att åka med Piteå Stadsbuss även efter testperioden. Enkäterna visade också att andra familjemedlemmar än den som blivit testresenär har valt kollektivtrafikresor i större utsträckning än tidigare, vilket visar på att en sådan kampanj kan ge positiva ringar på vattnet för fler än bara den som aktivt deltar i kampanjen. Piteå kommun avser att genomföra samma kampanj i februari/mars 2025.

Piteå kommun har varit mer aktiva i sociala medier för att lyfta fram goda exempel på kollektivtrafiken exempelvis ökat resande vissa månader. Detta i syfte att sprida en positiv bild av kollektivtrafiken och visa på den nytta den gör för många medborgare.

Framtiden för er kollektivtrafik

Bristerna i statistiken skapar en utmaning för kommunen. Det blir svårt att visa på en fortsatt positiv utveckling av befintlig trafik (trots att intäkterna och årets första månader pekar på detta) och därigenom blir det en större utmaning att erhålla medel för ytterligare utveckling av trafiken i samband med de ovan nämnda verksamhets- och bostadsområdena. Viktigt att arbetet med att tillhandahålla en säkerställd statistik fortsätter prioriteras i arbetet med det nya biljett-och betalssystemet.

Piteå kommun ser över möjligheterna att under året kunna påbörja arbetet med att ta fram en kollektivtrafikplan som tydliggör hur arbetet med kollektivtrafiken ska bedrivas framöver.

Norrbotniabanans tillkommande är fortsatt såväl en möjlighet som ett potentiellt hinder framåt.

Det har hittills varit svårt att få igång ett fungerande realtidssystem men förhoppningen är att en lösning kommer inom kort. Funktionen är en av de mest efterfrågade från resenärer med framförallt Piteå Stadsbuss.

Driftredovisning per verksamhet

Analys och kommentarer per verksamhet

Utfallet för kollektivtrafikmyndigheten totalt visar ett överskott på 2,3 mnkr. Färdtjänsthandläggningen visar ett överskott på 0,6 mnkr, driftbidrag för den allmänna kollektivtrafiken visar ett överskott på 4,2 mnkr, medan finansieringen av färdtjänstens andel av beställningscentralen visar ett underskott på 4,5 mnkr. Driftbidraget för tågtrafik visar ett överskott på 1,9 mnkr. Reglering av över- och underskott inom dessa verksamhetsområden görs till medlemmarna när bokslutet är godkänt och fastställt av direktionen.

Myndighetsledning

Utfallet för myndighetsledningen visar en budget i balans. Avvikelse inom olika delbudgetposter med anledning av renodling av ekonomidirektörstjänst och tillsättande av två verksamhetsutvecklare (-1,6 mnkr), förändring köp av ekonomitjänster från Länstrafiken (0,6 mnkr), ränteintäkter (0,7 mnkr) och lägre avskrivningskostnader (0,1 mnkr).

Myndighetsledning	Utfall 24.12.31	Utfall 23.12.31	Avvikelse mot fg år	Budget 2024	Avvikelse budget
Verksamhetens intäkter					
Övriga intäkter	0,2	0,2	0,0	0,0	0,2
Verksamhetens intäkter	0,2	0,2	0,0	0,0	0,2
Verksamhetens kostnader					
Arvoden och lönekostnader	-6,0	-4,3	-1,6	-4,3	-1,6
Inhyrd personal	-1,9	-2,4	0,5	-2,6	0,6
Övriga externa kostnader	-3,0	-2,6	-0,4	-2,9	-0,1
Verksamhetens kostnader	-10,9	-9,3	-1,5	-9,8	-1,1
Avskrivningar					
Avskrivningar	-0,1	-0,1	0,0	-0,3	0,2
Verksamhetens nettokostnader	-10,8	-9,2	-1,5	-10,1	-0,7
Bidrag från medlemmar med flera					
Regionens medlemsbidrag	5,0	4,8	0,2	5,0	0,0
Kommunernas medlemsbidrag	5,0	4,8	0,2	5,0	0,0
Bidrag från medlemmar med flera	10,1	9,7	0,4	10,1	0,0
Verksamhetens resultat	-0,7	0,4	-1,1	0,0	-0,7
Finansiella intäkter och kostnader					
Finansiella intäkter	0,7	0,5	0,2	0,0	0,7
Finansiella kostnader	0,0	-0,7	0,7	0,0	0,0
Finansiella intäkter och kostnader	0,7	-0,2	0,9	0,0	0,7
Resultat efter finansiella poster	0,0	0,2	-0,2	0,0	0,0
Resultat myndighetsledning	0,0	0,2	-0,2	0,0	0,0

Färdtjänsthandläggning

Utfallet för färdtjänsthandläggningen 2024 blev ett överskott på 0,6 mnkr vilket i bokslutet bokas upp som en skuld mot finansiärerna och regleras när direktionen har fastställt och godkänt årsredovisningen. Överskottet består av lägre personalkostnader (0,5 mnkr) och inga avskrivningskostnader (0,2 mnkr). Under året har byte av verksamhetssystem genomförts vilket direktkostnadsförts under externa kostnader (-0,1 mnkr).

Färdtjänsthandläggning	Utfall 24.12.31	Utfall 23.12.31	Avvikelse mot fg år	Budget 2024	Avvikelse budget
Verksamhetens intäkter					
Intäkter färdtjänsthandläggning	8,4	8,0	0,4	9,0	-0,6
Verksamhetens intäkter	8,4	8,0	0,4	9,0	-0,6
Verksamhetens kostnader					
Personalkostnader	-6,5	-6,4	-0,2	-7,1	0,5
Övriga externa kostnader	-1,9	-1,6	-0,2	-1,8	-0,1
Verksamhetens kostnader	-8,4	-8,0	-0,4	-8,8	0,4
Avskrivningar					
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,2
Verksamhetens nettokostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat färdtjänsthandläggning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

När det gäller resehanteringen av färdtjänsten har myndigheten överlämnat uppdraget för bokning och fakturering av intäkter och kostnader för färdtjänstresorna på delegation till Länstrafiken i Norrbotten AB, vilket innebär att den redovisningen inte ingår i myndighetens siffror.

Antalet färdtjänstresor blev ca 238 tusen jämfört med ca 219 tusen år 2023, vilket motsvarar en ökning på 8,4%.

Finansieringen av färdtjänstens andel av beställningscentralen ingår i myndighetens redovisning, där utfallet för året visar ett underskott på 4,5 mnkr vilket regleras mellan respektive part när bokslutet är fastställt och godkänt av direktionen.

Reviderade avtal för färdtjänsthandläggning och resehanteringen gäller från 1 januari 2025, där finansieringsmodellen är justerad så täckning för självkostnaden inom respektive område stäms av och regleras årligen mot preliminär budget och definitivt bokslut.

Finansiering buss och tågverksamhet

Busstrafik

Utfallet för lämnade driftsbidrag busstrafik till Länstrafiken består av allmänna kollektivtrafiken +4,2 mnkr mot budget och finansieringen av färdtjänstens andel av beställningscentralen för serviceresor -4,5 mnkr (totalt -0,3 mnkr).

Omsättningen för allmänna trafiken har under året varit 3% lägre än föregående år och 4% lägre än budgeterat, vilket är en följd av att resandet inte har nått upp till förväntade nivåer.

Målet för antal resor för helåret 2024 var satt till 1,9 miljoner resor vilket skulle innebära en återhämtning efter pandemin mot tidigare resandeunderlag. Utvecklingen mellan 2022 och 2023 i antal resande var negativ och utfallet för helåret 2024 blev 1,7 miljoner resor vilket är en minskning jämfört med utfallet 2023. Årstakten för resandeutveckling senaste 2 åren är -4% och trenden kan anses vara ihållande.

Bolaget har likt 2023 utmaningar med att leverera rätt kvalitet för framför allt de korttidsupphandlade avtalen. Trots att levererad kvalitet har varit i fokus finns fortfarande brister gällande kvalité kvar, sådana brister påverkar resenärernas totala upplevelse och också benägenheten att börja eller fortsätta att resa med Länstrafiken i Norrbotten.

Trafikkostnaderna för året är 364,5 mkr, ca 4,6 mkr (1%) lägre än budgeterat.

Kostnadsutvecklingen på befintliga avtal har varit lägre än budgeterat då bland annat drivmedelsindex sjönk kraftigt jämfört med utfall föregående år och budget 2024, vilket gör att högre kostnader för nya avtal och korttidsavtal ryms inom budgeterade trafikkostnader.

Finansieringen av färdtjänstens andel av beställningscentralen ingår i myndighetens redovisning, där utfallet för året visar ett underskott på 4,5 mnkr vilket regleras mellan respektive part när bokslutet är fastställt och godkänt av direktionen.

Busstrafik	Utfall 24.12.31	Utfall 23.12.31	Avvikelse mot fg år	Budget 2024	Avvikelse budget
Verksamhetens intäkter					
Övriga intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens kostnader					
Lämnade driftsbidrag busstrafik	-243,2	-232,2	-10,9	-242,8	-0,3
Verksamhetens nettokostnader	-243,2	-232,2	-10,9	-242,8	-0,3
Bidrag från medlemmar med flera					
Regionens driftbidrag busstrafik	134,6	122,5	12,1	134,9	-0,3
Kommunernas driftbidrag busstrafik	108,6	109,7	-1,1	107,9	0,6
Bidrag från medlemmar med flera	243,2	232,2	10,9	242,8	0,3
Verksamhetens resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat busstrafik	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Tågtrafik

Driftbidraget för Norrtåg för Region Norrbotten och kommunerna som delfinansierar Haparandabanan (Haparanda, Kalix, Boden och Luleå) visar ett överskott mot budget på 1,9 mnkr. Reglering av över-/underskott för tågtrafiken görs när bokslutet är godkänt och fastställt av direktionen.

Biljettförsäljningen för året understiger den budgeterade nivån med -8,5 mnkr (-4,2%). Trots en positiv intäktsutveckling under första halvåret så minskade resandet och därtill intäkterna under kvartal 4. Jämfört med föregående år har biljettförsäljningen ökat med + 20,3 mnkr (+11,8%), vilket till stor del är hänförligt till den prishöjning som gjordes under 2023 som gett effekt under 2024.

Den totala trafikkostnaden uppgår till 523,3 mnkr. jämfört med budget 527,6 mnkr, en avvikelse på -4,3 mnkr lägre än budget (-0,8%). Årets banavgifter blev lägre än budgeterat till följd av infrastrukturproblem som har lett till inställelse av trafik i högre utsträckning än budgeterat. Inställelser har även gett lägre operatörsersättning till följd av nedsättningar samt lägre elförbrukning tillsammans med sänkta elpriser under året. De trafikkostnader som överstiger budget är fordonshyra, ökad kostnad för bussersättning samt tekniskt underhåll.

Fordonshyran höjdes under 2024 över budgeterad nivå. En översyn är gjord över 2024 års tekniska förbättringar för att säkerställa hyresnivån för kommande år. Bussersättning översteg budget vilket utöver de svåra väderförhållandena under årets början beror på ett stort antal olyckor under juli månad där trafiken har upprätthållits genom bussersättningar. Det tekniska underhållet avser kraftigt ökad kostnad för viltskador, främst under vinterhalvåret samt tekniska investeringar i bland annat bättre internet ombord och luftkonditionering.

Tågtrafik	Utfall 24.12.31	Utfall 23.12.31	Avvikelse mot fg år	Budget 2024	Avvikelse budget
Verksamhetens intäkter					
Tåghyra	31,1	26,7	4,4	26,7	4,4
Övriga intäkter	0,9	0,8	0,2	0,9	0,0
Verksamhetens intäkter	32,0	27,5	4,6	27,6	4,4
Verksamhetens kostnader					
Lämnade bidrag tågtrafik	-51,0	-49,7	-1,3	-52,8	1,9
Övriga verksamhetskostnader	-2,4	-1,1	-1,3	-0,9	-1,5
Verksamhetens kostnader	-53,4	-50,8	-2,7	-53,7	0,3
Avskrivningar					
Avskrivning finansiell leasing tåg	-23,7	-25,0	1,2	-24,7	1,0
Avskrivningar	-23,7	-25,0	1,2	-24,7	1,0
Verksamhetens nettokostnader	-45,1	-48,3	3,2	-50,8	5,7
Bidrag från medlemmar med flera					
Region och kommuners driftbidrag tågtrafik	51,0	49,7	1,3	52,8	-1,9
Bidrag från medlemmar med flera	51,0	49,7	1,3	52,8	-1,9
Verksamhetens resultat	5,9	1,4	4,5	2,0	3,9
Finansiella intäkter och kostnader					
Finansiella kostnader	-3,6	-1,4	-2,2	-2,0	-1,6
Finansiella intäkter och kostnader	-3,6	-1,4	-2,2	-2,0	-1,6
Resultat tågtrafik	2,2	0,0	2,3	0,0	2,2

Utfall mot budget per finansiär

Det samlade utfallet per finansiär för 2024 visar ett totalt överskott för samtliga verksamheter inom kollektivtrafikmyndigheten på 2,2 mnkr. Färdtjänsthandläggningen visar ett överskott på 0,6 mnkr, driftbidrag för den allmänna kollektivtrafiken visar ett överskott på 4,2 mnkr, medan finansieringen av färdtjänstens andel av beställningscentralen visar ett underskott på 4,5 mnkr. Driftbidraget för tågtrafik visar ett överskott på 1,9 mnkr. Reglering av över- och underskott inom dessa verksamhetsområden görs till medlemmarna när bokslutet är godkänt och fastställt av direktionen samt för Norrtåg när bolagets årsstämma fattat beslut.

Kollektivtrafikmyndigheten

Totalt		Myndighetsledning			Färdtjänsthandläggning		
Finansiär	Samlat utfall per finansiär 2024 för buss, färdtjänst och tåg (mnkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Över-/underskott myndighetsledning	Budget 2024	Utfall 2024	Överskott färdtjänsthandläggning (inkl omfördeln till andel beslut)
Region Norrbotten	2,2	5,0	5,0	0,0	0,0	-	0,0
	2,2	5,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Arjeplog	-0,3	0,4	0,4	0,0	0,1	0,2	-0,1
Arvidsjaur	0,5	0,4	0,4	0,0	0,2	0,1	0,2
Boden	0,5	0,4	0,4	0,0	-	-	-
Gällivare	0,5	0,4	0,4	0,0	0,7	0,4	0,3
Haparanda	0,1	0,4	0,4	0,0	0,4	0,3	0,0
Jokkmokk	0,0	0,4	0,4	0,0	0,2	0,2	0,0
Kalix	-0,1	0,4	0,4	0,0	0,6	0,7	-0,1
Kiruna	0,8	0,4	0,4	0,0	0,9	0,6	0,3
Luleå	-0,8	0,4	0,4	0,0	3,2	3,4	-0,2
Pajala	0,2	0,4	0,4	0,0	0,2	0,2	0,0
Piteå	-0,4	0,4	0,4	0,0	1,7	1,6	0,2
Älvsbyn	-0,3	0,4	0,4	0,0	0,3	0,3	0,0
Överkalix	-0,6	0,4	0,4	0,0	0,1	0,1	0,0
Övertorneå	0,0	0,4	0,4	0,0	0,2	0,2	0,0
Kommuner totalt	0,0	5,0	5,0	0,0	9,0	8,4	0,6
Totalt	2,2	10,0	10,0	0,0	9,0	8,4	0,6

Busstrafik inkl finansiering beställningscentral och tågtrafik

Finansiär	Allmänna trafiken			Överskott / Underskott		Tågtrafik		
	Budget 2024	Utfall 2024	Prognos 2024	Allmänna trafiken	Beställningscentral färdtjänst*	Budget 2024	Utfall 2024	Överskott tågtrafik
Region Norrbotten	134,9	134,6	137,1	0,3	-	48,5	46,6	1,9
	134,9	134,6	137,1	0,3	0,0	48,5	46,6	1,9
Arjeplog	6,2	6,4	6,5	-0,2	0,0	-	-	-
Arvidsjaur	2,8	2,4	2,5	0,4	0,0	-	-	-
Boden	6,2	5,7	5,8	0,5	-	1,3	1,3	0,0
Gällivare	6,4	6,1	6,3	0,3	0,0	-	-	-
Haparanda	3,9	3,6	3,6	0,2	-0,2	0,9	0,9	0,0
Jokkmokk	6,0	6,0	6,1	0,0	0,0	-	-	-
Kalix	8,4	8,2	8,4	0,2	-0,3	1,1	1,1	0,0
Kiruna	14,8	13,7	13,7	1,2	-0,6	-	-	-
Luleå	26,1	24,9	25,2	1,2	-1,8	2,0	2,0	0,0
Pajala	5,5	5,2	5,3	0,2	-0,1	-	-	-
Piteå	10,4	9,9	10,2	0,5	-1,0	-	-	-
Älvsbyn	2,2	2,4	2,4	-0,2	-0,1	-	-	-
Överkalix	4,2	4,7	4,8	-0,5	-0,1	-	-	-
Övertorneå	4,9	4,8	4,7	0,1	0,0	-	-	-
Totalt kommuner	107,9	104,1	105,5	3,9	-4,5	5,3	5,3	0,0
Totalt	242,8	238,6	242,5	4,2	-4,5	53,7	51,8	1,9

*Underfinansiering för sjukresor bokas endast upp i Länstrafiken som fordran Regionen, ej i RKM.

Investeringsredovisning

Verksamheten har under perioden januari-december genomfört investeringar på 26 tusen kronor, avser utbyte av datorer och kontorsinventarier. Systembyte har genomförts under året, men kostnaden har direktkostnadsförts i resultaträkningen under året vilket innebär att investeringsbudgeten får ett överskott på 2,0 mnkr.

Investeringsredovisning (mnkr)	Utfall 24.12.31	Utfall 23.12.31	Avvikelse mot fg år	Budget 2024	Avvikelse budget
Inventarier	0,0	0,1	-0,1	0,1	0,1
Uppgradering IT-system	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0
Totala investeringar	0,0	0,1	-0,1	2,1	2,1

Förvaltningsberättelse

Direktionen för Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten lämnar följande årsredovisning för perioden januari-december 2024. Rapporten är upprättad i miljoner kronor (mnkr).

Den kommunala koncernen

I EU:s kollektivtrafikförordning finns bestämmelser om behöriga myndigheters möjligheter att vidta åtgärder för att tillgodose behovet av kollektivtrafik på ett sätt som är förenligt med Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd.

Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten

Den Regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM) bildades den 1 januari 2012 under organisationsformen kommunalförbund. Medlemmar i förbundet är kommunerna Arjeplog, Arvidsjaur, Boden, Gällivare, Haparanda, Jokkmokk, Kalix, Kiruna, Luleå, Pajala, Piteå, Älvsbyn, Övertorneå och Övertorneå samt Region Norrbotten.

Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten ska verka med den grundläggande ambitionen att som myndighet samordna, effektivisera och utveckla kollektivtrafiken i länet. Myndigheten beslutar om var kollektivtrafik ska bedrivas i länet och taxorna för detta. Till Luleå kommun har delegerats rätten att upphandla egen trafik och att i samråd med myndigheten besluta taxor för denna. Myndigheten ska vidare medverka i lokala, regionala och nationella nätverk som skapar förutsättningar för en fortsatt utveckling och rationell hantering av kollektivtrafik.

Myndigheten har sitt säte i Luleå och hade 14 anställda 2024. Stödtjänster i form av löpande ekonomiredovisning, IT, HR och kommunikation köps in av det helägda bolaget Länstrafiken i Norrbotten AB.

Länstrafiken i Norrbotten AB

Bolaget har sitt säte i Övertorneå och hade 49 anställda 2024. Stödresurser som ekonomi, IT, HR och kommunikation säljs också till Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten som äger bolaget till 100%.

2024 genomförde resenärerna ca 1,7 miljoner resor med Länstrafikens bussar. Linjenätet sträcker sig över hela länet. Några linjer hanteras också gemensamt med Västerbotten och Jämtland/Härjedalen.

Stomlinjerna finansieras av Region Norrbotten. Övriga linjer är lokala linjer, dvs trafik inom kommungräns samt anropsstyrda linjer vilka till största delen finansieras av de enskilda kommunerna.

Trafiken sköts av ca 30 fristående trafikföretag, som har avtal med Länstrafiken.

Länstrafiken upphandlar färdtjänst och sjukresor. Länstrafikens kundservice svarar för trafikinformation till resenärerna och beställningscentralen svarar för beställning och utförande av sjukresor i hela länet samt färdtjänstresor i 13 av länets 14 kommuner.

Bussgods i Norr AB

Bolaget har sitt säte i Umeå och hade 80 anställda 2024, Västerbottens län och ägs till en tredjedel vardera av Länstrafiken i Norrbotten AB, Länstrafiken i Västerbotten AB och Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län.

Inom bolaget verkar all personal, godsombud samt bolagets tre ägare gemensamt för att optimera den ekonomiska nyttan av godstransporter i linjetrafiken. Bolaget bedriver bussgodsverksamhet i egen regi i Umeå, Luleå, Sundsvall, Skellefteå, Lycksele, Örnsköldsvik, Piteå, Storuman, Vilhelmina, Malå, Norsjö, Sollefteå, Älvsbyn, Kalix, Haparanda, Överkalix, Pajala, Jokkmokk, Kiruna, Boden och vindeln medan övriga nio busstationer i Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland drivs på entreprenad genom avtal. Utöver busstationer har bolaget på mindre orter avtal med ett 150-tal ombud, exempelvis lokala handlare.

Samtrafiken i Sverige AB

Bolaget har sitt säte i Stockholm och hade 45 anställda 2024.

Samtrafiken ägs gemensamt av 36 trafikoperatörer i Sverige varav samtliga har lika stor andel (30 aktier à 2000 kr). Resterande aktier (37%) innehas av aktieparkeringsbolaget Sveriges Kommunikationer som i sin tur ägs till lika delar av Samtrafiken och SJ AB. I Norrbotten ägs Samtrafiken av Länstrafiken i Norrbotten AB.

Syftet med verksamheten är att genom samverkan mellan ägarna förbättra för kollektivtrafikresenärer och verka för ökning av det totala kollektivtrafikresandet så att det skapar merintäkter inom varje ägares egen verksamhet. Samtrafikens arbete omfattar i första hand tillgängliggörande av kollektivtrafikbiljetter inom Sverige. Ett av Samtrafikens egna varumärken är Resplus vilken, är benämningen på en kombinerad biljett köpt vid ett och samma tillfälle och som inkluderar två eller flera trafikoperatörer.

Norrtåg AB

Bolaget har sitt säte i Umeå och hade 11 anställda 2024.

Norrtåg är ett varumärke för den norrländska dagtågtrafiken. Norrtåg ägs med 25 procent vardera av Regionala kollektivtrafikmyndigheterna (RKM) i Norrbotten och Västernorrland, Regionerna i Västerbotten och Jämtland Härjedalen.

Uppgiften är att upphandla persontågstrafik i Norrland med övergripande mål att tillgodose behovet av arbets- och utbildningspendling samt att skapa kopplingar mot den nationella tågtrafiken i övrigt.

Upphandlad operatör, den som utför trafiken är Vytåg AB med ett avtal som sträcker sig in i december 2025.

AB Transitio

Bolaget har sitt säte i Stockholm och hade 24 anställda år 2024.

Bolaget har totalt 20 ägare med 5% vardera, vanligtvis regionerna medan ägandet i Norrbotten ligger hos Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten.

Transitio anskaffar, finansierar och förvaltar spårfordon åt sina ägare. Syftet är främst att optimera ägarnas spårfordonskostnader samt säkerställa en hög kvalitet och kompetens inom sakområdena anskaffning, förvaltning och underhåll.

Direktion och arbetsutskott

Kollektivtrafikmyndigheten har en direktion med 28 ledamöter som utses av respektive medlems fullmäktigen. 14 ledamöter från Region Norrbotten och 14 ledamöter från kommunerna i länet, samt ersättare. För att delta i direktionen behöver respektive ledamot vara invald i respektive fullmäktige. Direktionen har haft 4 möten under 2024.

Ordinarie Region Norrbotten

Helena Ölund (S), (ordförande)
Johannes Sundelin (S)
Anna-Carin Aaro (S)
Sven-Gösta Pettersson (S)
Mats Niemi (S)
Glenn Berggård (V)
Jan Anders Perdahl (V)
Christina Snell Lumio (V)
Perarne Kerttu (C)
Birgit Meier Thunborg (M)
Hans Å Strandberg (M)
Johnny Åström (SJVP)
Dan Ankarholm (SJVP)
Ilkka Isaksson (SD)

Ordinarie från kommun

Isak Utsi (S), Arjeplogs kommun
Göte Renberg (S), Arvidsjaurs kommun
Lena Goldkuhl (S), Bodens kommun
Henrik Ölvebo (MP), Gällivare kommun
Bengt Westman (S), Haparanda stad
Henrik Blind (MP), Jokkmokks kommun
Susanne Andersson (S), Kalix kommun
Emilia Töyrä (S), Kiruna kommun
Fredrik Hansson (S), Luleå kommun (vice ordförande)
Ulrica Hammarström (S), Pajala kommun
Kata Nilsson (S), Piteå kommun
Johan Dahlgvist (M), Älvsbyns kommun
Niclas Hökfors (S), Övertorneå kommun
Tomas Mörtberg (C), Övertorneå kommun

Direktionen har ett arbetsutskott (AU) om 9 ledamöter ur direktionen vilka utses av direktionen. 5 ledamöter representerar Region Norrbotten och 4 representerar kommunerna. Arbetsutskottet har haft 4 beredningsmöten under 2024.

Ordinarie från Region Norrbotten

Helena Ölund (S), (ordförande)
Hans Å Strandberg (M)
Glenn Berggård (V)
Johannes Sundelin (S)
Ilkka Isaksson (SD)

Ordinarie från kommun

Fredrik Hansson (S), Luleå kommun (vice ordförande)
Susanne Andersson (S), Kalix kommun
Henrik Ölvebo (MP), Gällivare kommun
Johan Dahlgvist (M), Älvsbyn kommun

Översikt över verksamhetens utveckling

Flerårsöversikt (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Sammanställda räkenskaper					
Verksamhetens intäkter	520	507	484	447	414
Verksamhetens kostnader	-852	-838	-748	-730	-665
Bidrag från medlemmarna mfl	391	385	361	325	280
Årets resultat	2	1	0	-3	-1
Eget kapital	16	13	12	13	15
Balansomslutning	807	838	838	755	1
Soliditet (%)	2	2	1	2	2
Myndigheten					
Verksamhetens intäkter	41	36	45	67	55
Verksamhetens kostnader	-316	-300	-298	-47	-64
Bidrag från medlemmarna mfl *)	304	292	278	50	36
Årets resultat	2	1	0	-6	4
Eget kapital	13	11	10	10	17
Balansomslutning	185	279	301	272	260
Soliditet (%)	7	4	3	4	6

*) Från och med 2022 ingår finansieringsbidragen för busstrafik i myndighetens redovisning, tidigare i Länstrafikens redovisning.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Den största finansiella posten i myndighetens räkenskaper är den allmänna kollektivtrafiken genomförd av Länstrafiken i Norrbotten AB vilken ingår under verksamhetsområde busstrafik. Delar av verksamheten speglas i nedanstående tabell;

Flerårsöversikt allmän trafik (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Trafikkostnad	-337	-336	-337	-305	-296
Biljettintäkter	70	74	78	66	69
Covidersättning	-	-	4	12	14
Grundskolkortsintäkter	26	25	25	23	22
Gymnasieskolkortsintäkter	22	23	26	26	26
Statliga bidrag Trafikverket	11	11	11	15	17
Trafikproduktion i kilometer	10 288 222	10 193 615	10 701 803	10 997 251	11 404 373

Efter pandemins inledning med ett snabbt fall av biljettintäkter på 25 miljoner kronor (från 94 mnkr till 69 mnkr) har dessa ökat igen och nådde en topp 2022. Därefter har biljettintäkterna åter minskat och är tillbaka huvudsakligen på pandeminivåer och ett fortsatt fall kunde konstateras för 2024. Trafikutbudet mätt i antal fordonskilometer har under perioden 2019 till 2024 minskat med 11 procent (från 11 592 967 km till 10 288 222 km) och biljettintäkterna under samma period med 26 procent. Ett minskat trafikutbud parallellt med kvalitetsproblem på de största stråken längs kusten och mellan Luleå-Boden torde ge effekter i ett mindre attraktivt kollektivtrafiksystem och därmed minskat resande. Biljettintäkterna fortsatte att minska 2024.

Trafikkostnaderna ökade kraftigt med inflation sprungen ur krigsutbrottet i Ukraina men har därefter stabiliserats på samma nivå.

Trafikverkets medfinansiering för busstrafiken har under perioden gått från 17 mnkr till 11 mnkr.

Händelser av väsentlig betydelse

Under året inledde Norrtåg, på uppdrag av RKM, diskussioner med Trafikverket om ett treårigt avtal för finansiering av Norrtågstrafiken, med start i december 2024. I mitten av oktober månad, återkom Trafikverket med beskedet att de inte har erhållit någon ökning av anslaget för trafikavtal i budgetpropositionen för 2025 och utblicken för 2026. Dock ser Trafikverket att åtaganden, utifrån deras ansvar att upphandla där de största bristerna i tillgänglighet för interregional kollektivtrafik finns, kvarstår för Norrtåg men anslaget räcker inte till. Under december 2024 återkom Trafikverket med ettårigt avtal där finansiering täcker de utpekade sträckorna Umeå-Sundsvall, Sundsvall-Östersund-Storlien och Umeå-Luleå med ett anslag på 98 msek. Sträckorna Haparanda-Luleå och Luleå-Kiruna får inget anslag dock behovet för statens ansvar för interregionalt resande kvarstår. Förhandlingar för 2026 och framåt kommer att fortsätta hösten 2025 då anslaget för budgetpropositionen blir känt. En stor osäkerhet för den långsiktiga finansieringen av Norrtågstrafiken.

Rysslands pågående krig i Ukraina har främst påverkat tillgången till reservdelar och material till kommande underhåll och upprustning av tåg vilket medför ökade priser och ökade fordonskostnader på sikt. Utvecklingen av Stibor ränta, har påverkat fordonshyrornas utveckling samtidigt har avsättningar för framtida underhåll blivit dyrare. Nu ses en återgång till bättre räntenivåer som kommer att påverka fordonshyror i positiv riktning och jämna ut de fördyringar som finns i tungt underhåll.

I övrigt har räkenskaperna under 2024 hanterat engångskostnader avseende investering i nytt färdtjänstsystem som under kommande år kommer att ge kostnadsfördelar.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Uppfyllelse av ägarens uppdrag

Länstrafiken i Norrbotten AB

Bolaget har genom beslutad verksamhetsplan för 2024-2026 tagit hänsyn till de mål som uttrycks i det regionala trafikförsörjningsprogrammet som beslutades i direktionen 2023-10-16 och sträcker sig från 2023-2035. Fokus från trafikförsörjningsprogrammet är resenären, miljö och tillgänglighet. Bolaget har inför 2024 identifierat sex strategiska områden i sin verksamhetsplan för att bidra till målen i trafikförsörjningsprogrammet och definierat elva (11) mätbara mål för verksamheten för 2024. Av de 11 verksamhetsmålen är 4 av målen helt uppfyllda och 7 av målen inte uppfyllda för året. Uppdraget mot ersättning upplåta fordon till Bussgods i Norr AB för godsverksamhet uppfylls.

Styrelsens bedömning är att bolaget delvis uppfyller ändamålet och uppdraget för bolaget. Styrelsen har uppmärksammat att flertalet av verksamhetsmålen för 2024 inte är uppfyllda och har vid sitt möte i februari 2025 gett VD i uppdrag att återkomma med förslag på åtgärder för att nå målen för år 2025 och framåt.

Bussgods i Norr AB

Bussgods i Norr AB har 5 mål i verksamhetsplanen för 2024, varav 2 mål är uppfyllda och 3 mål inte är uppfyllda. Styrelsen har uppmärksammat att några av målen för 2024 inte är uppfyllda och har vid sitt sammanträde i februari 2025 gett VD i bolaget i uppdrag att återkomma till styrelsen med förslag på åtgärder för att nå målen för kommande år. Styrelsen har i sitt möte i februari utvärderat om bolagets verksamhet är genomförd inom ramen för de kommunala befogenheterna. Analysen har genomförts utifrån genomgång av 1. Bolagsordningen, 2. Ägardirektivet, 3. Mål i verksamhetsplan 2024 samt grundprinciperna för de kommunala befogenheterna. Styrelsen konstaterar att man funnit att verksamheten bedrivits i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet och inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Norrtåg AB

Bolagets syfte är att, med iakttagande av lokaliserings-, likställighets- och självkostnadsprincipen bedriva persontågtrafik på dagtid i respektive region samt mellan länen och angränsande län enligt de trafikpliktsbeslut som finns och avtal med staten/Trafikverket.

Styrelsen har under året fått ta del av det pågående arbetet med tågvisionen, trafikupphandling och förstudie av fordonsanskaffning och utbyggnad av vagnverkstad. Vidare har styrelsen återkommande fått rapport om resandeutveckling, mediabevakning, kvalitet på trafiken, bolagets organisationsutveckling, övergången av nytt biljettsystem samt ekonomiska utfall och likviditet.

Bolaget har haft återkommande dialog med respektive tjänstemän på RKM och region för uppföljning av trafik, samordning av trafikprocess årligen samt inspel och förankring av tågvisionen. Bolaget har i sin verksamhetsplan för 2024 fyra verksamhetsområden och definierat elva mätbara verksamhetsmål och två finansiella mål, varav 6 verksamhetsmål uppnås och ett av de finansiella målen.

Styrelsen har funnit att bolagets verksamhet har bedrivits inom ramen för det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

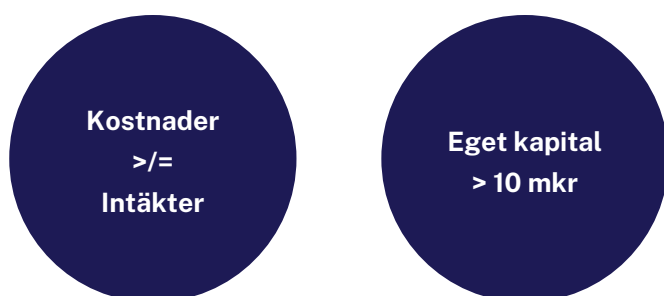
En god ekonomisk hushållning innebär inte enbart en budget i balans, utan innefattar även ett krav på att resurserna används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt.

Genom delårsbokslut och årsredovisning följs utvecklingen kontinuerligt upp för såväl verksamhet som ekonomi. Riktlinjer för god ekonomisk hushållning beslutades i och med att Verksamhetsplan och budget 2024-2026 antogs av förbundsdirektionen 2023-12-06 och utgörs av både finansiella mål och verksamhetsmål för 2024.

Målen ska utvärderas utifrån graden av uppfyllande vid årets slut. Indikatorerna ska vara utformade så att de ger svar på uppfyllande av verksamhetsmål och finansiellt mål som sammanfattningsvis ger underlag för bedömning om myndigheten lever upp till lagens krav på god ekonomisk hushållning.

Direktionens sammanvägande bedömning är att myndigheten når god ekonomisk hushållning för 2024. De 2 ekonomiska målen för myndigheten uppnås, samt 7 av 11 verksamhetsmål uppnås.

Ekonomiska mål för myndigheten är minst 10 miljoner kronor i eget kapital och att kostnaderna inte överstiger intäkterna.

Det egna kapitalet uppgår för perioden till 13,4 mnkr och årets resultat visar ett överskott på 2,3 mnkr för myndigheten, vilket innebär att båda finansiella målen uppnås.

Utfallet för året visar ett överskott på 0,6 mnkr för färdtjänsten och driftbidrag för den allmänna kollektivtrafiken visar ett överskott på 4,2 mnkr, finansieringen av färdtjänstens andel av beställningscentralen visar ett underskott på 4,5 mnkr vilket var med i budgeten. Driftbidraget för tågtrafik visar ett överskott på 1,9 mnkr. Reglering av över- och underskott inom dessa verksamhetsområden görs till medlemmarna när bokslutet är godkänt och fastställt av direktionen.

Balanskravsresultat

Balanskravsutredningen visar att balanskravsresultatet i myndigheten för året uppgår till 2,3 mnkr (0,9 mnkr fg år), balanskravet uppfylls därmed i myndighetens redovisning vid årets slut.

Redovisning av balanskravsresultat myndigheten (mnkr)	2024	2023	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	2,3	0,9	0,0
Reducering av samtliga realisationsvinster (-)	0,0	0,0	0,0
Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet (+)	0,0	0,0	0,0
Justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet (+)	0,0	0,0	0,0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper (+/-)	0,0	0,0	0,0
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper (-/+)	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	0,0	0,0	0,0
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv (-)	0,0	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv (+)	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat	2,3	0,9	0,0

Myndigheten i form av kommunalförbund finansieras av medlemmarna och styrs via förbundsordningen och samverkansavtal mellan regionen och kommunerna. Förbundsordningen och samverkansavtalet mellan Region Norrbotten och kommunerna innebär att såväl positiva som negativa resultat fördelas på medlemmarna vid bokslutet gällande finansieringen av busstrafik. Gällande färdtjänsthandläggning och resebeställning har myndigheten tecknat avtal med 13 av länets 14 kommuner, där över-/underskott fördelas per kommun och regleras i samband med bokslutet. Över-/underskott av tågtrafiken regleras mellan Norrtåg och ägarna efter beslut av bolagets årsstämma.

Gjorda uppskattningar och bedömningar för resultat och ekonomisk ställning

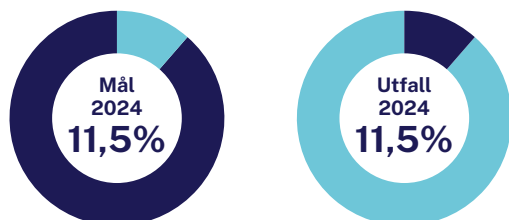
Osäkerheter i resultat och ekonomisk ställning ligger bland annat i bedömningen av finansiella leasingen för tåg från AB Transitio gällande nyttjanderättssperioden för hyran av nuvarande fem tåg, vars hyresavtal löper ut om inte förlängningsoptionen på 5 år nyttjas.

Finansiering av årets budgeterade underskott för Länstrafiken i Norrbotten AB:s beställningscentral på 4,5 mnkr är sista året, då nya avtal tagits fram med en ny finansieringsmodell som baseras på självkostnadsprincipen och börjar gälla från 1 januari 2025. Arbete med att effektivisera arbetsprocesserna fortgår, systembyte genomfört för både färdtjänsthandläggning och resehantering vilket redan nu har lett till bättre möjligheter till effektivare arbetsprocesser inom färdtjänsthandläggningen och planering och samordning av resorna för ökad kostnadseffektivitet

Verksamhetsmål 2024

Målområde – Resenär

Marknadsandel

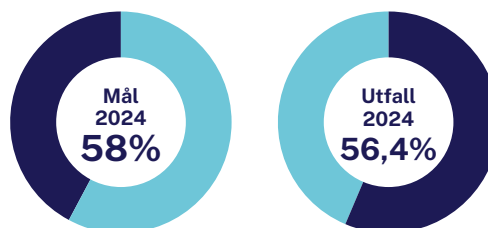
Analys: Enligt Kollektivtrafikbarometerens årsrapport uppgår marknadsandelen till 11 procent. Att beakta är att barometerens mätning endast avser Länstrafiken i Norrbotten och Luleå Lokaltrafik som enda deltagande organisationer från Norrbotten. Därför görs bedömningen att för Norrbotten totalt nås målet 11,5 procent. Beakta dock att man i Kollektivtrafikbarometern kan skönja en vikande trend för Norrbotten

NKI – resenärer, allmän kollektivtrafik

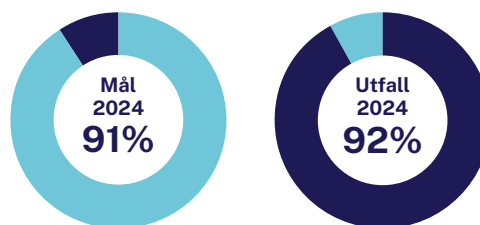
Analys: Enligt Kollektivtrafikbarometerens årsrapport uppgår Nöjd Kund Index (NKI) till 71 procent för 2024, vilket är en ökning med en procent jämfört föregående års mätning. Region Norrbotten placerar sig på en andraplats i Sverige med ett NKI-värde på 71% vilket är långt över det nationella snittet.

NKI – allmänhet

Analys: Nöjdheten för allmänheten gällande den allmänna kollektivtrafiken i länet visar ett utfall för året på 56,4 procent, vilket ger att målet inte uppnåtts

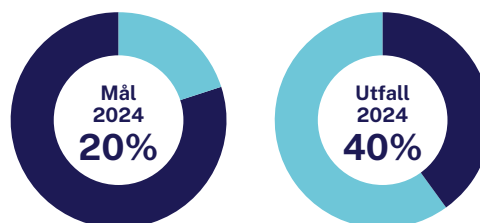
NKI – resenärer, särskild kollektivtrafik, färdtjänst

Analys: Sammanfattande nöjdheten för resenärer gällande den särskilda kollektivtrafiken, färdtjänst i länet visar ett utfall för 2024 på 92%. Målet uppnåddes därmed. Det nationella snittet hamnade på 91%.

Målområde – Miljö

Förnybart bränsle

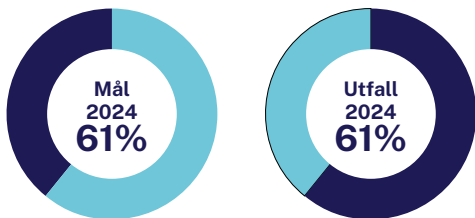

Analys: Andelen förnybara bränslen är vid årsskiftet ca 40%, däremd har målet nåtts.

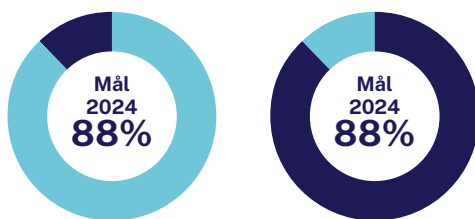
Målområde – Tillgänglighet

Restidskvot Kommuncentra – Luleå < 1,3

Analys: Senaste uppföljningen visar 61%. Uppföljningen blir dock inte exakt då restidskvoter varierar kraftigt mellan olika turer på samma sträcka. Mätningen utgår från att någon tur har en restidskvot på mindre än 1,3.

Restidskvot Viktiga stråk < 1,2

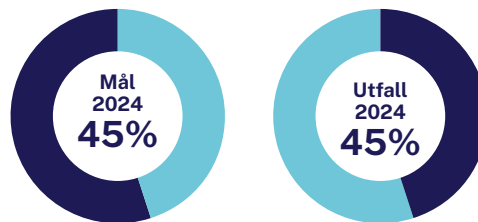
Analys: Senaste uppföljningen visar 88%. Uppföljningen blir inte exakt då restidskvoten varierar kraftigt mellan olika turer på samma sträcka samt om tåg eller buss används. Mätningen utgår från att någon tur har en restidskvot på mindre än 1,2.

Fullt tillgänglighetsanpassade hållplatser 100% av resecentrum, sjukhus, viktiga bytespunkter

Analys: Arbete pågår med att definiera vilka hållplatser som ska vara 100% tillgänglighetsanpassade – diskussion om realistiska mål har förts i dialog med kommunerna och Trafikverket under året, målet är att under 2025 kunna presentera värden för området.

Tillgänglighetsanpassade fordon 100 %

Analys: När det gäller tillgänglighet ska fordonen uppfylla vissa krav tex rullstolslyft/ ramp, rullstolsplats och audiovisuellt utrop samt invändiga informationsskyltar. Fordonsanpassningar under året gör att målet på 45 procent nås.

Målområde – Jämställdhet

Jämställdhet – resenärerna ska uppleva att kollektivtrafiken är jämställd och erbjuder kvinnor och män lika möjligheter utifrån deras behov.

Analys: Jämställdheten inom kollektivtrafiken mäts inte som en egen fråga i Kollektivtrafikbarometern. Inom nöjd-kund-indexmätningarna som görs månatligen ingår exempelvis frågor som; om man kan åka med kollektivtrafiken för de flesta resor man gör, om avgångstider passar de behov man har, om det känns tryggt att åka mm. När svaren på dessa frågor ställs samman för män och kvinnor visar det att den sammanvägda upplevelsen som får betyget 4-5 på en skala 1-5 för kvinnor är 45% och för män är 37%, vilket innebär att målet inte uppnås.

Målområde – Medarbetare

Medarbetare - ENPS

Analys: Utfall för året är 8, vilket ligger under målvärdet på 38, vilket tyder på en lägre nöjdhet och engagemang än önskat. Trendanalysen visar en ökning av kritiker under årets gång, medan andelen ambassadörer har minskat. Detta kan indikera en negativ utveckling där fler medarbetare blir mindre engagerade eller missnöjda. Sammanfattningsvis visar analysen att även om eNPS är relativt positiv och endast marginellt lägre än jämförelsevärdet 10, finns tecken på en negativ utveckling som kräver uppmärksamhet och ett aktivt arbete med både utbildningar och stöd pågående kopplat till detta.

Medarbetare – engagemang

Analys: Den aktuella engagemangspoängen är 3,9 av 5, vilket är i linje med jämförelsevärdet för andra företag som använder samma mätverktyg. Ett marginellt lägre engagemang än önskat utifrån målbilden. Sammanfattningsvis visar analysen att engagemanget ligger på en stabil nivå men med en svag nedgång. För att säkerställa en fortsatt hög motivation och arbetsglädje fortsätter organisationen aktivt arbeta med att förbättra de områden som påverkar medarbetarnas engagemang.

Väsentliga personalförhållanden

Personalstruktur ur ålder och könsperspektiv (myndigheten) (%)									
Åldersfördelning	-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70 -	Totalt	Medelålder
Kvinnor antal	-	-	6	2	2	2	-	12	44
Procentuell fördelning	-	-	50%	16,7%	16,7%	16,7%	-	85,7%	
Män antal	-	-	-	-	1	1	-	2	60
Procentuell fördelning					50%	50%		14,3%	
Totalt	-	-	6	2	2	2	-	12	46

Redovisning av sjukfrånvaron (myndigheten) (%)			
	2024	2023	2022
Total sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	4,3%	2,1%	4,6%
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	38,0%	-	38,9%
Sjukfrånvaron för kvinnor	5,1%	2,3%	Redovisas ej pga undantagsregeln
Sjukfrånvaron för män	-	-	Redovisas ej pga undantagsregeln
Sjukfrånvaron åldrarna 29 år eller yngre	-	-	Redovisas ej pga undantagsregeln
Sjukfrånvaron i åldrarna 30-49 år	6,0%	1,6%	Redovisas ej pga undantagsregeln
Sjukfrånvaron i åldrarna 50 år eller äldre	2,7%	2,6%	Redovisas ej pga undantagsregeln

Hälsa och frisknärvaro

Total frisknärvaro i myndigheten uppgår till 95,7% vilket är en förhållandevis hög siffra. Under 2024 låg frisknärvaron på 97,9%. Då gruppen som omfattas av sjukstatistiken är så pass liten görs ingen vidare analys kring frisknärvaro i sammanhanget.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Under våren 2024 har en ny företagshälsovård upphandlats som ska arbeta förebyggande med arbetsmiljöplan och direkta insatser när det krävs. Företagshälsovården har i samarbete med arbetsgivaren tagit fram en åtgärdsplan kopplat både till den fysiska och den psykosociala arbetsmiljön, då den utredning som genomförts under året visade på en del förbättringsåtgärder som behövts vidtas. Arbetet med att ta fram tydliga riktlinjer och rutiner för organisationens Systematiska arbetsmiljöarbete pågår fortfarande. Ett årshjul för det systematiska arbetsmiljöarbetet är under utveckling och tas i bruk under nästa år.

Personal-/resursförändringar

Under 2024 har antalet verksamhetsutvecklare ökat med en person genom en intern omflyttning av personal. Det har lett till att en nyanställning som verksamhetskoordinator har genomförts. Myndigheten har även utökats med en ekonomidirektör vilket innebär att internt köpta tjänster från Länstrafiken har minskat. En av färdtjänsthandläggartjänsterna med tidigare placering i Överkalix har omplacerats till Luleå under första halvåret 2024. Arbetet med att se över och säkerställa arbetsprocesser och rutiner fortsätter och en översyn av behov och resurser för ytterligare effektivisering pågår inom organisationen.

Förväntad utveckling

Under 2026 kommer turtäthet med tågtrafik längs Haparandabanan att öka från tre till sex dubbelturer. Det gör att Norrbottens körda tågkilometer ökar med 21 procent. I övrigt gör ersättning av äldre tågfordon till nya samt en utökad trafik längs Botniabanan att Norrbottens kostnader för tågtrafik bedöms öka med mellan 20-30 miljoner kronor till årliga underskott mellan 70-80 miljoner kronor.

En osäkerhet råder också kring Trafikverkets finansieringsbidrag som totalt uppgår till ungefär 115 Mkr avseende tåg, busstrafik och Flygbilen. Beslut om finansiering kommer ofta sent och beslutas för kort tidsperiod vilket gör att myndighetens medlemmar, huvudsakligen Region Norrbotten står risken för fördyringar.

I övrigt kommer ett förverkligande av Trafikförsörjningsprogrammet leda till högre kostnader initialt innan effekter av en bättre trafik med fler genomförda resor och därmed biljettintäkter ökar. Detta skulle kunna motverkas genom ett djupare samarbete mellan kollektivtrafikaktörer i länet genom att stordriftsfördelar bättre skulle kunna tas tillvara.

Finansiella rapporter

Resultaträkning sammanställda räkenskaper och myndigheten (mnkr)

Resultaträkning	Not	Sammanställda räkenskaper		Myndigheten	
		2024-01-01- 2024-12-31	2023-01-01- 2023-12-31	2024-01-01- 2024-12-31	2023-01-01- 2023-12-31
Verksamhetens intäkter	2	520	507	41	35
Verksamhetens kostnader	3	-852	-838	-316	-300
Avskrivningar	4	-49	-48	-24	-25
Verksamhetens nettokostnader		-381	-378	-299	-290
Generella statsbidrag och utjämning	5	391	385	304	292
Verksamhetens resultat		10	7	5	1
Finansiella intäkter	6	4	3	1	0
Finansiella kostnader	7	-12	-9	-4	-1
		-8	-6	-3	-1
Resultat efter finansiella poster		2	1	2	1
Årets resultat		2	1	2	1

Balansräkning sammanställda räkenskaper och myndigheten (mnkr)

Balansräkning	Not	Sammanställda räkenskaper		Myndigheten	
		24-12-31	23-12-31	24-12-31	23-12-31
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar					
Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar	8	3	6	0	0
Övriga immateriella anläggningstillgångar	9	3	0	0	0
		6	6	0	0
Materiella anläggningstillgångar					
Byggnader och mark	10	3	3	0	0
Inventarier, verktyg och installationer	11, 12	69	83	62	76
Utleasat rullande material	13	351	352	0	0
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	14	96	67	0	0
		519	505	62	76
Finansiella anläggningstillgångar					
Andelar i koncernföretag	27, 28	0	0	12	12
Andra långfristiga fordringar	15	5	4	0	0
Summa anläggningstillgångar		531	515	74	88
Omsättningstillgångar					
Varulager		3	1	0	0
Kortfristiga fordringar					
Kundfordringar		122	203	92	150
Fordringar hos koncernföretag		0	0	3	10
Fordringar hos intresseföretag och gemensamt styrda företag		1	1	0	0
Övriga kortfristiga fordringar		8	9	0	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäker		40	63	4	24
		171	277	99	184
Kassa och bank		102	45	12	7
Summa omsättningstillgångar		276	323	111	191
SUMMA TILLGÅNGAR		807	838	185	279

Balansräkning	Not	Sammanställda räkenskaper		Myndigheten	
		24-12-31	23-12-31	24-12-31	23-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital	18	16	13	13	11
Avsättningar					
Övriga avsättningar	19	23	20	0	0
Långfristiga skulder					
Skulder till kreditinstitut		374	372	0	0
Övriga finansiella skulder		33	47	33	47
		407	419	33	47
Kortfristiga skulder					
Checkräkningskredit		0	9	0	0
Skulder till kreditinstitut		59	37	0	0
Leverantörsskulder		55	59	1	1
Skulder till koncernföretag		0	0	8	42
Övriga kortfristiga skulder		29	29	25	26
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	21	218	250	105	152
		361	385	139	221
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		807	838	185	279
Ställda säkerheter	22	inga	inga	inga	inga
Ansvarsförbindelser	23	se not	se not	se not	inga

Kassaflödesanalys sammanställda räkenskaper och myndigheten (mnkr)

Kassaflödesanalys	Not	Sammanställda räkenskaper		Myndigheten	
		2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Den löpande verksamheten					
Resultat efter finansiella poster	24	2	1	2	1
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m m	25	52	49	27	22
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		54	50	29	23
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital					
Förändring i varulager		-2	-1	0	0
Förändring kundfordringar		81	-30	58	-11
Förändring av övriga kortfristiga rörelsefordringar		24	10	23	10
Förändring leverantörsskulder		-4	0	0	1
Förändring av övriga kortfristiga rörelseskulder		-33	-20	-81	-3
Kassaflöde från den löpande verksamheten		120	9	29	20
Investeringsverksamheten					
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		0	-3	0	0
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-52	-63	0	0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	1	0	0
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar		-1	-1	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-53	-65	0	0
Finansieringsverksamheten					
Upptagna lån och amortering, netto		16	43	0	0
Amortering av skulder för finansiell leasing		-25	-25	-24	-20
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-9	17	-24	-20
Årets kassaflöde		58	-38	5	0
Likvida medel vid årets början		45	82	7	7
Likvida medel vid årets slut		102	45	12	7

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Den ekonomiska redovisningen är upprättad enligt Lagen om Kommunal Bokföring Redovisning (LKBR) samt rekommendationer och information (normering) från Rådet för kommunal redovisning (RKR). De grundläggande redovisningsprinciper som benämns i 4 kap 4§ i LKBR har beaktats vid upprättandet av räkenskaperna.

Intäkter

Intäkter har värderats, periodiserats, klassificerats samt redovisats i enlighet med RKR rekommendation R2 Intäkter.

I posten verksamhetens intäkter redovisas intäkter från avgifter, ersättningar och gåvor, försäljningar av omsättningstillgångar och materiella och immateriella anläggningstillgångar. Här redovisas även bidrag som innehåller villkor i form av motprestation samt kostnadsersättningar.

Bidrag från staten, kommuner och regioner, utan villkor, redovisas under posten generella statsbidrag och utjämning.

I posten finansiella intäkter redovisas intäkter från utdelningar samt från försäljning av finansiella omsättnings- och anläggningstillgångar.

Materiella anläggningstillgångar

RKR R4 har tillämpats vid tidpunkt för redovisning, anskaffning, värdering, komponentavskrivning samt upplysning av materiella anläggningstillgångar tillgångar.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för

mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp och gäller som gemensam gräns för materiella tillgångar och därmed också för finansiella leasingavtal.

Bestämd mängd och fast värde

För inventarier som används i myndighetens eller dess dotterbolags verksamhet tillämpas regeln om bestämd mängd och fast värde.

Anskaffningsvärde

Ränteutgifter aktiveras ej. Myndigheten tillämpar konsekvent huvudmetoden och redovisar ränteutgifter som kostnad i resultaträkningen det räkenskapsår de hänför sig till.

Avskrivning

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs emellertid inga avskrivningar. För tillgångar med identifierbara och väsentliga komponenter med olika nyttjandeperioder tillämpas komponentavskrivning.

Avskrivningstider

För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal (till exempel finansiell leasing) används den planerade verkliga nyttjandeperioden som avskrivningstid. Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt (till exempel verksamhetsförändringar, teknikskiften och organisationsförändringar).

Nyttjandeperiod

Byggnader	10-50 år
Inventarier, verktyg och installationer	3-10 år

Byggnaderna består av ett antal komponenter med olika nyttjandeperioder. Huvudindelningen är byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad. Byggnaderna består av flera komponenter vars nyttjandeperiod varierar.

Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats och ligger till grund för avskrivningen på byggnader:

Stomme, stomkompletteringar	40 år
Installationer; -värme, el, VVS, fasad och yttertak	40 år
Hiss	25 år
Ventilation och styr-och övervakning	15-20 år
Inre ytskikt / hyresgästanspassningarr	10 år

Avskrivningsmetod

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk.

Finansiella anläggningstillgångar

Finansiella tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav klassificeras som en anläggningstillgång i enlighet med RKR R7. Finansiella tillgångar som inte brukas stadigvarande klassificeras som omsättningstillgångar.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när företaget blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången har upphört eller reglerats. Detsamma gäller när de risker och fördelar som är förknippade med innehavet i allt väsentligt överförs till annan part och företaget inte längre har kontroll över den finansiella tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när den avtalade förpliktelsen fullgjorts eller upphört.

Värdering av finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde, inklusive eventuella transaktionsutgifter som är direkt hänförliga till förvärvet av tillgången.

Finansiella omsättningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Kundfordringar och övriga fordringar som utgör omsättningstillgångar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta.

Finansiella anläggningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar och med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Räntebärande finansiella tillgångar värderas till anskaffningsvärde.

Värdering av finansiella skulder

Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Leasingavtal

Redovisning av leasingavtal ska göras enligt RKR R5 Leasing. Myndigheten och dess dotterbolag ska klassificera och dokumentera sina leasingavtal i operationella respektive finansiella leasingavtal. Avgörandet om ett avtal bedöms som operationellt eller finansiellt avtal är i vilken omfattning de ekonomiska riskerna och fördelarna med ägandet finns hos leasinggivaren eller leasingtagaren. Ett leasingavtal kan klassificeras som finansiellt om fördelarna & riskerna i all väsentlighet överförs från leasinggivaren till leasingtagaren. Ett leasingavtal som inte klassas som finansiellt anses som operationellt.

Finansiella leasingavtal

Rättigheter och skyldigheter enligt finansiella leasingavtal redovisas som tillgång och skuld i balansräkningen. Vid det första redovisningstillfället värderas tillgången och skulden till det lägsta av tillgångens verkliga värde och nuvärdet av minimileaseavgifterna. Utgifter som är direkt hänförliga till ingående och upplägg av leasingavtalet läggs till det belopp som redovisas som tillgång.

Efter det första redovisningstillfället fördelas minimileaseavgifterna på ränta och amortering av skulden enligt effektivräntemetoden. Variabla avgifter redovisas som kostnader det räkenskapsår de uppkommit.

Den leasade tillgången skrivs av över leasingperioden.

Operationella leasingavtal

Leasingavgifterna enligt operationella leasingavtal, inklusive förhöjd förstagångshyra men exklusive utgifter för tjänster som försäkring och underhåll, redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden.

Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när företaget har en legal eller informell förpliktelse till följd av en inträffad händelse och det är sannolikt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Vid första redovisningstillfället värderas avsättningar till den bästa uppskattningen av det belopp som kommer att krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Avsättningarna omprövas varje balansdag.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning

Planer för ersättningar efter avslutad anställning klassificeras som avgiftsbestämda

Vid avgiftsbestämda planer betalas fastställda avgifter till ett annat företag, normalt ett försäkringsföretag, och företaget har inte längre någon förpliktelse till den anställde när avgiften är betald. Storleken på den anställdes ersättningar efter avslutad anställning är beroende av de avgifter som har betalats och den kapitalavkastning som avgifterna ger.

Ersättningar vid uppsägning

Ersättningar vid uppsägningar redovisas endast när företaget har en detaljerad plan för uppsägningen och inte har någon realistisk möjlighet att annullera planen.

Kassaflödesanalys

RKR rekommendation R13 för uppställning av kassaflödesanalys (indirekt metod) har använts. Indirekt metod innebär att resultatet justeras för transaktioner som inte medfört in- eller utbetalningar, upplupna eller förutbetalda poster som avser tidigare eller kommande perioder samt för eventuella intäkter och kostnader som är hänförliga till investerings- eller finansieringsverksamhetens kassaflöden.

Sammanställda räkenskaper

I myndighetens koncern ingår samtliga bolag där kommunalförbundet har minst 20% inflytande, i enlighet med RKR R16. Därtill ingår övriga bolag som är av särskild betydelse för kommunalförbundet, i enlighet med RKR R16. Proportionell konsolidering (klyvningsmetoden) har använts vid beräkning av koncernens resultat.

Eliminering av transaktioner mellan koncernföretag

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter och kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer vid transaktioner mellan koncernföretag elimineras i de sammanställda räkenskaperna.

Not			
Not 2	Verksamhetens intäkter		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Intäkter tjänster	64	57
	Intäkter personbefordran	127	131
	Intäkter serviceresor	192	181
	Intäkter godsbefordran	39	38
	Tåghyror	72	27
	Uthyrning järnvägsfordon	0	45
	Övriga hyresintäkter	0	0
	Övriga intäkter	26	28
		520	507
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Intäkter tåghyror	31	27
	Intäkter färdtjänsthandläggning	8	8
	Övriga verksamhetsintäkter	0	1
	Övriga intäkter	1	0
		41	36
Not 3	Verksamhetens kostnader		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Trafikkostnader	-688	-678
	Leasingkostnader	-8	-8
	Övriga externa kostnader	-50	-43
	Löner	-45	-40
	Sociala avgifter	-14	-12
	Pensioner	-5	-4
	Övriga personalkostnader	-3	-3
	Driftsbidrag	-38	-49
	Inkomstskatt och uppskjuten skatt	0	0
		-852	-838
	Den totala kostnaden för revision uppgick till 607 tkr för 2024 (398 tkr för 2023). Av dessa avser 543 tkr arvode för revisionsuppdrag (398 tkr för 2023).		
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Leasingkostnader	-2	-1
	Övriga verksamhetskostnader	-1	-1
	Övriga externa kostnader	-7	-7
	Löner	-8	-7

Not 3	Verksamhetens kostnader		
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Sociala avgifter	-3	-2
	Pensioner	-1	-1
	Övriga personalkostnader	-1	0
	Bidrag Norrtåg	-51	-50
	Bidrag Länstrafiken	-243	-232
		-316	-300
	Den totala kostnaden för revision uppgick till 607 tkr för 2024 (398 tkr för 2023). Av dessa avser 543 tkr arvode för revisionsuppdrag (398 tkr för 2023).		
Not 4	Avskrivningar		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Inventarier, verktyg och installationer samt utleasat rullande material	-25	-22
	Finansiell leasing	-24	-25
		-49	-48
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Inventarier, verktyg och installationer	0	0
	Finansiell leasing av tåg	-24	-25
		-24	-25
Not 5	Bidrag från medlemmarna och utjämning		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Region Norrbotten	191	177
	Kommuner	114	115
	Trafikverket	36	34
	Övriga bidrag	54	61
	Totalt erhållna bidrag	394	386
	Övriga bidrag	-2	-1
	Totalt lämnade bidrag	-2	-1
	Utgående redovisat värde	391	385
	Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet har skickat driftsbidrag till Norrtåg AB. Eftersom Norrtåg AB endast ägs till 25% elimineras endast 25% av driftsbidraget. Resterande del tillfaller för kommunkoncernen externa parter och ingår därmed i de sammanställda räkenskaperna.		

Not 5	Bidrag från medlemmarna och utjämning		
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Finansieringsbidrag Länstrafiken Norrbotten Region	135	123
	Finansieringsbidrag RKM Region	5	5
	Driftsbidrag Norrtåg	51	50
	Finansieringsbidrag Länstrafiken Norrbotten kommun	109	110
	Finansieringsbidrag RKM kommun	5	5
	Totalt erhållna bidrag	304	292
Not 6	Finansiella intäkter		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Ränteintäkter	4	3
	Övriga finansiella intäkter	0	0
		4	3
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Ränteintäkter	1	0
	Övriga ränteintäkter	0	0
		1	0
Not 7	Finansiella kostnader		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Räntekostnader	-12	-9
	Övriga finansiella kostnader	0	0
		-12	-9
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Räntekostnader	-4	-1
		-4	-1
Not 8	Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	6	3
	Inköp	1	3
	Omklassificeringar	-4	0
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3	6
	Utgående redovisat värde	3	6

Not 9	Övriga immateriella anläggningstillgångar		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Omklassificeringar	4	0
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	4	0
	Avskrivningar	-1	0
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-1	0
	Utgående redovisat värde	3	0
Not 10	Byggnader och mark		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	9	11
	Försäljningar/utrangeringar	0	-2
	Avrundningar	0	0
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	9	9
	Ingående avskrivningar	-5	-5
	Försäljningar/utrangeringar	0	1
	Avrundningar	0	0
	Årets avskrivningar	0	0
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-5	-4
	Ingående nedskrivningar	-2	-2
	Utgående ackumulerade nedskrivningar	-2	-2
	Utgående redovisat värde	3	3
	Varav bokfört värde mark	0	0
		0	0
Not 11	Inventarier, verktyg och installationer		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	223	217
	Inköp	13	7
	Försäljningar/utrangeringar	0	0
	Omklassificeringar	-3	0
	Rättelse fel finansiell tidigare år	0	0
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	233	223

Not 11	Inventarier, verktyg och installationer		
	Ingående avskrivningar	-140	-113
	Försäljningar/utrangeringar	0	0
	Omklassificeringar	1	0
	Årets avskrivningar	-26	-27
	Rättelse fel tidigare år	0	0
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-164	-140
	Utgående redovisat värde	69	82
	Under 2020 har avtal om finansiell leasing av 5 stycken tåg och under 2021 har Myndigheten och Länstrafiken i Norrbotten AB ingått avtal om finansiell leasing av 3 stycken personbilar. Av det utgående redovisade värdet per 2024-12-31 är 64 mnkr (78 mnkr) hänförligt till finansiell leasing.		
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	172	168
	Inköp	10	4
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	182	172
	Ingående avskrivningar	-96	-71
	Årets avskrivningar	-24	-25
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-120	-96
	Utgående redovisat värde	62	76
	Av det utgående redovisade värdet per 2024-12-31 är 62 mnkr (76 mnkr) hänförligt till finansiell leasing avseende 5 stycken tåg.		
Not 12	Finansiell leasing		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	I posten inventarier ingår det finansiell leasing till belopp:		
	Anskaffningsvärde tidigare år	174	169
	Årets anskaffningsvärde	11	5
	Årets förändring i avtal	1	0
	Årets avskrivning	-25	-25
	Tidigare års avskrivning	-97	-71
		64	78
	Förfallotider finansiell leasing		
	Förfaller till betalning inom ett år från balansdagen	25	26
	Förfaller till betalning mellan ett och fem år från balandagen	33	47
		58	73
	Myndigheten har under 2020 ingått avtal om finansiell leasing av 5 stycken tåg. Av de utgående redovisade värdet per 2024-12-31 är 63 mnkr (75 mnkr) hänförligt till finansiell leasing av tåg.		

Not 13	Utleasat rullande material		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	444	383
	Inköp	17	30
	Försäljningar/utrangeringar	0	0
	Omklassificeringar	5	30
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	466	444
	Ingående avskrivningar	-91	-71
	Försäljningar/utrangeringar	0	0
	Omklassificeringar	0	0
	Årets avskrivningar	-23	-20
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-114	-91
	Utgående redovisat värde	351	352
Not 14	Pågående nyanläggning och förskott avseende materiella anläggningstillgångar		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	67	71
	Inköp	33	26
	Omklassificeringar	-4	-30
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	96	67
	Utgående redovisat värde	96	67
Not 15	Andra långfristiga fordringar		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	4	3
	Tillkommande fordringar	2	1
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	5	4
	Utgående redovisat värde	5	4

Not 16	Övriga kortfristiga fordringar		
	Sammanställda räkenskaper		
	I Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighets balansräkning finns det en fordran på 2 Mkr (0 Mkr) som avser Norrtåg AB. I de sammanställda räkenskaperna elimineras 25% av denna fordran. Övriga 75% av fordran anses avse de 75% som Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafik inte äger och finns därmed kvar i de sammanställda räkenskaperna.		
Not 17	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Förutbetalda leverantörsfakturor	12	29
	Upplupna intäkter trafik	23	28
	Upplupna hyresintäkter	5	6
		40	63
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Förutbetalda leverantörsfakturor	2	19
	Upplupna intäkter	2	5
		4	24
Not 18	Eget kapital		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Vid årets början	13	12
	Årets resultat	2	1
	Vid årets slut	16	13
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Vid årets början	11	10
	Årets resultat	2	1
	Vid årets slut	13	11
Not 19	Övriga avsättningar		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Avsättning för underhåll	2	2
	Avsättningar för fordonsunderhåll samt övriga avsättningar i AB Transitio	22	18
	Vid årets slut	23	20
Not 20	Långfristiga skulder		
	Sammanställda räkenskaper		
	Inga långfristiga skulder förfaller till betalning senare än fem år efter balansdagen.		

Not 20	Långfristiga skulder		
	Myndigheten		
	Inga långfristiga skulder förfaller till betalning senare än fem år efter balansdagen.		
Not 21	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Interima skulder trafikutövare	22	23
	Förutbetalda ägartillskott	85	126
	Förutbetald medfinansiering	0	0
	Förutbetalda finansieringsbidrag	12	18
	Förutbetalda biljettintäkter	1	1
	Upplupna personalkostnader	6	4
	Erhållna förskott upprustning och underhåll	22	19
	Förutbetald vagnhyra	7	8
	Förutbetalda driftsbidrag	48	0
	Övriga poster	15	52
		218	250
	Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet har ej erhållit fullständig information från AB Transitio gällande vad som inkluderas i de upplupna kostnaderna för 2024. Merparten av de upplupna kostnaderna avser under 2024 erhållna förskott för upprustning och underhåll samt förutbetald vagnhyra.		
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Förutbetalda ägartillskott	85	126
	Förutbetalda finansieringsbidrag	12	18
	Upplupna personalkostnader	1	1
	Övriga poster	8	8
		105	152
Not 22	Ställda säkerheter		
	Sammanställda räkenskaper		
	Koncernen har inte några ställda säkerheter.		
	Myndigheten		
	Myndigheten har inte några ställda säkerheter.		

Not 23	Ansvarsförbindelser		
	Sammanställda räkenskaper		
	Norrtåg AB har lämnat en hyresgaranti fram till och med 2036 avseende den av INAB, Umeå kommun, uppförda tågverkstaden i Umeå. Eventualförpliktelsens storlek är 0,049 mnkr (0,052 mnkr).		
	Kommunalförbundet Norrbottens läns kollektivtrafikmyndighet har under 2024 tecknat en borgensförbindelse till förmån för koncernföretag på 30 mnkr (0 mnkr).		
	Myndigheten		
	Kommunalförbundet Norrbottens läns kollektivtrafikmyndighet har under 2024 tecknat en borgensförbindelse till förmån för koncernföretag på 30 mnkr (0 mnkr).		
Not 24	Räntor och utdelningar		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Erhållen ränta	4	3
	Erlagd ränta	-8	-9
		-4	-6
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Erhållen ränta	1	0
	Erlagd ränta	-4	-1
		-3	-1
Not 25	Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Avskrivningar	49	48
	Förändring avsättningar	3	1
		52	49
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Avskrivningar finansiell leasing tåg	24	25
	Övriga avskrivningar	0	0
	Ränta finansiell leasing	4	1
	Förändrat anskaffningsvärde finansiell leasing	0	-4
		27	22

Not 26	Bedömning AB Transitio		
	Sammanställda räkenskaper		
	Enligt reglerna i Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendation R16 har Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet klassificerat AB Transitio som ett kommunalt koncernföretag.		
	Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet har ej erhållit tillräcklig information från AB Transitio för att kunna upprätta fullständiga notupplysningar för räkenskapsåret 2023 och 2024. Det kan även finnas nettobelopp i vissa noter. Det framgår av respektive not om fullständig information ej funnits tillgänglig.		
	Värt att notera är även att Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet leasar tåg från Transitio. Det saknas uppgifter för att kunna eliminera dessa transaktioner i de sammanställda räkenskaperna. Eftersom myndigheten äger 5% av Transitio kan därmed ett belopp motsvarande 5% av transaktionerna finnas med dubbelt i de sammanställda räkenskaperna. Beloppen bedöms inte vara väsentliga.		
Not 27	Andelar i koncernföretag		
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	12	12
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	12	12
	Utgående redovisat värde	12	12
Not 28	Specifikation andelar i koncernföretag		
	Myndigheten	Kapitalandel	Rösträttsandel
	Länstrafiken i Norrbotten AB	100	100
	Norrtåg AB	25	25
	AB Transitio	5	5
		Org.nr	Säte
	Länstrafiken i Norrbotten AB	556156-2058	Överkalix
	Norrtåg AB	556758-3496	Umeå
	AB Transitio	556033-1984	Stockholm
	Länstrafiken i Norrbotten AB äger 33,3% av Bussgods i Norr AB.		
	Kommunala koncernföretag inkluderas i de sammanställda räkenskaperna då kommunalförbundet har ett inflytande på över 20%. Bolag där kommunalförbundet har ett lägre inflytande än 20% inkluderas om dess verksamhet är en kommunal angelägenhet och bedöms ha särskild betydelse för kommunalförbundets verksamhet.		

Kontakta oss

Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten | Kungsgatan 23 B, 972
31 Luleå | Telefon: 0920-23 38 33 | E-mail: info@rkmnorrbotten.se

Mats Aspemo

Myndighetschef

Telefon: 0920-23 38 30

E-mail: mats.aspemo@rkmnorrbotten.se

Ingela Karlsson

Ekonomidirektör

Telefon: 0920-23 38 31

E-mail: ingela.karlsson@rkmnorrbotten.se

För mer information
besök oss på:
rkmnorrboten.se

Fullmäktige i respektive medlemskommun

Fullmäktige i Region Norrbotten

Revisionsberättelse för 2024

Vi, av Region Norrbotten utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundet av dess direktion och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundets företag. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Förbundsdirektionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Den ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Vår granskning har utförts enligt kommunallagen, god revisionsd i kommunal verksamhet, förbundsordning och revisionsreglemente.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning samt givit det resultat som redovisas i bilagan ”Revisorernas redogörelse”.

Vi bedömer:

Att förbundsdirektionen har inte helt bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Redovisat resultat för år 2024 är endast delvis förenligt med beslutade mål.

Att förbundsdirektionen i allt väsentligt skött verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Förbundet/koncernen redovisar ett överskott för 2024. Inget behov av extra finansiering från region och kommuner under 2024.

Att förbundsdirektionens interna kontroll har i stort varit tillräcklig under året.

Att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Att resultatet enligt årsredovisning 2024 är i huvudsak förenligt med förbundets mål för god ekonomisk hushållning.

Vi tillstyrker:

Att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Luleå den 9 april 2025

Bjarne Hald
Ordförande

Anna Hövenmark

Robert Edin

Deltagare

BJARNE HALD Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-09 08:18:19 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: BJARNE NIELSEN HALD

Bjarne Hald

Leveranskanal: E-post

ANNA HÖVENMARK Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-09 08:19:23 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: ANNA HÖVENMARK

Anna Hövenmark

Leveranskanal: E-post

ROBERT EDIN Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-09 09:38:14 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: JAN ROBERT EDIN

Robert Edin

Leveranskanal: E-post

Grundläggande granskning 2024

Förbundsdirektionen

Kommunalförbundet Norrbottens läns kollektivtrafikmyndighet

April 2025

Sammanfattning

Övergripande revisionsfrågor	Revisionell bedömning	Kommentar
Utövar och vidtar direktionen tillräcklig styrning, kontroll och åtgärder inom sina ansvarsområden? <i>Baseras på delfrågor i avsnitt 1-4</i>	Grön	Direktionens styrning, kontroll och åtgärder har i stort varit tillräcklig under år 2024. Ett utvecklingsområde har noterats i granskningen.
Är redovisat resultat för verksamheten förenligt med beslutade mål? <i>Baseras på delfråga 5a</i>	Gul	Når måluppfyllelse för 7 av 11 verksamhetsmål för år 2024. Inom perspektiven "Resenär" och "Medarbetare/Jämställdhet" redovisas inte full måluppfyllelse.
Är redovisat resultat för ekonomin förenligt med beslutade mål? <i>Baseras på delfråga 5b</i>	Grön	Förbundet/koncernen redovisar ett mindre överskott för 2024. Verksamheten har bedrivits inom anvisad budget, d v s inget behov av extra finansiering från region och kommuner.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till direktionen:

- Pröva hur verksamhetens måluppfyllelse kan förbättras jämfört med 2024.

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla verkställande organ.

Förbundsdirektionen, i sin roll som förbundsstyrelse, ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med tilldelade uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste direktionen bygga upp system och verktyg för ledning, styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa verktyg tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge förbundets revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelse. I dess uppdrag ingår att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Utövar och vidtar direktionen tillräcklig styrning, kontroll och åtgärder inom sina ansvarsområden?
2. Är redovisat resultat för verksamheten förenligt med beslutade mål?
3. Är redovisat resultat för ekonomin förenligt med beslutade mål?

Revisionskriterier i granskningen utgörs främst av kommunallagen 6:6, 9:5 och följsamhet till lämnade uppdrag i form av mål och budget 2024.

Metod och avgränsning

Den översiktliga granskningen har skett genom dokumentanalys. I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2024. I övrigt se "syfte och revisionsfrågor". Respektive granskningsområde bedöms med hjälp av signalsystem: grön (tillräckligt), gul (delvis), röd (otillräckligt) eller grå (går ej att bedöma). Rapportens innehåll har sakgranskats av förbundschef.

Granskningsiakttagelser

Delfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har direktionen antagit en plan för verksamheten?	Grön	Antagit VEP 2025-2027 i okt (§65). VEP fokuserar på verksamhet som utförs av koncernbolagen.
2. Budget	a) Har direktionen antagit en budget för verksamheten?	Grön	Budget 2025-2027 beslutad i juni 2024 (§37). Lämnar även info om vissa hel- och delägda aktiebolag (omsättning och resultat). Saknar info om Bussgods.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för direktionens verksamhet?	Grön	VEP innehåller mål på koncernnivå inom områdena resenär, tillgänglighet, miljö och medarbetare.
	b) Finns mål formulerade för direktionens ekonomi?	Grön	Finns budgetmål för förbund och ett par av hel/delägda bolag.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Grön	Mål för ekonomi och verksamhet är mätbara.
4. Rapportering och åtgärder	a) Har direktionen upprättat instruktion för rapportering till direktionen?	Grön	Har i dec (§70) antagit årshjul för år 2025.
	b) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för verksamhet?	Grön	Delårsrapport 240831 innehåller årsprognos för verksamheten. Årsredovisning innehåller utvärdering av mål för verksamheten.
	c) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för ekonomi?	Grön	Delårsrapport 240831 innehåller årsprognos för ekonomin. Årsredovisning innehåller utvärdering av ekonomiska mål.
	d) Vidtar direktionen tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Grön	Årsprognos indikerar på god måluppfyllelse. Inget behov för direktionen att vidta åtgärder.
	e) Vidtar direktionen tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Gul	Årsprognos indikerar delvis måluppfyllelse (koncernnivå). Har inte föranlett direktionen att vidta åtgärder.

Granskningsiakttagelser

Delfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	a) När direktionen uppsatta mål för verksamheten?	Gul	När måluppfyllelse för 7 av 11 verksamhetsmål. Inom perspektiven "Resenär" och "Medarbetare/Jämställdhet" redovisas inte full måluppfyllelse.
	b) När direktionen uppsatta mål för ekonomin?	Grön	Resultat myndighet: 2,3 msek. Inget behov av extra finansiering från region och kommuner under 2024.

2025-04-04

Bo Rehnberg

Projektledare

pwc.se

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Norrbottens läns kollektivtrafikmyndighet enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2024-11-20. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Granskning av god ekonomisk hushållning 2024

Kommunalförbundet Norrbottens läns
kollektivtrafikmyndighet

Revisionsrapport
April 2025

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att förbundet ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i såväl delårsrapport som årsredovisning. Årsredovisning ska även innehålla en utredning och redovisning av följsamhet till det lagstadgade balanskravet.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i delårsrapport respektive årsredovisning är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Förbundsdirektionen är ansvarig för upprättandet av delårsrapport och årsredovisning.

Resultat från granskningen utgör även underlag för revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge förbundets revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning av årsredovisning. Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Är resultat i årsredovisning förenligt med förbundets mål för god ekonomisk hushållning?
2. Är redovisat resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallagen 11:1, 11:20, lag om kommunal bokföring och redovisning 11:8, 11:10 samt rådet för kommunal redovisnings rekommendation 15 Förvaltningsberättelse.

Avgränsning

Granskningen avser årsredovisning som upprättats för år 2024. Övrig avgränsning, se avsnitt "Syfte och revisionsfrågor".

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation. Granskningsresultatet bedöms med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och röd (ej uppfyllt). Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomidirektör.

Om årsredovisning 2024

lakttagelser

- Granskningen avser årsredovisning som upprättats för år 2024 och som behandlats av förbundsdirektionen 2025-03-26. Direktionen har därmed överlämnat årsredovisningen till revisorerna inom föreskriven tid enligt kommunallagen (senast 15 april).
- Årsredovisningen ska innehålla upplysningar om förhållande som är viktiga för kommunens verksamhet, resultat och ekonomiska ställning. Granskning av årsredovisning 2024 visar följande:
 - Den innehåller en driftredovisning. Av denna framgår att verksamheten har inom tilldelad driftbudgetram. Inom delområdet *Finansiering av färdtjänst* redovisas ett underskott för år 2024.
 - Den innehåller en investeringsredovisning. Av denna framgår investeringsverksamheten har varit mycket begränsad under året (26 tkr).
 - Den innehåller redovisning av ett antal finansiella nyckeltal, däribland soliditet. Soliditet ger en indikation om förbundets finansiella stabilitet. Av flerårsöversikten framgår att soliditeten har varit oförändrad över tid. Soliditeten uppgår till 2 procent per 2024-12-31.
 - Den innehåller upplysningar avseende väsentliga personalförhållanden. Av redovisningen framgår att den totala sjukfrånvaron bland anställda uppgått till 4,3 procent under året. Här lämnas även information hur sjukfrånvaron förändrats jämfört med föregående år.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelser

- Förbundsdirectionen har i december 2023 beslutat om Budget- & verksamhetsplan 2024-2026. Granskning av dokumentet visar följande:
 - Dokumentet har ett avsnitt benämnt “God ekonomisk hushållning”. I avsnittet presenteras förbundets finansiella mål. Målen rör följande: 1) Balans på kostnader/intäkter, 2) Storlek på eget kapital. Målen avser primärt verksamhet som bedrivs i förvaltningsform.
 - Förbundets verksamhetsmål återfinns i avsnittet “Mål för verksamheten”. Verksamhetsmålen rör följande områden: 1) Resenär, 2) Miljö, 3) Tillgänglighet samt 4) Medarbetare/Jämställdhet. Målen är mätbara och fokuserar på verksamhet som bedrivs inom koncernen (förbund + bolag). En brist med budgetdokumentet är att det inte tydliggörs att förbundets verksamhetsmål tillika är mål för god ekonomisk hushållning för verksamheten.
 - En jämförelse med föregående år visar att förbundet för år 2024 saknar mål som rör kostnadstäckningsgrad inom kollektivtrafik, vilket ses som en brist.
- Förbundsdirectionen har i mars 2025 behandlat årsredovisning 2024. Granskning av årsredovisningen visar följande:
 - Förvaltningsberättelsen har ett avsnitt benämnt “God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning”. I avsnittet sker uppföljning/utvärdering av förbundets ekonomiska mål. Av utvärderingen framgår att förbundet redovisar måluppfyllelse.
 - Förbundets verksamhetsmål återfinns i en annan del av förvaltningsberättelsen, under avsnittet “Verksamhetsmål 2024”. Av utvärderingen framgår att förbundet når samtliga mål inom 2 av 4 områden. Inom perspektiven “Resenär” och “Medarbetare/Jämställdhet” redovisas inte full måluppfyllelse.
 - I avsnittet “God ekonomisk hushållning” lämnas en sammanfattande bedömning avseende följsamhet till god ekonomisk hushållning. Bedömningen tar utgångspunkt från måluppfyllelse för ekonomi och verksamhet. Direktionens bedömning är att förbundet uppnår god ekonomisk hushållning för år 2024.

Granskningsresultat: Balanskravet

lakttagelser

- Vid granskning av årsredovisning har följande noterats:
 - Förvaltningsberättelsen har ett avsnitt benämnt “Balanskravsresultat”.
 - I avsnittet återfinns en balanskravsutredning för år 2024. I övrigt lämnas information att förbundet inte har ackumulerade underskott från tidigare år som ska återställas.
 - Av avsnittet framgår att förbundet redovisar en ekonomi i balans för år 2024. Redovisat balanskravsresultat uppgår till 2,3 miljoner kr. I övrigt noteras att förbundets medlemmar under 2024 inte behövt tillskjuta ett extra bidrag för att förbundet ska nå en ekonomi i balans.

Samlad bedömning

1. Revisionsfråga 1

Är resultat i årsredovisning förenligt med förbundets mål för god ekonomisk hushållning?

- Finansiella mål

Ja, uppfyllt

- Verksamhetsmål

Delvis uppfyllt

2. Revisionsfråga 2

Är redovisat resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?

- Följsamhet till balanskravet

Ja, uppfyllt

** Här granskas förbundets övergripande mål för verksamheten. Förbundet saknar beslutade verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.*

Vi gör bedömningen att redovisat resultat i huvudsak är förenligt med förbundets övergripande mål för år 2024.

Förbundet har uppnått det lagstadgade balanskravet för 2024. Detta har skett utan att medlemmarna, vid slutavräkning, behövt tillskjuta extra finansiering för året.

Rekommendationer

För att utveckla granskningsområdet lämnas följande rekommendationer:

- Att direktionen säkerställer att förbundets verksamhetsmål tillika är verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning. Det är ett lagkrav att förbundet beslutar om verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.
- Att direktionen prövar om förbundets finansiella mål för god ekonomisk hushållning ska inkludera något av följande områden:
 - a) Kostnadstäckningsgrad för kollektivtrafik
 - b) Budgetföljsamhet alternativt positiv budgetavvikelse till posten “Bidrag från medlemmar m.fl” i resultatbudget/-räkning

2025-04-04

Bo Rehnberg

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av förbundets förtroendevalda revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2024-05-28. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

2025-04-09

Förbundsdirektionen

Grundläggande granskning 2024

Revisionen har genomfört en granskning av hur förbundsdirektionen fullgjort sitt förvaltaruppdrag under 2024. Grundläggande granskning är en obligatorisk del i revisionsplan och genomförs årligen.

Utifrån genomförd granskning görs en sammantagen revisionell bedömning att förbundsdirektionens förvaltning under 2024 i stort utförts på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll. När det gäller förvaltningen av förbundets verksamhetsuppdrag har detta delvis utförts på ett tillfredsställande sätt under året.

Underlag för revisionell bedömning samt rekommendation redovisas i bifogad rapport.

På uppdrag av förbundets revisorer

Bjarne Hald
Ordförande

Bilaga: Revisionsrapport: Grundläggande granskning 2024, PwC, april 2025.

Deltagare

BJARNE HALD Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-09 08:26:59 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: BJARNE NIELSEN HALD

Bjarne Hald

Leveranskanal: E-post

2025-04-09

Förbundsdirektionen

Granskning av årsredovisning 2024

Granskning av årsredovisning är en obligatorisk del i revisionsplan och ska genomföras årligen. Revisionen har genomfört en granskning av förbundets årsredovisning 2024. Ansvaret för upprättade av årsredovisning vilar på förbundsdirektionen.

Utifrån genomförd granskning görs följande revisionella bedömningar:

- Årsredovisningen är i allt väsentligt upprättad i enlighet med vad som anges i lag och normgivning. Årsredovisningen bedöms i allt väsentligt ge en rättvisande bild av förbundets ekonomiska resultat och ställning per 2024-12-31.
- Förbundet har i huvudsak uppnått mål för god ekonomisk hushållning för 2024. När det gäller verksamheten redovisas delvis måluppfyllelse.

Vid granskningen gjorda iakttagelser, bedömningar samt rekommendationer redovisas i bilagda rapporter, som härmed översänds för beaktande.

På uppdrag av förbundets revisorer

Bjarne Hald
Ordförande

Bilagor:

Yttrande från auktoriserad revisor avseende årsredovisning 2024, april 2025.

Revisionsrapport: God ekonomisk hushållning 2024, april 2025.

**Till revisorerna i Kommunalförbundet Norrbottens Läns
Kollektivtrafikmyndighet (org.nr 222000-2949)**

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för år 2024-01-01–2024-12-31.

**Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning,
kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter**

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet för år 2024-01-01–2024-12-31. Förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har granskats enligt särskilda instruktioner.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunalförbundets finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört uppdraget enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Vårt ansvar enligt denna standard beskrivs närmare i avsnittet *Det sakkunniga biträdets ansvar*. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till kommunalförbundet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter och denna andra information återfinns på sidorna 3-15. Det är direktionen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i vårt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är vårt ansvar att läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med

årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Direktionens ansvar

Det är direktionen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt LKBR. Direktionen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Det sakkunniga bitrådets ansvar

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar.

Som del av en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

1. identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag,
2. Skaffar vi oss en förståelse av den del av kommunalförbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
3. Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i direktionens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

4. Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

5. Måste vi informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Det sakkunniga bitrådets granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna

Det är direktionen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" och "Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper" i Standard för kommunal räkenskapsrevision. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

Undertecknande

Umeå den dag som framgår av vår elektroniska signatur

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Marcus Sundberg
Auktoriserad revisor

Deltagare

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-08 16:54:04 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: Leif Marcus Sundberg

Marcus Sundberg

Leveranskanal: E-post

Ram för nyupplåning 2026 samt omsättning av lån

I budget för 2026 är det beslutat om en investeringsnivå på 39,9 mnkr. Projektet byggnation sport- och simhall planeras att avslutas under 2025, det vill säga behovet av nyupplåning för sport- och simhallsprojektet är därmed bedömd till 0 mnkr för 2026.

Kommunfullmäktige måste, utöver nyupplåning, även besluta om att kommunstyrelsen har rätt att omsätta befintliga lån.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunstyrelsen ges mandat att under 2026 nyupplåna, det vill säga öka kommunens skulder under 2026, med 0 mnkr.
2. Kommunstyrelsen ges mandat att under 2026 omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning år 2026.

KS § 232

Dnr 2025-00432

045

Ram för nyupplåning 2026 samt omsättning av lån (Kommuninvest)

Sammanfattning av ärendet

I budget för 2026 är det beslutat om en investeringsnivå på 39,9 mnkr. Projektet byggnation sport- och simhall planeras att avslutas under 2025, det vill säga behovet av nyupplåning för sport- och simhallsprojektet är därmed bedömd till 0 mnkr för 2026.

Kommunfullmäktige måste, utöver nyupplåning, även besluta om att kommunstyrelsen har rätt att omsätta befintliga lån.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunstyrelsen ges mandat att under 2026 nyupplåna, det vill säga öka kommunens skulder under 2026, med 0 mnkr.
2. Kommunstyrelsen ges mandat att under 2026 omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning år 2026.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse omsättning lån nyupplåning- Lena Ruth

KS § 231

Dnr 2025-00452

706

Taxa för uthyrning av den nya sport- och simhallens lokaler

Sammanfattning av ärendet

Den nya sport- och simhallen kommer snart att vara färdig och invigningen håller på att planeras. Inför öppnandet ska nya taxor tas fram för uthyrning av dess lokaler.

Frågan har diskuterats i kultur-, fritids- och näringslivsutskottet.
Förslaget har därefter justerats, i enlighet med inkomna synpunkter.

Yrkanden

Bjarne Hald (C)

Ändringsyrkande; bifall till förslaget med tillägget att taxan börjar gälla från 2026-01-01.

Propositionsordningar

Ordförande ställer proposition på Bjarne Halts yrkande, varefter han förklarar att kommunstyrelsen bifallit densamma.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Uthyrningspriser för den nya sport- och simhallen antas.
2. Taxan börjar gälla från 2026-01-01.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse - Kultur- och fritidschef

Förslag till uthyrningspriser till den nya sport- och simhallen

Nämndskansli
Oscar Sundström,
oscar.sundstrom@arvidsjaur.se

Kommunstyrelsen

Taxa för uthyrning av den nya sport- och simhallens lokaler

Sammanfattning av ärendet

Den nya sport- och simhallen kommer snart att vara färdig och invigningen håller på att planeras. Inför öppnandet ska nya taxor tas fram för uthyrning av dess lokaler.

Frågan har diskuterats i kultur-, fritids- och näringslivsutskottet.

Förslaget har därefter justerats, i enlighet med inkomna synpunkter.

Förslag till beslut

1. Uthyrningspriser för den nya sport- och simhallen antas

Oscar Sundström
Kommunsekreterare

Handlingar i ärendet

Förslag till uthyrningspriser till den nya sport- och simhallen

Beslutet skickas till:

Kultur- och fritidschef

Uthyrningspriser Centrumbadet Förslag till priser från hösten 2025

Nuvarande priser inklusive personal	Förslag till nya priser inklusive personal
Simbassängen Uthyrning Dagtid under skoltid (ej helger eller skollov) Oavsett antal 250:-/timme Simbassängen Kvällstid, helger och under skollov Oavsett antal 350:-/timme Äventyrsbadet Dagtid under skoltid (ej helger eller skollov) 1–25 personer 600:-/timme 26–40 personer 900:-/timme 26–40 personer 1 200:-/timme Äventyrsbadet och simbassäng (Kvällstid, helger & under skollov) 1–25 personer 800:-/timme 26–40 personer 1 000:-/timme 41–100 personer 1 400:-/timme	Simbassängen Uthyrning 1–25 personer 600:-/timme 26–40 personer 1 200:-/timme 41–100 personer 2 000:-/timme Multibassäng Uthyrning 1–25 personer 600:-/timme Fler än 25 personer. Då måste hela anläggningen hyras. Simbassäng och multibassäng Uthyrning 1–25 personer 1 000:-/timme 26–40 personer 2 000:-/timme 41–100 personer 3 000:-/timme Priser med egen personal Uthyrning Halvdag (4 timmar) 3 000 kr Heldag (8 timmar) 6 000 kr

KS § 233

Dnr 2025-00126

432

Vattentjänstplan

Sammanfattning av ärendet

Riksdagen beslutade den 20 juni 2022 om ändringar i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). En ny bestämmelse infördes som innebär att varje kommun ska ha en aktuell vattentjänstplan. Vattentjänstplanen ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses.

Planen ska också innehålla en bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall. Lagen reglerar även hur processen för att ta fram vattentjänstplaner.

Samhällsbyggnadsverksamheten har tagit fram ett förslag till vattentjänstplan.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Vattentjänstplan för Arvidsjaur kommun antas.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse - Samhällsplanerare

Protokollsutdrag Au 2025-08-26 § 65

Protokollsutdrag Ks 2025-09-16 § 165

Vattentjänstplan - Antagandehandling

Vattentjänstplan - Granskningsutlåtande

Vattentjänstplan

Vattentjänstplan - bilaga sammanställning behovsbedömning

Vattentjänstplan - bilaga undersökning av betydande miljöpåverkan

Vattentjänstplan - Samrådsredogörelse

Central verksamhet T
Britta Lundgren, None
britta.lundgren@arvidsjaur.se

[Huvudmottagare]

Sammanfattning av ärendet

Riksdagen beslutade den 20 juni 2022 om ändringar i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). En ny bestämmelse infördes som innebär att varje kommun ska ha en aktuell vattentjänstplan. Vattentjänstplanen ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Planen ska också innehålla en bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall. Lagen reglerar även hur processen för att ta fram vattentjänstplaner ska gå till.

Ett förslag till vattentjänstplan har varit ute på samråd och inkomna synpunkter har sammanställts i en samrådsredogörelse. Förslaget till vattentjänstplan har också uppdaterats.

Samhällsbyggnads föreslår att förslaget till vattentjänstplan godkänns och ställs ut för granskning.

Processen vid framtagande av vattentjänstplan

Följande framgår av vattentjänstlagen:

6 a § *Det ska finnas en aktuell vattentjänstplan i varje kommun.*

Kommunfullmäktige beslutar om antagande och ändring av en vattentjänstplan.

Kommunfullmäktige ska minst vart fjärde år pröva om vattentjänstplanen är aktuell med hänsyn till behovet av allmänna vattentjänster. Lag (2022:1249).

6 b § *En vattentjänstplan ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses.*

En vattentjänstplan ska också innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va- anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Planen är inte bindande. Lag (2022:1249).

6 c § *Utöver det förfarande som följer av bestämmelserna om strategiska miljöbedömningar av planer och program i 6 kap. miljöbalken ska kommunen innan den antar eller ändrar en vattentjänstplan*

- 1. på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med de fastighetsägare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen, och*
- 2. ställa ut ett förslag till plan för granskning under minst fyra veckor.*

Kommunen ska informera om utställningen på sin anslagstavla före utställningstidens början. Informationen ska innehålla uppgift om förslagets huvudsakliga innebörd, var det ställs ut samt inom vilken tid och till vem synpunkter ska lämnas.

Skyldigheten enligt första stycket 2 gäller inte förslag till ändring av en vattentjänstplan som endast berör ett fåtal fastighetsägare eller annars är av mindre betydelse.

Lag (2022:1249).

6 d § *Kommunen ska ta hänsyn till de synpunkter som kommit in under samrådet och granskningen samt redovisa hur de har beaktats. Lag (2022:1249).*

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Enligt bestämmelserna i Plan- och bygglagen och 6 kap. 3 § Miljöbalken ska en strategisk miljöbedömning göras och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tas fram för de planer och program som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (BMP).

Utifrån undersökningen (se bilagan ”Undersökning om betydande miljöpåverkan”) bedöms vattentjänstplanen inte medföra betydande miljöpåverkan. Det innebär att ingen miljöbedömning avses upprättas.

Länsstyrelsen har under samrådet meddelat att de delar kommunens bedömning.

Samråd

För vattentjänstplaner som inte antas medföra betydande miljöpåverkan ska samråd ske med fastighetsägare som har ett väsentligt intresse av planen, länsstyrelsen och eventuella andra myndigheter. Eftersom inga nya verksamhetsområden föreslås, bedöms inga fastighetsägare ha ett väsentligt intresse av planen.

Förslaget till vattentjänstplan har varit föremål för samråd under perioden 2025-05-17 till 2025-06-15 och inkomna synpunkter har sammanställts i en samrådsredogörelse.

Utställning

Efter samrådet ska förslaget till vattentjänstplan ställas ut för granskning. Kommunen ska informera om utställningen på sin anslagstavla före utställningstidens början. Informationen ska innehålla uppgift om förslagets huvudsakliga innebörd, var det ställs ut samt inom vilken tid och till vem synpunkter ska lämnas.

Kommunen ska sedan redovisa vilka synpunkter som kommit in under granskningen och hur dessa har beaktats i förslaget till vattentjänstplan i ett granskningsutlåtande.

Antagande

Vattentjänstplanen ska antas av fullmäktige men är inte bindande. Kommunen bör sedan senast dagen efter det att beslutet att anta vattentjänstplanen har tillkännagetts skicka ett meddelande om detta och ett protokollsutdrag med beslutet till länsstyrelsen, och hålla planen tillgänglig på sin webbplats.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnads föreslår att förslaget till vattentjänstplan godkänns och ställs ut för granskning.

Britta Lundgren
Planingenjör

Handlingar i ärendet

Vattentjänstplan
Bilaga 1 – Sammanställning behovsbedömning förändrad VA-struktur
Bilaga 2 - Undersökning av betydande miljöpåverkan
Samrådsredogörelse

Beslutet skickas till:

Samhällsplanerare

Central verksamhet Samhällsbyggnads
Britta Lundgren, Samhällsplanerare
britta.lundgren@arvidsjaur.se

[Huvudmottagare]

Vattentjänstplan

Sammanfattning av ärendet

Riksdagen beslutade den 20 juni 2022 om ändringar i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). En ny bestämmelse infördes som innebär att varje kommun ska ha en aktuell vattentjänstplan. Vattentjänstplanen ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Planen ska också innehålla en bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall. Lagen reglerar även hur processen för att ta fram vattentjänstplaner ska gå till.

Ett förslag till vattentjänstplan har varit ute på samråd och inkomna synpunkter har sammanställts i en samrådsredogörelse. Förslaget har sedan ställts ut för granskning. Inga synpunkter inkom under granskningen. Länsstyrelsen svarade att de bedömer att Arvidsjaur kommun har tillgodosett de synpunkter som tagits upp i tidigare samrådsyttrande och inte har något ytterligare att tillägga. Samhällsbyggnads föreslår att förslaget till vattentjänstplan antas.

Processen vid framtagande av vattentjänstplan

Följande framgår av vattentjänstlagen:

6 a § *Det ska finnas en aktuell vattentjänstplan i varje kommun.*

Kommunfullmäktige beslutar om antagande och ändring av en vattentjänstplan.

Kommunfullmäktige ska minst vart fjärde år pröva om vattentjänstplanen är aktuell med hänsyn till behovet av allmänna vattentjänster. Lag (2022:1249).

6 b § *En vattentjänstplan ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses.*

En vattentjänstplan ska också innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va- anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Planen är inte bindande. Lag (2022:1249).

6 c § *Utöver det förfarande som följer av bestämmelserna om strategiska miljöbedömningar av planer och program i 6 kap. miljöbalken ska kommunen innan den antar eller ändrar en vattentjänstplan*

1. på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med de fastighetsägare

och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen, och
2. ställa ut ett förslag till plan för granskning under minst fyra veckor.

Kommunen ska informera om utställningen på sin anslagstavla före utställningstidens början. Informationen ska innehålla uppgift om förslagets huvudsakliga innebörd, var det ställs ut samt inom vilken tid och till vem synpunkter ska lämnas.

Skyldigheten enligt första stycket 2 gäller inte förslag till ändring av en vattentjänstplan som endast berör ett fåtal fastighetsägare eller annars är av mindre betydelse.

Lag (2022:1249).

6 d § Kommunen ska ta hänsyn till de synpunkter som kommit in under samrådet och granskningen samt redovisa hur de har beaktats. Lag (2022:1249).

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Enligt bestämmelserna i Plan- och bygglagen och 6 kap. 3 § Miljöbalken ska en strategisk miljöbedömning göras och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tas fram för de planer och program som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (BMP).

Utifrån undersökningen (se bilagan ”Undersökning om betydande miljöpåverkan”) bedöms vattentjänstplanen inte medföra betydande miljöpåverkan. Det innebär att ingen miljöbedömning avses upprättas.

Länsstyrelsen har under samrådet meddelat att de delar kommunens bedömning.

Samråd

För vattentjänstplaner som inte antas medföra betydande miljöpåverkan ska samråd ske med fastighetsägare som har ett väsentligt intresse av planen, länsstyrelsen och eventuella andra myndigheter. Eftersom inga nya verksamhetsområden föreslås, bedöms inga fastighetsägare ha ett väsentligt intresse av planen.

Förslaget till vattentjänstplan har varit föremål för samråd under perioden 2025-05-17 till 2025-06-15 och inkomna synpunkter har sammanställts i en samrådsredogörelse.

Utställning

Efter samrådet ska förslaget till vattentjänstplan ställas ut för granskning. Kommunen ska informera om utställningen på sin anslagstavla före utställningstidens början. Informationen ska innehålla uppgift om förslagets huvudsakliga innebörd, var det ställs ut samt inom vilken tid och till vem synpunkter ska lämnas.

Kommunen ska sedan redovisa vilka synpunkter som kommit in under granskningen och hur dessa har beaktats i förslaget till vattentjänstplan i ett granskningsutlåtande.

Inga synpunkter inkom under utställningen. Länsstyrelsen svarade att de bedömer att Arvidsjaur kommun har tillgodosett de synpunkter som tagits upp i tidigare samrådsyttrande och inte har något ytterligare att tillägga. Ett granskningsutlåtande har upprättats.

Antagande

Vattentjänstplanen ska antas av fullmäktige men är inte bindande. Kommunen bör sedan senast dagen efter det att beslutet att anta vattentjänstplanen har tillkännagetts skicka ett meddelande om detta och ett protokollsutdrag med beslutet till länsstyrelsen, och hålla planen tillgänglig på sin webbplats.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnads föreslår att förslaget till vattentjänstplan antas.

Britta Lundgren
Samhällsplanerare

Handlingar i ärendet

Vattentjänstplan - Antagandehandling
Bilaga 1 – Sammanställning behovsbedömning förändrad VA-struktur
Bilaga 2 - Undersökning av betydande miljöpåverkan
Samrådsredogörelse
Granskningsutlåtande

Beslutet skickas till:

Samhällsplanerare

Vattentjänstplan

Arvidsjaur kommun

Antagandehandling 2025-10-27

Arbetsgrupp

Britta Lundgren, Planingenjör

Erika Harr, Gatu- och VA-chef

Erika Resin, GIS-ingenjör

Nina Uusitalo, Miljö- och klimatstrateg

Åsa Andersson, Samhällsbyggnadschef

Arvidsjaur kommun

kommun@arvidsjaur.se

0960-155 00

www.arvidsjaur.se

Innehåll

Begreppslista	3
Inledning.....	5
Syfte.....	5
Arbetsprocess.....	6
Befintliga och styrande dokument och lagar	7
Revidering, giltighetstid och fortsatt arbete	8
VA-försörjning	9
Allmänt VA-område.....	9
Enskild VA-försörjning	12
Analys av § 6.....	13
Skyfall och klimat.....	16
Klimatförändringar i Arvidsjaur	16
Påverkan på VA-anläggningarna vid skyfall.....	17
Åtgärder.....	19
Undersökning om betydande miljöpåverkan.....	20
Referenser	21

Bilagor

Bilaga 1	Sammanställning behovsbedömning förändrad VA-struktur
Bilaga 2	Undersökning om betydande miljöpåverkan

Begreppslista

Här under kan du läsa om vad som avses med ord, begrepp och förkortningar som beskrivs i vattentjänstplanen.

Allmän VA-anläggning En VA-anläggning för försörjning av vatten eller avlopp som kommunen äger eller har rättsligt bestämmande över och som har anordnats för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV).

Anläggningsavgift är en engångsavgift som fastighetsägaren betalar för att bli inkopplad till en allmän VA-anläggning.

Avlopp Samlingsnamn för spillvatten, dagvatten och dräneringsvatten enligt den definition som finns i lagen om allmänna vattentjänster.

Bräddning Utsläpp av avloppsvatten till recipient på grund av hydraulisk överbelastning i samband med nederbörd och höga flöden.

Dagvatten ytavrinnande regn-, spol- och smältvatten som rinner på hårdgjorda ytor, eller på genomsläpplig mark via diken eller ledningar till recipient eller reningsverk.

Dräneringsvatten Grundvatten och markvatten som avleds i dräneringsledning eller dike.

Enskild VA-anläggning En anläggning eller annan anordning för försörjning av vatten eller avlopp som inte är eller ingår i en allmän VA-anläggning. Enskilda anläggningar kan finnas för en enskild fastighet, för flera fastigheter tillsammans eller för samfälligheter och föreningar.

Förbindelsepunkt Den punkt där inkopplingen av fastighetens ledningar till den allmänna ledningen ska ske eller har skett.

Gemensamhetsanläggning är en enskild VA-anläggning (se ovan) som inrättats för två eller flera fastigheter gemensamt.

Huvudman Kommunal förvaltning, kommunägt bolag eller liknande organisation som äger och ansvarar för en allmän VA-anläggning.

Infiltration är vattnets inträngande i markytan.

LIS-områden är områden som kommunen i sin översiktsplanering pekat ut som områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Nollgenomgångar syftar till antalet dygn där dygnets högsta temperatur två meter över marken varit över 0°C under samma dygn som dygnets lägsta temperatur varit under 0°C.

Recipient är en sjö eller ett vattendrag som får motta dagvatten, bräddvatten och/eller renat avloppsvatten.

Samlad bebyggelse är områden som idag har enskild försörjning och där ca 15 fastigheter eller fler ligger i nära anslutning till varandra (max 200 meter mellan varje hus).

Spillvatten Förorenat vatten från hushåll (toalett, bad/dusch, disk och tvätt) och andra verksamheter (industrier, serviceanläggningar och dylikt).

Tillskottsvatten Dagvatten, dränvatten och/eller grundvatten som genom felkopplingar och inläckage belastar spillvattenledningar och avloppsreningsverk.

VA-bevakningsområde är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som sannolikt inte har behov av en förändrad VA-struktur. Bevakning av området behövs för att följa om behovet av en förändrad VA-struktur förändras över tid.

VA-försörjning Begreppet omfattar dricksvattenförsörjning, bortledande och rening av spillvatten samt dagvattenhantering.

Vattenskyddsområde Ett vattenskyddsområde är ett geografiskt område som omger en dricksvattentäkt. Vattenskyddsområdets syfte är att skydda vattentäkten från verksamheter eller åtgärder som riskerar att påverka vattentäkten negativt.

Verksamhetsområde Ett av kommunfullmäktige fastställt geografiskt område, inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning.

Inledning

Arvidsjaurs kommuns strategiska VA-plan upprättades 2018 och uppdaterades senast 2022, med syftet att uppnå en långsiktig och hållbar VA-försörjning för hela kommunen. VA-planen ger en heltäckande bild över VA-frågorna och ger riktlinjer för planering, prioritering av budgetering inom VA-området.

Lagen om allmänna vattentjänster (LAV, 2006:412) reglerar förhållanden mellan kommunen, huvudmannen för vattentjänsten och konsumenten. En förändring av lagen trädde i kraft 1 januari 2023 vilket bland annat innebär att det ställs krav på kommuner att ta fram en vattentjänstplan. Vattentjänstplanen kompletterar kommunens VA-plan och ersätter de delar som berör samma område.

Syfte

Huvudsyftet med en vattentjänstplan är att ge förutsättningar för en god och långsiktig planering av Arvidsjaurs kommuns skyldigheter att ordna allmänna vattentjänster i enlighet med lagen om allmänna vattentjänster (LAV). Den fungerar som en strategisk och långsiktig vägledning för den framtida VA-försörjningen och beskriver nödvändiga åtgärder för att förebygga och skydda VA-anläggningar från konsekvenser till följd av skyfall.

Arbetsprocess

Vattentjänstplanen har tagits fram av personal på Samhällsbyggnads på Arvidsjaur kommun och har utgångspunkt i kommunens tidigare framarbetade VA-plan. Arbetet har utgått utifrån den metodik som finns beskriven i Svenskt vattens *Vägledning vid framtagande av vattentjänstplan – komplettering av VA-plan, M152* (version 2., mars 2023). Planprocessen har följt följande flödesschema:

Framtagande utkast → Samråd → Revidering → Utställning → Revidering → Beslut

Samråd, konsultation och granskning

Lagen om allmänna vattentjänster anger att kommunen ska, innan antagande eller revidering av en vattentjänstplan, på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med fastighetsägare, aktörer och myndigheter som antas ha ett väsentligt intresse av planen. Planen har gjorts tillgängligt för samråd under perioden 2025-05-17 till 2025-06-15 samt skickats på remiss till länsstyrelsen. Inkomna synpunkter har sammanställts i en samrådsredogörelse och planförslaget har uppdaterats.

Enligt konsultationsordningen (Lag 2022:66 om konsultation i frågor som rör det samiska folket) ska konsultation ske i ärenden som kan få särskild betydelse för samerna. Med det menas ärenden som kan få direkt inverkan på samernas språk, kultur, näringar eller ställning som urfolk. 2025-01-07 skickades därför en konsultationsförfrågan ut till sametinget, SSR, Arvidsjaur sameförening och samebyarna som har verksamhet inom kommunen. Västra Kikkejaure sameby svarade att de önskade skriftlig konsultation mest i avseende att de ansåg att det ska framgå om renkötseln och den svåra situation som råder kring samhället. Sametinget och SSR svarade att de avstår konsultation. Övriga har inte svarat på konsultationsförfrågan. Västra Kikkejaure sameby har svarat att de önskade konsultation.

Konsultation har genomförts och samebyn har framfört att vattentjänstplanen inte får försvåra för renkötseln i samebyn. Västra Kikkejaure sameby upplever svårigheter att passera Arvidsjaur samhälle med sina renar. Därför kan till synes små åtgärder ge stora konsekvenser om de utförs under fel tid på året. Renkötselrätten är grundlagsskyddad och utgör en särskild rätt till fast egendom. För att undvika påverkan på samebyn bör samråd ske vid planerade VA-arbeten vid skogsmarken vid Arvidsjaursjön.

Konsultationen har avslutats i enighet 2025-06-17.

Förslaget har varit föremål för granskning under perioden 2025-09-26 till 2025-10-24. Granskningsutlåtande har upprättats.

Omfattning och avgränsning

Vattentjänstplanen är en komplettering till kommunens VA-plan. Innehållet har avgränsats till att uppfylla Lagen om allmänna vattentjänster och innehåller beskrivningar om hur kommunen långsiktigt planerar att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster och hur kommunens VA-anläggningar kan komma att påverkas av skyfall och vilka skyddsåtgärder som kan behövas för att säkerställa anläggningarnas funktioner.

Med anledning av att vattentjänstplanen berör samhällsviktig verksamhet så kan omfattningen sett till t.ex. detaljeringsgrad i beskrivningar och kartunderlag ha begränsats på vissa platser där det bedömts finnas sekretessbehov av känslig information. Analys av områden och skyfall har gjorts utifrån underlag i GIS och Scalgo. Andra källor och data som använts för framtagande underlag till planen är bl.a. skredkartor från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), miljökvalitetsnormer via Vatteninformationssystem Sveriges vattenkarta (VISS) samt registrerade vattenbrunnar från Sveriges geologiska utredning (SGU).

Befintliga och styrande dokument och lagar

Vatten och avlopp är ett område som regleras via ett flertal lagar, regler och direktiv både på nationell och EU-nivå. Några av de viktigaste lagarna som rör VA-planering är:

- EU:s ramdirektiv för vatten
- Miljöbalken
- Sveriges nationella miljömål
- Vattenmyndighetens åtgärdsprogram, vattenförekomster och miljökvalitetsnormer
- Plan- och bygglagen
- Lagen om allmänna vattentjänster
- Anläggningslagen
- Dricksvattenföreskrifter samt andra nationella föreskrifter som rör rening och utsläpp av avloppsvatten.

Ovanstående lagar och direktiv tillämpas lokalt via kommunens styrdokument i form av bl.a. gällande översikts- och tillväxtplan, VA-plan, VA-policy och klimatanpassningsplan.

Översiktsplan

Kommunens översikts- och tillväxtplan utgör en viktig utgångspunkt för vattentjänstplanen i form av vägledning för mark- och vattenanvändning i kommunen. Översikts- och tillväxtplanen, hädanefter hänvisad som ÖTP är inte bindande men starkt vägledande och redovisar både visioner, förhållningssätt och restriktioner vid åtgärder i den fysiska miljön.

VA-plan

Arvidsjaurs kommun uppdaterade 2022-10-25 den strategiska VA-planen för kommunen. Syftet med planen är att skapa en långsiktigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning för en god tillgång till bra dricksvatten och en säker hantering av spill- och dagvatten. Planen tydliggör den långsiktiga planeringen genom att ange nödvändiga åtgärder inom VA-försörjningen, prioriteringsordning, tidsplan samt ansvarig enhet för respektive åtgärd. Åtgärderna har tagits fram utifrån kunskapsunderlag i tidigare framtagna VA-översikt och utifrån strategiska ställningstagande i VA-policyn.

Klimatanpassningsplan

Kommunen har tagit fram en klimatanpassningsplan som beskriver klimatförändringarnas påverkan i Arvidsjaur och potentiella konsekvenser för samhällsviktiga system och funktioner. I planen redovisas en åtgärdslista som visar hur och vad kommunen bör prioritera för att förhindra negativa effekter och konsekvenser av klimatförändringarna.

Revidering, giltighetstid och fortsatt arbete

Vattentjänstplanen sträcker sig över en tidshorisont på 12 år och gäller för perioden 2025–2032.

Enligt LAV 6a§, ska kommunfullmäktige pröva vattentjänstplanens aktualitet med hänsyn till behov av allmänna vattentjänster minst vart fjärde år. Det betyder att planen kommer att genomgå översyn vart fjärde år för att säkerställa att planen är uppdaterad utifrån det för tiden rådande informationsläget.

Revidering av VA-plan samt tillhörande vattentjänstplan behöver samordnas med aktuell version av kommunens översikts- och tillväxtplan samt andra relevanta planer och strategier.

VA-försörjning

I kommunens VA-plan framgår det att kommunens VA-försörjning ska vara trygg och långsiktigt hållbar utifrån ett flertal perspektiv såsom hälsa, miljö, arbetsmiljö, ekonomi och teknik. VA-verksamhetens arbete ska möjliggöra en långsiktigt hållbar bebyggelseutveckling i kommunen och bidra till att miljökvalitetsnormerna för ramdirektivet för vatten följs.

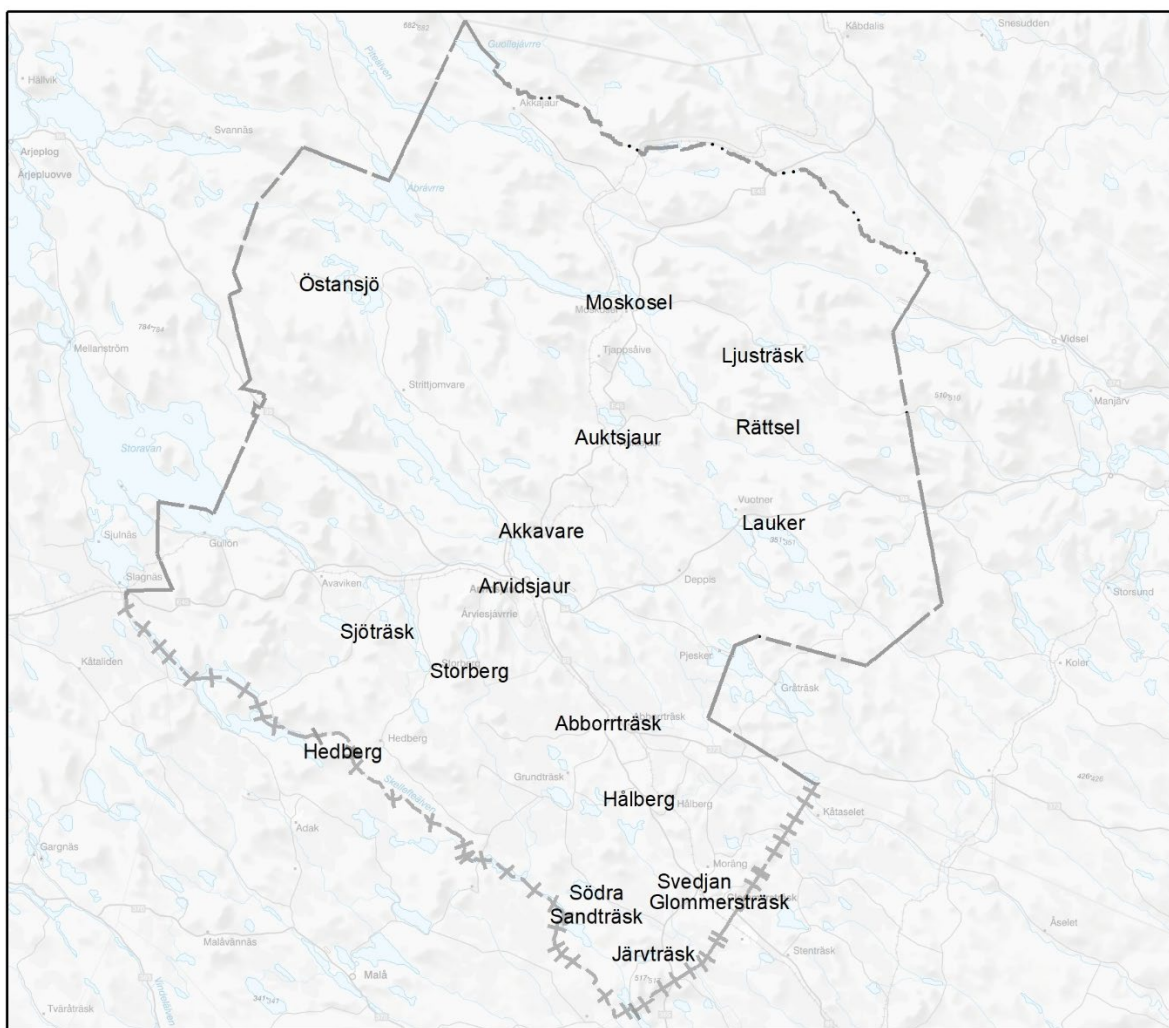
I enlighet med §6 i lagen om allmänna vattentjänster skall kommunen besluta om verksamhetsområden för de vattentjänster (vattenförsörjning, spill- och dagvatten) som med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön, behöver ordnas i ett större sammanhang genom allmän VA-anläggning för viss befintlig eller blivande bebyggelse. Bestämmelsen har kommit att tolkas så att kommunens skyldighet kvarstår även om va-frågan löses eller kan lösas med godtagbara enskilda va-lösningar. Lagändringen som trädde i kraft 2023 innebär att bedömningen av behovet av allmänna vattentjänster ska bli mera flexibel. Detta ska ske genom att kommunen vid behovsbedömningen ska ta särskild hänsyn till förutsättningarna att tillgodose behovet av vattentjänster genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Allmänt VA-område

I Arvidsjaurs kommun bor ca 6000 invånare, varav cirka 84% är anslutna till det kommunala VA-nätet. Kommunalt verksamhetsområde för VA finns i Arvidsjaur tätort samt i 16 av Arvidsjaurs byar.

Ett verksamhetsområde är ett av kommunfullmäktige fastställt geografiskt område, inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning. I verksamhetsområden har VA-huvudmannen, i detta fall Arvidsjaurs kommun, ansvar för vattentjänsterna fram till förbindelsepunkten. På fastighetsägarens sida om förbindelsepunkten är ledningar och VA-anordningar fastighetsägarens ansvar.

I nedanstående karta redovisas de orter där det finns kommunala verksamhetsområden inom Arvidsjaurs kommun.

Figur 1 Kommunala verksamhetsområden för VA

Fastighetsägare inom ett verksamhetsområde har rätt att få sin fastighet ansluten till den allmänna anläggningen. När kommunen upprättat en anslutning till fastigheten är fastighetsägaren skyldig att betala anläggnings- och bruksavgifter som antagits av kommunfullmäktige.

Kommunal dricksvattenförsörjning

Den allmänna dricksvattenförsörjningen i Arvidsjaurs kommun består av 18 vattenverk som levererar vatten av hög kvalitet. Vattenskyddsområden finns upprättade för samtliga vattentäkter, varav vissa är i behov av revidering. Ett vattenskyddsområde är ett geografiskt område som omger en

dricksvattentäkt. Vattenskyddsområdets syfte är att skydda vattentäkten från åtgärder som riskerar att påverka vattentäkten negativt.

Kommunal spillvattenhantering

Inom Arvidsjaur kommun finns fyra kommunala avloppsreningsverk och ett 20-tal mindre reningsanläggningar som tar reda på spillvatten inom verksamhetsområdet. Kapaciteten i de kommunala avloppsanläggningarna och reningsverken bedöms som god. Det är möjligt att ansluta fler hushåll utan att omfattande utbyggnad av ledningsnät eller reningsverk är nödvändig.

Framtida behov och uppföljning

Utifrån SCB:s befolkningsprognos så kommer antalet invånare i Arvidsjaur succesivt minska från dagens ca 6000 till ca 5200 runt år 2041 för att sedan öka på nytt. Befolkningsprognosen tar dock ej höjd för potentiell bebyggelseutveckling eller exploateringstryck i centralorten Arvidsjaur eller i dess byar, vilket i sig skulle kunna innebära ett ökat behov av dricksvatten i framtiden. Befintligt VA-nät och anläggningar bedöms klara en utökad kapacitet för att tillgodose behovet av dricksvatten i verksamhetsområdet inom vattentjänstplanens tidsram. Dock kommer reinvesteringar att vara nödvändiga för att säkerställa anläggningarnas funktion.

Enskild VA-försörjning

Alla VA-anläggningar som inte är allmänna räknas enligt lagen om allmänna vattentjänster som enskilda. Det innebär att det är den enskilde fastighetsägarens ansvar att ordna med vatten och avlopp för sin fastighet. Ibland kan flera fastighetsägare gå samman och ordna gemensam dricksvattenförsörjning eller avloppsrening och bilda en gemensamhetsanläggning. I Arvidsjaur har ungefär 16 % av den permanenta befolkningen enskild VA-försörjning.

Enskild dricksvattenförsörjning

Många av de enskilda vattenbrunnarna i Arvidsjaur finns på landsbygden. Livsmedelsverkets faktaskrift "Dricksvatten från små dricksvattenanläggningar för privat bruk" syftar till att vägleda fastighetsägare med egen brunn och behandlar bland annat frågor om beredning, distribution och kvalitetsrekommendationer. Även provtagning av dricksvatten behandlas i skriften med en rekommendation att fastighetsägare med eget vatten bör provta sitt dricksvatten minst vart tredje år (Livsmedelsverket 2022). Faktaskriften är inte bindande. I miljöbalken finns vissa lagkrav som gäller enskilda dricksvattentäkter.

Enskild spillvattenhantering

Orenat avloppsvatten innehåller bland annat smittämnen, näringsämnen (fosfor och kväve) och organiskt material (syreförbrukande ämnen). Fastighetsägare med enskild avloppsförsörjning genom små avloppsanläggningar, så kallade små avlopp, bedriver i lagens mening en miljöfarlig verksamhet.

Det är fastighetsägarens ansvar att avloppsanläggningen uppfyller lagkraven samt att de sköts och fungerar som det ska. Detta innebär inte bara att avloppsvattnet ska avledas utan även att anläggningen renar avloppsvattnet på ett godtagbart sätt. En viktig del i skötseln av en avloppsanläggning är att den slamtöms regelbundet.

Framtida behov och uppföljning

Arvidsjauras kommuns miljöenhet inventerar upp till cirka 50 enskilda avlopp årligen för att säkerställa avloppsanläggningarnas status.

Analys av § 6

Inledning

Denna del av vattentjänstplanen omfattar en analys av huruvida det finns ett behov av en förändrad VA-struktur för bostadsområden i kommunen som idag har enskilda VA-lösningar och huruvida kommunen skulle kunna vara skyldig att ordna vatten- och avloppslösningar enligt LAV.

Kommunen har enligt 6 § LAV en skyldighet att bestämma verksamhetsområde och att tillgodose behovet av vattentjänster inom verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning, om det är så att vattenförsörjning eller avlopp behöver ordnas i ett större sammanhang med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. Bestämmelsen har kommit att tolkas så att kommunens skyldighet kvarstår även om VA-frågan löses eller kan lösas med godtagbara enskilda VA-lösningar.

Lagändringen som trädde i kraft 2023 innebär att bedömningen av behovet av allmänna vattentjänster ska bli mera flexibel. Detta ska ske genom att kommunen vid behovsbedömningen ska ta särskild hänsyn till förutsättningarna att tillgodose behovet av vattentjänster genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

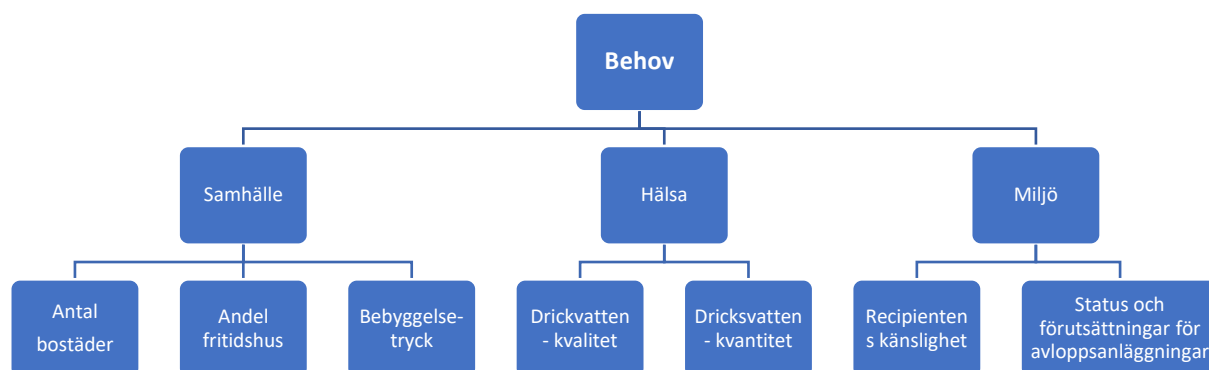
Enligt rättspraxis kan 20–30 hushåll klassas som "ett större sammanhang" men tolkningen är varierande och även lägre antal hushåll har bedömts utgöra sådana områden. Arvidsjaurs kommun har valt en definition av vilka områden (bebyggelse i grupp) som ska ingå i en behovsanalys och det är befintliga områden med 15 bostadshus eller fler där avståndet mellan bostadshusen är 100 meter eller mindre. Vid bedömning av samhällsutvecklingens påverkan på behov av allmänt VA används en tidshorisont på 12 år. Det motsvarar den tidsperiod som anges som rimlig i utredningen "Vägar till hållbara vattentjänster" (SOU, 2018).

Identifiering av områden

För att identifiera områden med bebyggelse i grupp genomfördes en analys med hjälp av GIS (geografiskt informationssystem). Byggnader utanför kommunala verksamhetsområden som i fastighetskartan klassas som bostadshus sorterades ut. För att hitta ansamlingar med bostadshus på maximalt 100 m avstånd sinsemellan skapades i kartsystemet en buffert på 50 meter runt samtliga bostadshus. När denna analys var klar konstaterades att det i vissa fall fanns flera bostadsbyggnader per fastighet vilket bland annat har sin förklaring i att även komplementbyggnader är klassade som bostadsbyggnader, exempelvis gäststugor. Eftersom kommunen vid en eventuell VA-anslutning av ett område endast skulle upprätta en anslutning per fastighet räknades antal fastigheter med bostadsbyggnader inom klustren.

Bedömning av områden utifrån behov

Analys av behovet av förändrad VA-struktur för de identifierade områdena i Arvidsjaur kommun har utförts med stöd av en bedömningsmodell som tar hänsyn till behovet av förändrad VA-struktur för ett specifikt område, se figur 4. Behovet inom ett område bedöms utifrån sju kriterier kopplade till huvudkategorierna Samhälle, Hälsa och Miljö.

Bedömning av enskilda avlopp baseras på uppgifter från kommunens miljökontor. Ekologisk status på recipienterna har hämtats från VISS (Länsstyrelsen 2024). Resultat av bedömningen och beskrivning för respektive område finns i bilaga 1.

Resultatet av behovsbedömningen visar att det i dagsläget finns 6 områden som uppfyller kriteriet på 15 fastigheter med bostadsbyggnader eller fler där avståndet mellan bostäderna är 100 meter eller mindre och det saknas kommunalt vatten och/eller avlopp, se kartan nedan.

Figur 1. Områden med 15 fastigheter med bostäder eller fler där avståndet mellan bostäderna är 100 meter eller mindre och det saknas kommunalt vatten och/eller avlopp – Gullön, Framnäs, Forsheden, Kilver, Pjesker, Donkavägen vid Östra Kikkejaur

Slutsatser

I dagsläget finns inget område i Arvidsjaur kommun som uppfyller kriteriet för "ett större sammanhang" och där det samtidigt bedöms finnas behov av kommunalt VA utifrån hälsa och/eller miljö. Områdena i Figur 1 kan benämnas bevakningsområden, dessa bör vara prioriterade att följa upp vid en revidering av vattentjänstplanen.

Framtida behov och uppföljning

Enligt LAV 6a§, ska kommunfullmäktige pröva vattentjänstplanens aktualitet med hänsyn till behov av allmänna vattentjänster minst vart fjärde år. Detta innebär att även om inget av bevakningsområdena idag bedöms ha behov av kommunalt VA utifrån angivna kriterier ska kommunen vart fjärde år säkerställa att vattentjänstplanen är aktuell utifrån det rådande informationsläget. Detta kan innebära att det i framtiden kan tillkomma nya eller andra områden med samlad bebyggelse i samband med förtätning eller intresse för specifika områden. Bevakningsområdena bör prioriteras vid inventering av enskilda avlopp.

Skyfall och klimat

I och med att klimatet förändras utvecklas också samhällsplaneringen. Mer extremt väder kräver att samhället anpassar och förbereder infrastrukturen för väderrelaterade händelser som kan påverka och skada samhällsviktig verksamhet.

Regnhändelser ska enligt SMHI:s definition betraktas som skyfall vid minst 50 mm på en timme eller minst 1 mm på en minut, vilket motsvarar mellan 50 och 100 års återkomsttid. Skyfall kan även orsaka översvämningar. Det betyder att regnmängden överskrider dagvattenssystemets kapacitet och gör så att dagvatten som i normala fall transporteras bort från ett område eller infiltreras i marken, fördröjs istället på markytan. Detta orsakar översvämningar som kan medföra allvarliga konsekvenser för exempelvis bebyggelse, infrastruktur och samhällsviktig verksamhet.

Klimatförändringar i Arvidsjaur

Prognoser om framtidens klimat pekar på att skyfallen kommer bli kraftigare, mer långvariga och inträffa med en högre frekvens än vad vi är vana vid idag. I Arvidsjaur räknar man med att årsmedelnederbörden kommer öka med mellan 22–35 % vid tiden runt sekelskiftet och att den totala tillrinningen i kommunen kommer öka och ge både tidigare och större vårflood- och ökade höstflöden. Vintertid så kommer nederbörden allt oftare falla i form av regn istället för snö, antalet dagar med snötäcke kommer minska och antalet dygn med nollgenomgångar kommer bli fler (SMHI 2015).

I Arvidsjaurs kommuns Översikts- och tillväxtplan redogör kommunen för hur man ser på klimatrelaterade risker för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion samt hur riskerna kan minska eller upphöra. I samhällsplaneringen tar detta sig i uttryck i form av att man t.ex. avsätter grönytor som kan ta upp vatten.

I Arvidsjaurs kommuns klimatanpassningsplan framgår hur kommunen ämnar förbereda och anpassa samhället för att bli mer motståndskraftigt mot klimatförändringarnas konsekvenser. Vidare så beskriver kommunen i sin Översikts- och tillväxtplan sin syn på klimatrelaterade risker för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion och hur sådana risker kan minska eller upphöra. En viktig del i arbetet är att säkerställa att skyfalls- och dagvattenfrågorna finns tidigt med i samhällsplaneringsprocessen för att möjliggöra en långsiktigt miljömässig och ekonomisk hållbar hantering och planering av infrastrukturen. Exempel på potentiella åtgärder kan vara att man avsätter ytor som tillåts översvämmas vid skyfall, att höjdsätta mark, bebyggelse och infrastruktur så att dagvatten kan avledas till lägre liggande punkter eller att man planerar in grönytor och träd som kan absorbera vattnet.

Påverkan på VA-anläggningarna vid skyfall

Skyfallsanalys - metodbeskrivning

Ett av vattentjänstplanens huvudsakliga syften är att redovisa hur kommunen ska säkerställa den allmänna VA-anläggningen vid ökad påverkan från skyfall.

Påverkan av höga vattenmängder i samband med skyfall har studerats för följande prioriterade VA-anläggningar:

- Vattenverk och högreservoar, lågreservoar
- Råvattenbrunnar
- Reningsanläggningar
- Pumpstationer för spillvatten

För Arvidsjaurs tätort har en kopplad skyfallsanalys från år 2024 använts för att studera konsekvenser på VA-anläggningarna vid ett skyfall. Där har en markavvattningsmodell och en dagvattenledningsnätsmodell kopplats ihop och simuleringar har gjorts för att studera konsekvenserna av ett 10- och 100-årsregn med en varaktighet på 6 timmar. Analysen har gjorts både utan och med klimatfaktor 1,25.

För att ta reda på hur övriga kommunala VA-anläggningar kan komma att påverkas av skyfall så har skyfallsanalyser gjorts i programmet Scalgo Live. Påverkan av 10-årsregn och 100-årsregn och en regnmängd (20 cm) som gör att fördjupningar i terrängen fylls till max har studerats i de skyfallsanalyserna.

Påverkansanalys och åtgärder

Skyfallsanalysen visar att kommunens VA-anläggningar kommer att påverkas i låg utsträckning av skyfall.

Om dricksvattenanläggningar kommer att påverkas av högt vattenflöde beror bland annat på vattentäktens konstruktion. I en bergborrad brunn sker tillrinningen av vatten till brunnen långt under markytan, främst genom sprickor i berget. Risken att dricksvattnet eller brunns funktion påverkas vid ett skyfall är liten då dagvattnet inte hinner infiltrera till brunnen. Vid skyfall löper ytvattentäkter, grävda brunnar nära markytan eller kalkkällor en större risk att påverkas. Dels genom påverkan på dricksvattenkvaliteten på grund av ökad tillrinning av ytvatten som transporterar humus-, näringsämnen och föroreningar.

Markens förmåga att hantera stora vattenmängder har också betydelse för påverkan vid ett skyfall. Markens förmåga styrs dels av jordens genomsläpplighet men också markens höjdförhållanden. Eftersom skyfall innebär stora mängder regn på kort tid och mycket regn avrinner på ytan blir terrängförhållandena avgörande för vart översvämningar bildas. Påverkan av ett skyfall kan antas minska i områden med genomsläpplig mark. Merparten av dricksvattenanläggningarna i Arvidsjaur ligger på genomsläpplig mark och i en gynnsam marklutning.

I Arvidsjaur kommer ingen dricksvattenanläggning att översvämmas vid ett skyfall enligt analysen och funktionen på anläggningarna bedöms inte påverkas av skyfall. Men som säkerhetsåtgärd för de vattentäkterna i nära förbindelse med ytvatten föreslås att åtgärder i samband med skyfall är ökad provtagning och eventuellt tillfälliga restriktioner. För anläggningar i sämre terräng tex. brant sluttning föreslås åtgärder som kontinuerlig kontroll av brunnskonstruktion och brunnskydd. Vidare bör markens lutning vid brunnar som saknar överbyggnad kontrolleras och åtgärdas för att förhindra stående vatten vid brunnen.

Inget reningsverk eller pumpstation översvämmas vid ett skyfall och risken för skador på anläggningarna bedöms som liten. För några anläggningar föreslås åtgärder att se över diken eller bygga skyddande barriärer för att säkerställa anläggningen eftersom översvämmade områden bildas i närheten enligt skyfallsanalysen.

Det finns övergripande risk att avlopps- och dagvattenledningar överbelastas på grund av höga vattenmängder i omlopp till följd av skyfall. Det i sin tur kan medföra att anläggningar blir överbelastade och klarar inte av att rena allt inkommande vatten. Det kan då bli nödvändigt med en bräddning och tillfälligt utsläpp av avloppsvatten men ingen anläggning bedöms påverkas av stigande nivåer i sjöar eller vattendrag.

Sammantaget bedöms reningsanläggningarna inte komma till skada vid ett skyfall utan den risk som finns är breddning och minskad rening.

Merparten av tillfartsvägar till VA-anläggningarna kommer att vara farbara vid ett skyfall.

Resultatet av skyfallsanalysen i detalj framgår inte i vattentjänstplanen på grund av sekretess.

Åtgärder

Utifrån skyfallsanalysen bedöms följande åtgärder vara nödvändiga för att minska risken av påverkan på VA-anläggningarna vid ett skyfall:

Åtgärd	Tidsplan
Fortsatt bevaka risk för översvämning i anslutning till VA-anläggningarna	Vart fjärde år då vattentjänstplanen revideras
Kontrollera avrinningsvägar så att vatten rinner från anläggningar	Kontinuerligt
Åtgärda ledningssträckor med mycket inläckage	Kontinuerligt
Kontinuerlig kontroll av brunnskonstruktion, skydd och överbyggnad	Kontinuerligt
Kontroll av diken och vägtrummor för att minska dämning och styra rinnvägar	Kontinuerligt

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Enligt bestämmelserna i Plan- och bygglagen och 6 kap. 3 § Miljöbalken ska en strategisk miljöbedömning göras och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tas fram för de planer och program som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (BMP).

Utifrån den undersökning av behov av strategisk miljöbedömning för vattentjänstplan i Arvidsjaurs kommun bedöms planen inte antas medföra betydande miljöpåverkan. Det innebär att ingen miljöbedömning kommer att upprättas. Länsstyrelsen har under samrådet meddelat att de delar kommunens bedömning.

För sammanställning av bedömningen utifrån kriterierna i 5 § miljöbedömningsförordningen, se bilagan "Undersökning om betydande miljöpåverkan".

Referenser

Livsmedelsverket (2022). Dricksvatten från små dricksvattenanläggningar för privat bruk.

Länsstyrelsen (2023). VISS, Vatteninformationssystem Sverige, www.viss.lansstyrelsen.se

SMHI (2015). Framtidsklimat i Norrbottens län – enligt RCP-scenarier. (Klimatologi nr 32, 2015).

Svenskt Vatten (2023). Meddelande M142 Vägledning vid framtagande av vattentjänstplan - komplettering av VA-plan.

Naturvårdsverket (2024). [Strategisk miljöbedömning – miljöbedömning för planer och program](#) (naturvardsverket.se), sidan uppdaterades senast: 2024-12-05.

GRANSKNINGSUTLÅTANDE

Vattentjänstplan

Arvidsjaur kommun

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Samrådets genomförande

Kommunstyrelsen beslutade 2025-09-16 att ett förslag till vattentjänstplan för Arvidsjaur kommun skulle göras tillgängligt för granskning.

Förslaget till vattentjänstplan har varit föremål för granskning under perioden 2025-09-26 till 2025-10-24. Förslaget har skickats ut på remiss till länsstyrelsen och Västra Kikkejaure sameby. Handlingar har även funnits tillgängliga i receptionen i kommunhuset i Arvidsjaur samt på kommunens hemsida.

Inkomna synpunkter och kommentarer

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen bedömer att Arvidsjaur kommun har tillgodosett de synpunkter som tagits upp i tidigare samrådsyttrande och har inte något ytterligare att tillägga.

Kommunens kommentar

Skrivelsen påverkar inte planens utformning.

Britta Lundgren
Planingenjör

Vattentjänstplan

Arvidsjaur kommun

Utställningshandling 2025-08-14

Arbetsgrupp

Britta Lundgren, Planingenjör

Erika Harr, Gatu- och VA-chef

Erika Resin, GIS-ingenjör

Nina Uusitalo, Miljö- och klimatstrateg

Åsa Andersson, Samhällsbyggnadschef

Arvidsjaur kommun

kommun@arvidsjaur.se

0960-155 00

www.arvidsjaur.se

Innehåll

Begreppslista	3
Inledning.....	5
Syfte.....	5
Arbetsprocess.....	6
Befintliga och styrande dokument och lagar	7
Revidering, giltighetstid och fortsatt arbete	8
VA-försörjning	9
Allmänt VA-område.....	9
Enskild VA-försörjning	12
Analys av § 6.....	13
Skyfall och klimat.....	16
Klimatförändringar i Arvidsjaur	16
Påverkan på VA-anläggningarna vid skyfall.....	17
Åtgärder.....	19
Undersökning om betydande miljöpåverkan.....	20
Referenser	21

Bilagor

Bilaga 1	Sammanställning behovsbedömning förändrad VA-struktur
Bilaga 2	Undersökning om betydande miljöpåverkan

Begreppslista

Här under kan du läsa om vad som avses med ord, begrepp och förkortningar som beskrivs i vattentjänstplanen.

Allmän VA-anläggning En VA-anläggning för försörjning av vatten eller avlopp som kommunen äger eller har rättsligt bestämmande över och som har anordnats för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV).

Anläggningsavgift är en engångsavgift som fastighetsägaren betalar för att bli inkopplad till en allmän VA-anläggning.

Avlopp Samlingsnamn för spillvatten, dagvatten och dräneringsvatten enligt den definition som finns i lagen om allmänna vattentjänster.

Bräddning Utsläpp av avloppsvatten till recipient på grund av hydraulisk överbelastning i samband med nederbörd och höga flöden.

Dagvatten ytavrinnande regn-, spol- och smältvatten som rinner på hårdgjorda ytor, eller på genomsläpplig mark via diken eller ledningar till recipient eller reningsverk.

Dräneringsvatten Grundvatten och markvatten som avleds i dräneringsledning eller dike.

Enskild VA-anläggning En anläggning eller annan anordning för försörjning av vatten eller avlopp som inte är eller ingår i en allmän VA-anläggning. Enskilda anläggningar kan finnas för en enskild fastighet, för flera fastigheter tillsammans eller för samfälligheter och föreningar.

Förbindelsepunkt Den punkt där inkopplingen av fastighetens ledningar till den allmänna ledningen ska ske eller har skett.

Gemensamhetsanläggning är en enskild VA-anläggning (se ovan) som inrättats för två eller flera fastigheter gemensamt.

Huvudman Kommunal förvaltning, kommunägt bolag eller liknande organisation som äger och ansvarar för en allmän VA-anläggning.

Infiltration är vattnets inträngande i markytan.

LIS-områden är områden som kommunen i sin översiktsplanering pekat ut som områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Nollgenomgångar syftar till antalet dygn där dygnets högsta temperatur två meter över marken varit över 0°C under samma dygn som dygnets lägsta temperatur varit under 0°C.

Recipient är en sjö eller ett vattendrag som får motta dagvatten, bräddvatten och/eller renat avloppsvatten.

Samlad bebyggelse är områden som idag har enskild försörjning och där ca 15 fastigheter eller fler ligger i nära anslutning till varandra (max 200 meter mellan varje hus).

Spillvatten Förorenat vatten från hushåll (toalett, bad/dusch, disk och tvätt) och andra verksamheter (industrier, serviceanläggningar och dylikt).

Tillskottsvatten Dagvatten, dränvatten och/eller grundvatten som genom felkopplingar och inläckage belastar spillvattenledningar och avloppsreningsverk.

VA-bevakningsområde är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som sannolikt inte har behov av en förändrad VA-struktur. Bevakning av området behövs för att följa om behovet av en förändrad VA-struktur förändras över tid.

VA-försörjning Begreppet omfattar dricksvattenförsörjning, bortledande och rening av spillvatten samt dagvattenhantering.

Vattenskyddsområde Ett vattenskyddsområde är ett geografiskt område som omger en dricksvattentäkt. Vattenskyddsområdets syfte är att skydda vattentäkten från verksamheter eller åtgärder som riskerar att påverka vattentäkten negativt.

Verksamhetsområde Ett av kommunfullmäktige fastställt geografiskt område, inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning.

Inledning

Arvidsjaurs kommuns strategiska VA-plan upprättades 2018 och uppdaterades senast 2022, med syftet att uppnå en långsiktig och hållbar VA-försörjning för hela kommunen. VA-planen ger en heltäckande bild över VA-frågorna och ger riktlinjer för planering, prioritering av budgetering inom VA-området.

Lagen om allmänna vattentjänster (LAV, 2006:412) reglerar förhållanden mellan kommunen, huvudmannen för vattentjänsten och konsumenten. En förändring av lagen trädde i kraft 1 januari 2023 vilket bland annat innebär att det ställs krav på kommuner att ta fram en vattentjänstplan. Vattentjänstplanen kompletterar kommunens VA-plan och ersätter de delar som berör samma område.

Syfte

Huvudsyftet med en vattentjänstplan är att ge förutsättningar för en god och långsiktig planering av Arvidsjaurs kommuns skyldigheter att ordna allmänna vattentjänster i enlighet med lagen om allmänna vattentjänster (LAV). Den fungerar som en strategisk och långsiktig vägledning för den framtida VA-försörjningen och beskriver nödvändiga åtgärder för att förebygga och skydda VA-anläggningar från konsekvenser till följd av skyfall.

Arbetsprocess

Vattentjänstplanen har tagits fram av personal på Samhällsbyggnads på Arvidsjaur kommun och har utgångspunkt i kommunens tidigare framarbetade VA-plan. Arbetet har utgått utifrån den metodik som finns beskriven i Svenskt vattens *Vägledning vid framtagande av vattentjänstplan – komplettering av VA-plan, M152* (version 2., mars 2023). Planprocessen har följt följande flödesschema:

Framtagande utkast → Samråd → Revidering → Utställning → Revidering → Beslut

Samråd och konsultation

Lagen om allmänna vattentjänster anger att kommunen ska, innan antagande eller revidering av en vattentjänstplan, på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med fastighetsägare, aktörer och myndigheter som antas ha ett väsentligt intresse av planen. Planen har gjorts tillgängligt för samråd under perioden 2025-05-17 till 2025-06-15 samt skickats på remiss till länsstyrelsen. Inkomna synpunkter har sammanställts i en samrådsredogörelse och planförslaget har uppdaterats.

Enligt konsultationsordningen (Lag 2022:66 om konsultation i frågor som rör det samiska folket) ska konsultation ske i ärenden som kan få särskild betydelse för samerna. Med det menas ärenden som kan få direkt inverkan på samernas språk, kultur, näringar eller ställning som urfolk. 2025-01-07 skickades därför en konsultationsförfrågan ut till sametinget, SSR, Arvidsjaur sameförening och samebyarna som har verksamhet inom kommunen. Västra Kikkejaure sameby svarade att de önskade skriftlig konsultation mest i avseende att de ansåg att det ska framgå om renskötseln och den svåra situation som råder kring samhället. Sametinget och SSR svarade att de avstår konsultation. Övriga har inte svarat på konsultationsförfrågan. Västra Kikkejaure sameby har svarat att de önskade konsultation.

Konsultation har genomförts och samebyn har framfört att vattentjänstplanen inte får försvåra för renskötseln i samebyn. Västra Kikkejaure sameby upplever svårigheter att passera Arvidsjaur samhälle med sina renar. Därför kan till synes små åtgärder ge stora konsekvenser om de utförs under fel tid på året. Renskötselrätten är grundlagsskyddad och utgör en särskild rätt till fast egendom. För att undvika påverkan på samebyn bör samråd ske vid planerade VA-arbeten vid skogsmarken vid Arvidsjaursjön.

Konsultationen har avslutats i enighet 2025-06-17.

Omfattning och avgränsning

Vattentjänstplanen är en komplettering till kommunens VA-plan. Innehållet har avgränsats till att uppfylla Lagen om allmänna vattentjänster och innehåller beskrivningar om hur kommunen långsiktigt planerar att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster och hur kommunens VA-anläggningar kan komma att påverkas av skyfall och vilka skyddsåtgärder som kan behövas för att säkerställa anläggningarnas funktioner.

Med anledning av att vattentjänstplanen berör samhällsviktig verksamhet så kan omfattningen sett till t.ex. detaljeringsgrad i beskrivningar och kartunderlag ha begränsats på vissa platser där det

bedömts finnas sekretessbehov av känslig information. Analys av områden och skyfall har gjorts utifrån underlag i GIS och Scalgo. Andra källor och data som använts för framtagande underlag till planen är bl.a. skredkartor från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), miljökvalitetsnormer via Vatteninformationssystem Sveriges vattenkarta (VISS) samt registrerade vattenbrunnar från Sveriges geologiska utredning (SGU).

Befintliga och styrande dokument och lagar

Vatten och avlopp är ett område som regleras via ett flertal lagar, regler och direktiv både på nationell och EU-nivå. Några av de viktigaste lagarna som rör VA-planering är:

- EU:s ramdirektiv för vatten
- Miljöbalken
- Sveriges nationella miljömål
- Vattenmyndighetens åtgärdsprogram, vattenförekomster och miljökvalitetsnormer
- Plan- och bygglagen
- Lagen om allmänna vattentjänster
- Anläggningslagen
- Dricksvattenföreskrifter samt andra nationella föreskrifter som rör rening och utsläpp av avloppsvatten.

Ovanstående lagar och direktiv tillämpas lokalt via kommunens styrdokument i form av bl.a. gällande översikts- och tillväxtplan, VA-plan, VA-policy och klimatanpassningsplan.

Översiktsplan

Kommunens översikts- och tillväxtplan utgör en viktig utgångspunkt för vattentjänstplanen i form av vägledning för mark- och vattenanvändning i kommunen. Översikts- och tillväxtplanen, härnäst hänvisad som ÖTP är inte bindande men starkt vägledande och redovisar både visioner, förhållningssätt och restriktioner vid åtgärder i den fysiska miljön.

VA-plan

Arvidsjaurs kommun uppdaterade 2022-10-25 den strategiska VA-planen för kommunen. Syftet med planen är att skapa en långsiktigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning för en god tillgång till bra dricksvatten och en säker hantering av spill- och dagvatten. Planen tydliggör den långsiktiga planeringen genom att ange nödvändiga åtgärder inom VA-försörjningen, prioriteringsordning, tidsplan samt ansvarig enhet för respektive åtgärd. Åtgärderna har tagits fram utifrån kunskapsunderlag i tidigare framtagen VA-översikt och utifrån strategiska ställningstagande i VA-policy.

Klimatanpassningsplan

Kommunen har tagit fram en klimatanpassningsplan som beskriver klimatförändringarnas påverkan i Arvidsjaur och potentiella konsekvenser för samhällsviktiga system och funktioner. I planen redovisas en åtgärdslista som visar hur och vad kommunen bör prioritera för att förhindra negativa effekter och konsekvenser av klimatförändringarna.

Revidering, giltighetstid och fortsatt arbete

Vattentjänstplanen sträcker sig över en tidshorisont på 12 år och gäller för perioden 2025–2032.

Enligt LAV 6a§, ska kommunfullmäktige pröva vattentjänstplanens aktualitet med hänsyn till behov av allmänna vattentjänster minst vart fjärde år. Det betyder att planen kommer att genomgå översyn vart fjärde år för att säkerställa att planen är uppdaterad utifrån det för tiden rådande informationsläget.

Revidering av VA-plan samt tillhörande vattentjänstplan behöver samordnas med aktuell version av kommunens översikts- och tillväxtplan samt andra relevanta planer och strategier.

VA-försörjning

I kommunens VA-plan framgår det att kommunens VA-försörjning ska vara trygg och långsiktigt hållbar utifrån ett flertal perspektiv såsom hälsa, miljö, arbetsmiljö, ekonomi och teknik. VA-verksamhetens arbete ska möjliggöra en långsiktigt hållbar bebyggelseutveckling i kommunen och bidra till att miljökvalitetsnormerna för ramdirektivet för vatten följs.

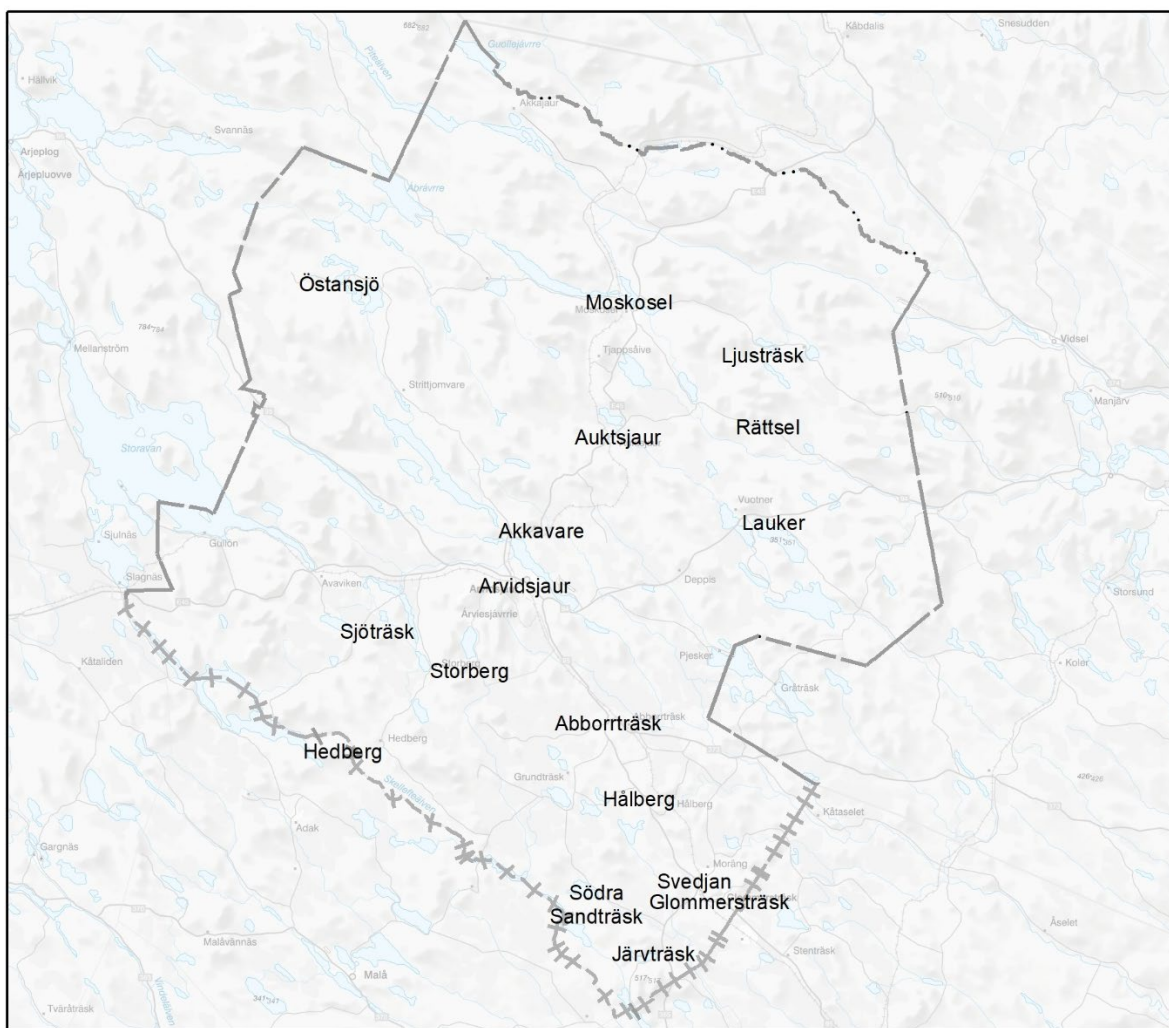
I enlighet med §6 i lagen om allmänna vattentjänster skall kommunen besluta om verksamhetsområden för de vattentjänster (vattenförsörjning, spill- och dagvatten) som med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön, behöver ordnas i ett större sammanhang genom allmän VA-anläggning för viss befintlig eller blivande bebyggelse. Bestämmelsen har kommit att tolkas så att kommunens skyldighet kvarstår även om va-frågan löses eller kan lösas med godtagbara enskilda va-lösningar. Lagändringen som trädde i kraft 2023 innebär att bedömningen av behovet av allmänna vattentjänster ska bli mera flexibel. Detta ska ske genom att kommunen vid behovsbedömningen ska ta särskild hänsyn till förutsättningarna att tillgodose behovet av vattentjänster genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Allmänt VA-område

I Arvidsjaurs kommun bor ca 6000 invånare, varav cirka 84% är anslutna till det kommunala VA-nätet. Kommunalt verksamhetsområde för VA finns i Arvidsjaur tätort samt i 16 av Arvidsjaurs byar.

Ett verksamhetsområde är ett av kommunfullmäktige fastställt geografiskt område, inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning. I verksamhetsområden har VA-huvudmannen, i detta fall Arvidsjaurs kommun, ansvar för vattentjänsterna fram till förbindelsepunkten. På fastighetsägarens sida om förbindelsepunkten är ledningar och VA-anordningar fastighetsägarens ansvar.

I nedanstående karta redovisas de orter där det finns kommunala verksamhetsområden inom Arvidsjaurs kommun.

Figur 1 Kommunala verksamhetsområden för VA

Fastighetsägare inom ett verksamhetsområde har rätt att få sin fastighet ansluten till den allmänna anläggningen. När kommunen upprättat en anslutning till fastigheten är fastighetsägaren skyldig att betala anläggnings- och bruksavgifter som antagits av kommunfullmäktige.

Kommunal dricksvattenförsörjning

Den allmänna dricksvattenförsörjningen i Arvidsjaurs kommun består av 18 vattenverk som levererar vatten av hög kvalitet. Vattenskyddsområden finns upprättade för samtliga vattentäkter, varav vissa är i behov av revidering. Ett vattenskyddsområde är ett geografiskt område som omger en

dricksvattentäkt. Vattenskyddsområdets syfte är att skydda vattentäkten från åtgärder som riskerar att påverka vattentäkten negativt.

Kommunal spillvattenhantering

Inom Arvidsjaur kommun finns fyra kommunala avloppsreningsverk och ett 20-tal mindre reningsanläggningar som tar reda på spillvatten inom verksamhetsområdet. Kapaciteten i de kommunala avloppsanläggningarna och reningsverken bedöms som god. Det är möjligt att ansluta fler hushåll utan att omfattande utbyggnad av ledningsnät eller reningsverk är nödvändig.

Framtida behov och uppföljning

Utifrån SCB:s befolkningsprognos så kommer antalet invånare i Arvidsjaur succesivt minska från dagens ca 6000 till ca 5200 runt år 2041 för att sedan öka på nytt. Befolkningsprognosen tar dock ej höjd för potentiell bebyggelseutveckling eller exploateringstryck i centralorten Arvidsjaur eller i dess byar, vilket i sig skulle kunna innebära ett ökat behov av dricksvatten i framtiden. Befintligt VA-nät och anläggningar bedöms klara en utökad kapacitet för att tillgodose behovet av dricksvatten i verksamhetsområdet inom vattentjänstplanens tidsram. Dock kommer reinvesteringar att vara nödvändiga för att säkerställa anläggningarnas funktion.

Enskild VA-försörjning

Alla VA-anläggningar som inte är allmänna räknas enligt lagen om allmänna vattentjänster som enskilda. Det innebär att det är den enskilde fastighetsägarens ansvar att ordna med vatten och avlopp för sin fastighet. Ibland kan flera fastighetsägare gå samman och ordna gemensam dricksvattenförsörjning eller avloppsrening och bilda en gemensamhetsanläggning. I Arvidsjaur har ungefär 16 % av den permanenta befolkningen enskild VA-försörjning.

Enskild dricksvattenförsörjning

Många av de enskilda vattenbrunnarna i Arvidsjaur finns på landsbygden. Livsmedelsverkets faktskrift "Dricksvatten från små dricksvattenanläggningar för privat bruk" syftar till att vägleda fastighetsägare med egen brunn och behandlar bland annat frågor om beredning, distribution och kvalitetsrekommendationer. Även provtagning av dricksvatten behandlas i skriften med en rekommendation att fastighetsägare med eget vatten bör provta sitt dricksvatten minst vart tredje år (Livsmedelsverket 2022). Faktskriften är inte bindande. I miljöbalken finns vissa lagkrav som gäller enskilda dricksvattentäkter.

Enskild spillvattenhantering

Orenat avloppsvatten innehåller bland annat smittämnen, näringsämnen (fosfor och kväve) och organiskt material (syreförbrukande ämnen). Fastighetsägare med enskild avloppsförsörjning genom små avloppsanläggningar, så kallade små avlopp, bedriver i lagens mening en miljöfarlig verksamhet.

Det är fastighetsägarens ansvar att avloppsanläggningen uppfyller lagkraven samt att de sköts och fungerar som det ska. Detta innebär inte bara att avloppsvattnet ska avledas utan även att anläggningen renar avloppsvattnet på ett godtagbart sätt. En viktig del i skötseln av en avloppsanläggning är att den slamtöms regelbundet.

Framtida behov och uppföljning

Arvidsjauras kommuns miljöenhet inventerar upp till cirka 50 enskilda avlopp årligen för att säkerställa avloppsanläggningarnas status.

Analys av § 6

Inledning

Denna del av vattentjänstplanen omfattar en analys av huruvida det finns ett behov av en förändrad VA-struktur för bostadsområden i kommunen som idag har enskilda VA-lösningar och huruvida kommunen skulle kunna vara skyldig att ordna vatten- och avloppslösningar enligt LAV.

Kommunen har enligt 6 § LAV en skyldighet att bestämma verksamhetsområde och att tillgodose behovet av vattentjänster inom verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning, om det är så att vattenförsörjning eller avlopp behöver ordnas i ett större sammanhang med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. Bestämmelsen har kommit att tolkas så att kommunens skyldighet kvarstår även om VA-frågan löses eller kan lösas med godtagbara enskilda VA-lösningar.

Lagändringen som trädde i kraft 2023 innebär att bedömningen av behovet av allmänna vattentjänster ska bli mera flexibel. Detta ska ske genom att kommunen vid behovsbedömningen ska ta särskild hänsyn till förutsättningarna att tillgodose behovet av vattentjänster genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

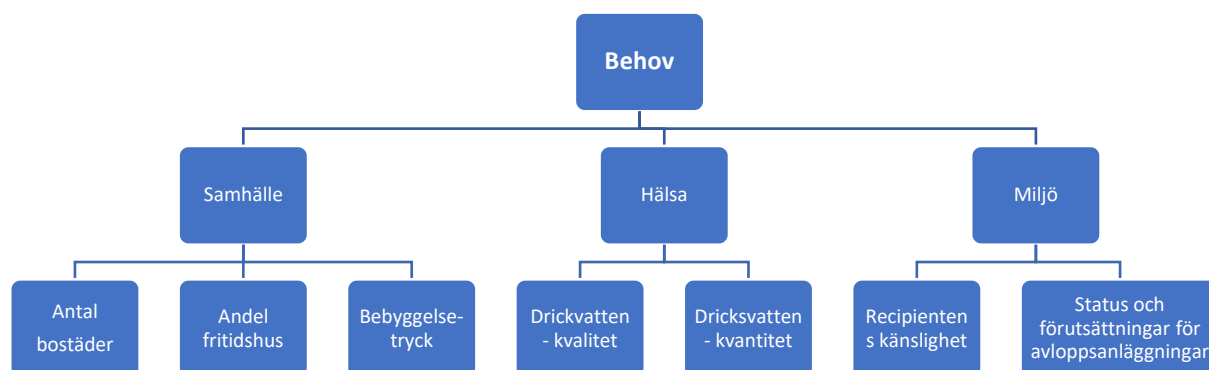
Enligt rättspraxis kan 20–30 hushåll klassas som "ett större sammanhang" men tolkningen är varierande och även lägre antal hushåll har bedömts utgöra sådana områden. Arvidsjaurs kommun har valt en definition av vilka områden (bebyggelse i grupp) som ska ingå i en behovsanalys och det är befintliga områden med 15 bostadshus eller fler där avståndet mellan bostadshusen är 100 meter eller mindre. Vid bedömning av samhällsutvecklingens påverkan på behov av allmänt VA används en tidshorisont på 12 år. Det motsvarar den tidsperiod som anges som rimlig i utredningen "Vägar till hållbara vattentjänster" (SOU, 2018).

Identifiering av områden

För att identifiera områden med bebyggelse i grupp genomfördes en analys med hjälp av GIS (geografiskt informationssystem). Byggnader utanför kommunala verksamhetsområden som i fastighetskartan klassas som bostadshus sorterades ut. För att hitta ansamlingar med bostadshus på maximalt 100 m avstånd sinsemellan skapades i kartsystemet en buffert på 50 meter runt samtliga bostadshus. När denna analys var klar konstaterades att det i vissa fall fanns flera bostadsbyggnader per fastighet vilket bland annat har sin förklaring i att även komplementbyggnader är klassade som bostadsbyggnader, exempelvis gäststugor. Eftersom kommunen vid en eventuell VA-anslutning av ett område endast skulle upprätta en anslutning per fastighet räknades antal fastigheter med bostadsbyggnader inom klustren.

Bedömning av områden utifrån behov

Analys av behovet av förändrad VA-struktur för de identifierade områdena i Arvidsjaur kommun har utförts med stöd av en bedömningsmodell som tar hänsyn till behovet av förändrad VA-struktur för ett specifikt område, se figur 4. Behovet inom ett område bedöms utifrån sju kriterier kopplade till huvudkategorierna Samhälle, Hälsa och Miljö.

Bedömning av enskilda avlopp baseras på uppgifter från kommunens miljökontor. Ekologisk status på recipienterna har hämtats från VISS (Länsstyrelsen 2024). Resultat av bedömningen och beskrivning för respektive område finns i bilaga 1.

Resultatet av behovsbedömningen visar att det i dagsläget finns 6 områden som uppfyller kriteriet på 15 fastigheter med bostadsbyggnader eller fler där avståndet mellan bostäderna är 100 meter eller mindre och det saknas kommunalt vatten och/eller avlopp, se kartan nedan.

Figur 1. Områden med 15 fastigheter med bostäder eller fler där avståndet mellan bostäderna är 100 meter eller mindre och det saknas kommunalt vatten och/eller avlopp – Gullön, Framnäs, Forsheden, Kilver, Pjesker, Donkavägen vid Östra Kikkejaur

Slutsatser

I dagsläget finns inget område i Arvidsjaur kommun som uppfyller kriteriet för "ett större sammanhang" och där det samtidigt bedöms finnas behov av kommunalt VA utifrån hälsa och/eller miljö. Områdena i Figur 1 kan benämnas bevakningsområden, dessa bör vara prioriterade att följa upp vid en revidering av vattentjänstplanen.

Framtida behov och uppföljning

Enligt LAV 6a§, ska kommunfullmäktige pröva vattentjänstplanens aktualitet med hänsyn till behov av allmänna vattentjänster minst vart fjärde år. Detta innebär att även om inget av bevakningsområdena idag bedöms ha behov av kommunalt VA utifrån angivna kriterier ska kommunen vart fjärde år säkerställa att vattentjänstplanen är aktuell utifrån det rådande informationsläget. Detta kan innebära att det i framtiden kan tillkomma nya eller andra områden med samlad bebyggelse i samband med förtätning eller intresse för specifika områden. Bevakningsområdena bör prioriteras vid inventering av enskilda avlopp.

Skyfall och klimat

I och med att klimatet förändras utvecklas också samhällsplaneringen. Mer extremt väder kräver att samhället anpassar och förbereder infrastrukturen för väderrelaterade händelser som kan påverka och skada samhällsviktig verksamhet.

Regnhändelser ska enligt SMHI:s definition betraktas som skyfall vid minst 50 mm på en timme eller minst 1 mm på en minut, vilket motsvarar mellan 50 och 100 års återkomsttid. Skyfall kan även orsaka översvämningar. Det betyder att regnmängden överskrider dagvattenssystemets kapacitet och gör så att dagvatten som i normala fall transporteras bort från ett område eller infiltreras i marken, fördröjs istället på markytan. Detta orsakar översvämningar som kan medföra allvarliga konsekvenser för exempelvis bebyggelse, infrastruktur och samhällsviktig verksamhet.

Klimatförändringar i Arvidsjaur

Prognoser om framtidens klimat pekar på att skyfallen kommer bli kraftigare, mer långvariga och inträffa med en högre frekvens än vad vi är vana vid idag. I Arvidsjaur räknar man med att årsmedelnederbörden kommer öka med mellan 22–35 % vid tiden runt sekelskiftet och att den totala tillrinningen i kommunen kommer öka och ge både tidigare och större vårflood- och ökade höstflöden. Vintertid så kommer nederbörden allt oftare falla i form av regn istället för snö, antalet dagar med snötäcke kommer minska och antalet dygn med nollgenomgångar kommer bli fler (SMHI 2015).

I Arvidsjaurs kommuns Översikts- och tillväxtplan redogör kommunen för hur man ser på klimatrelaterade risker för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion samt hur riskerna kan minska eller upphöra. I samhällsplaneringen tar detta sig i uttryck i form av att man t.ex. avsätter grönytor som kan ta upp vatten.

I Arvidsjaurs kommuns klimatanpassningsplan framgår hur kommunen ämnar förbereda och anpassa samhället för att bli mer motståndskraftigt mot klimatförändringarnas konsekvenser. Vidare så beskriver kommunen i sin Översikts- och tillväxtplan sin syn på klimatrelaterade risker för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion och hur sådana risker kan minska eller upphöra. En viktig del i arbetet är att säkerställa att skyfalls- och dagvattenfrågorna finns tidigt med i samhällsplaneringsprocessen för att möjliggöra en långsiktigt miljömässig och ekonomisk hållbar hantering och planering av infrastrukturen. Exempel på potentiella åtgärder kan vara att man avsätter ytor som tillåts översvämmas vid skyfall, att höjdsätta mark, bebyggelse och infrastruktur så att dagvatten kan avledas till lägre liggande punkter eller att man planerar in grönytor och träd som kan absorbera vattnet.

Påverkan på VA-anläggningarna vid skyfall

Skyfallsanalys - metodbeskrivning

Ett av vattentjänstplanens huvudsakliga syften är att redovisa hur kommunen ska säkerställa den allmänna VA-anläggningen vid ökad påverkan från skyfall.

Påverkan av höga vattenmängder i samband med skyfall har studerats för följande prioriterade VA-anläggningar:

- Vattenverk och högreservoar, lågreservoar
- Råvattenbrunnar
- Reningsanläggningar
- Pumpstationer för spillvatten

För Arvidsjaurs tätort har en kopplad skyfallsanalys från år 2024 använts för att studera konsekvenser på VA-anläggningarna vid ett skyfall. Där har en markavvattningsmodell och en dagvattenledningsnätsmodell kopplats ihop och simuleringar har gjorts för att studera konsekvenserna av ett 10- och 100-årsregn med en varaktighet på 6 timmar. Analysen har gjorts både utan och med klimatfaktor 1,25.

För att ta reda på hur övriga kommunala VA-anläggningar kan komma att påverkas av skyfall så har skyfallsanalyser gjorts i programmet Scalgo Live. Påverkan av 10-årsregn och 100-årsregn och en regnmängd (20 cm) som gör att fördjupningar i terrängen fylls till max har studerats i de skyfallsanalyserna.

Påverkansanalys och åtgärder

Skyfallsanalysen visar att kommunens VA-anläggningar kommer att påverkas i låg utsträckning av skyfall.

Om dricksvattenanläggningar kommer att påverkas av högt vattenflöde beror bland annat på vattentäktens konstruktion. I en bergborrad brunn sker tillrinningen av vatten till brunnen långt under markytan, främst genom sprickor i berget. Risken att dricksvattnet eller brunns funktion påverkas vid ett skyfall är liten då dagvattnet inte hinner infiltrera till brunnen. Vid skyfall löper ytvattentäkter, grävda brunnar nära markytan eller kalkkällor en större risk att påverkas. Dels genom påverkan på dricksvattenkvaliteten på grund av ökad tillrinning av ytvatten som transporterar humus-, näringsämnen och föroreningar.

Markens förmåga att hantera stora vattenmängder har också betydelse för påverkan vid ett skyfall. Markens förmåga styrs dels av jordens genomsläpplighet men också markens höjdförhållanden. Eftersom skyfall innebär stora mängder regn på kort tid och mycket regn avrinner på ytan blir terrängförhållandena avgörande för vart översvämningar bildas. Påverkan av ett skyfall kan antas minska i områden med genomsläpplig mark. Merparten av dricksvattenanläggningarna i Arvidsjaur ligger på genomsläpplig mark och i en gynnsam marklutning.

I Arvidsjaur kommer ingen dricksvattenanläggning att översvämmas vid ett skyfall enligt analysen och funktionen på anläggningarna bedöms inte påverkas av skyfall. Men som säkerhetsåtgärd för de vattentäkterna i nära förbindelse med ytvatten föreslås att åtgärder i samband med skyfall är ökad provtagning och eventuellt tillfälliga restriktioner. För anläggningar i sämre terräng tex. brant sluttning föreslås åtgärder som kontinuerlig kontroll av brunnskonstruktion och brunnskydd. Vidare bör markens lutning vid brunnar som saknar överbyggnad kontrolleras och åtgärdas för att förhindra stående vatten vid brunnen.

Inget reningsverk eller pumpstation översvämmas vid ett skyfall och risken för skador på anläggningarna bedöms som liten. För några anläggningar föreslås åtgärder att se över diken eller bygga skyddande barriärer för att säkerställa anläggningen eftersom översvämmade områden bildas i närheten enligt skyfallsanalysen.

Det finns övergripande risk att avlopps- och dagvattenledningar överbelastas på grund av höga vattenmängder i omlopp till följd av skyfall. Det i sin tur kan medföra att anläggningar blir överbelastade och klarar inte av att rena allt inkommande vatten. Det kan då bli nödvändigt med en bräddning och tillfälligt utsläpp av avloppsvatten men ingen anläggning bedöms påverkas av stigande nivåer i sjöar eller vattendrag.

Sammantaget bedöms reningsanläggningarna inte komma till skada vid ett skyfall utan den risk som finns är breddning och minskad rening.

Merparten av tillfartsvägar till VA-anläggningarna kommer att vara farbara vid ett skyfall.

Resultatet av skyfallsanalysen i detalj framgår inte i vattentjänstplanen på grund av sekretess.

Åtgärder

Utifrån skyfallsanalysen bedöms följande åtgärder vara nödvändiga för att minska risken av påverkan på VA-anläggningarna vid ett skyfall:

Åtgärd	Tidsplan
Fortsatt bevaka risk för översvämning i anslutning till VA-anläggningarna	Vart fjärde år då vattentjänstplanen revideras
Kontrollera avrinningsvägar så att vatten rinner från anläggningar	Kontinuerligt
Åtgärda ledningssträckor med mycket inläckage	Kontinuerligt
Kontinuerlig kontroll av brunnskonstruktion, skydd och överbyggnad	Kontinuerligt
Kontroll av diken och vägtrummor för att minska dämning och styra rinnvägar	Kontinuerligt

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Enligt bestämmelserna i Plan- och bygglagen och 6 kap. 3 § Miljöbalken ska en strategisk miljöbedömning göras och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tas fram för de planer och program som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (BMP).

Utifrån den undersökning av behov av strategisk miljöbedömning för vattentjänstplan i Arvidsjaurs kommun bedöms planen inte antas medföra betydande miljöpåverkan. Det innebär att ingen miljöbedömning kommer att upprättas. Länsstyrelsen har under samrådet meddelat att de delar kommunens bedömning.

För sammanställning av bedömningen utifrån kriterierna i 5 § miljöbedömningsförordningen, se bilagan "Undersökning om betydande miljöpåverkan".

Referenser

Livsmedelsverket (2022). Dricksvatten från små dricksvattenanläggningar för privat bruk.

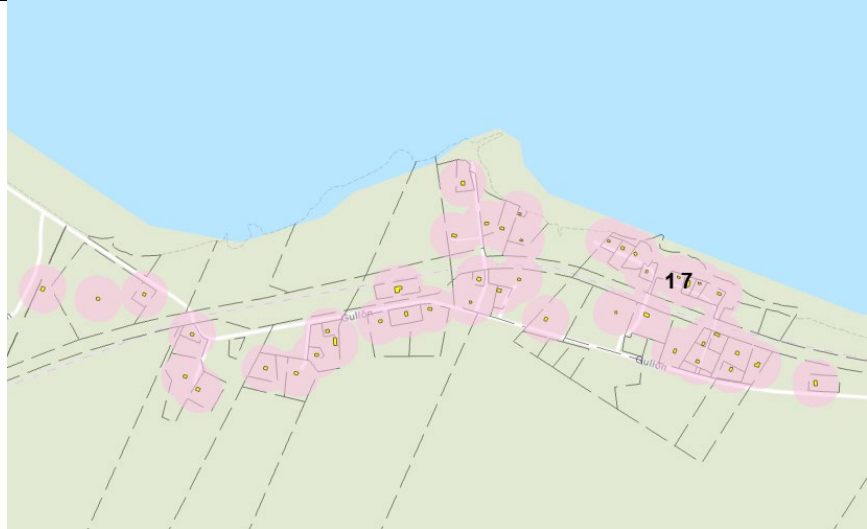
Länsstyrelsen (2023). VISS, Vatteninformationssystem Sverige, www.viss.lansstyrelsen.se

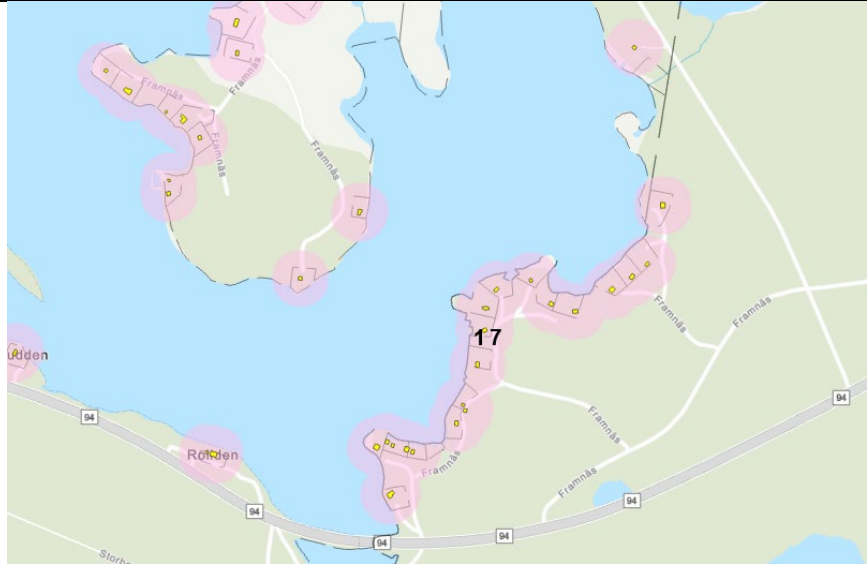
SMHI (2015). Framtidsklimat i Norrbottens län – enligt RCP-scenarier. (Klimatologi nr 32, 2015).

Svenskt Vatten (2023). Meddelande M142 Vägledning vid framtagande av vattentjänstplan - komplettering av VA-plan.

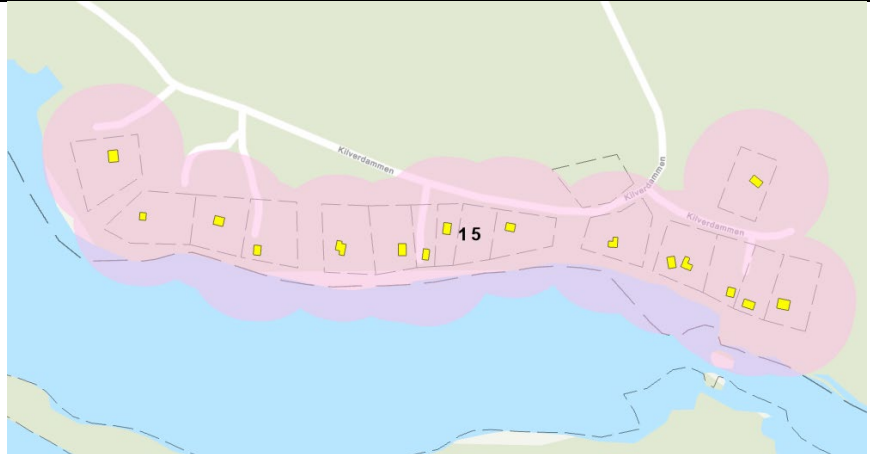
Naturvårdsverket (2024). [Strategisk miljöbedömning – miljöbedömning för planer och program](#) (naturvardsverket.se), sidan uppdaterades senast: 2024-12-05.

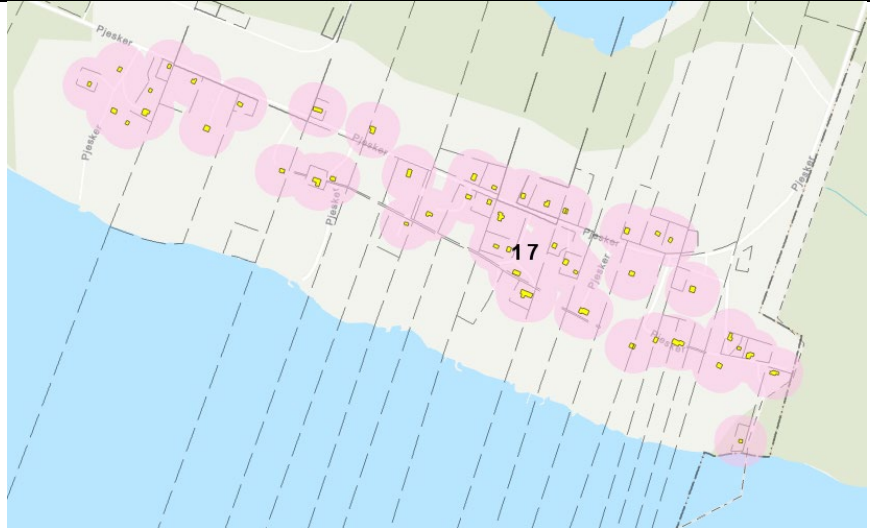
Bilaga 1 – sammanställning behovsbedömning förändrad VA-struktur

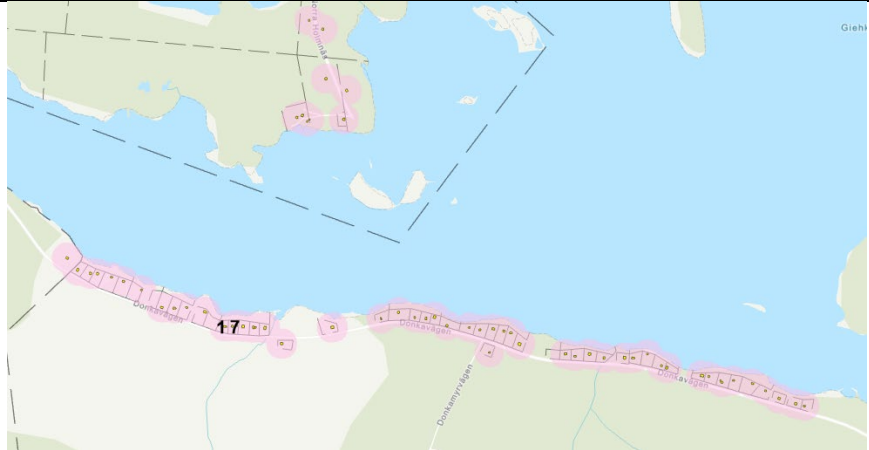
Gullön	
Antal bostadsbyggnader	17 fastigheter med bostadsbyggnader (fritidshus och åretruntbostäder) inom villkoret
Typ av bebyggelse	Övervägande fritidshus
Dricksvattenförsörjning	Enskild
Avloppsförsörjning	Enskild
Förutsättningar för kommunalt VA	Långt avstånd att ansluta till befintliga kommunala anläggningar. Nya anläggningar skulle krävas för att kunna ansluta.
Status på avlopp	2018 inventerade miljökontoret avloppen. Bristfälliga avlopp åtgärdades åren 2019–2020.
Platsens förutsättningar för enskilda avlopp	Fastigheterna är tillräckligt stora för att kunna ordna med egna lösningar.
Platsens förutsättningar för enskilda dricksvattenbrunnar	Inga kända problem med varken tillgång eller kvalitet på dricksvatten.
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	Storavan är klassad som kraftigt modifierad på grund av väsentligt påverkad hydrologisk regim eller morfologiskt tillstånd. Dessutom bedöms att åtgärder för att nå god ekologisk status skulle medföra en betydande negativ påverkan på samhällsviktig vattenkraftsverksamhet. Med anledning av ovanstående bedöms varken dagens eller kommande avlopp påverka förutsättningarna för att uppnå god ekologisk status.
Exploateringsstryck (bygglovsansökningar senaste 12-årsperioden och bedömning för framtiden)	Inom befintligt LIS-område har 9 bygglov beviljats för nybyggnad av fritidshus, varav ett som ersättningsbyggnad under den senaste 12-årsperioden. Inom befintligt LIS-område finns några enstaka luckor kvar som skulle kunna bebyggas. Eventuell tillkommande bebyggelse skulle kunna innebära att det i en framtid finns fler antal fastigheter med bostadsbyggnader inom villkoret. Exploateringsstrycket har minskat de senaste åren.
LIS-område	Ja
Kända problem som kan påverka hälsa	Nej
Behov av kommunalt VA utifrån hälsa/miljö	Nej

Framnäs (Framnäsvisen)	
Antal bostadsbyggnader	17 fastigheter med bostadsbyggnader (fritidshus och åretruntbostäder) inom villkoret
Typ av bebyggelse	Övervägande fritidshus
Dricksvattenförsörjning	Enskild
Avloppsförsörjning	Enskild
Förutsättningar för kommunalt VA	Långt avstånd att ansluta till befintliga kommunala anläggningar. Nya anläggningar skulle krävas för att kunna ansluta.
Status på avlopp	2020 inventerade miljökontoret avloppen. Bristfälliga avlopp åtgärdades åren 2020–2022.
Platsens förutsättningar för enskilda avlopp	Fastigheterna är tillräckligt stora för att kunna ordna med egna lösningar, bebyggelsen ligger huvudsakligen "på rad" vilket innebär att inte heller höjdförhållandena utgör ett problem.
Platsens förutsättningar för enskilda dricksvattenbrunnar	Inga kända problem med varken tillgång eller kvalitet på dricksvatten.
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	Arvidsjaursjön har god ekologisk status.
Exploateringsstryck (bygglovsansökningar senaste 12-årsperioden och bedömning för framtiden)	Ett bygglov för nybyggnad av bostadshus som en ersättningsbyggnad beviljades under den senaste 12-årsperioden. Området är inte utlagt som LIS- område och därför är ingen ny exploatering möjlig.
LIS-område	Nej
Kända problem som kan påverka hälsa	Nej
Behov av kommunalt VA utifrån hälsa/miljö	Nej

Forsheden	
Antal bostadsbyggnader	18 fastigheter med bostadsbyggnader (fritidshus och åretruntbostäder) inom villkoret
Typ av bebyggelse	Blandad bebyggelse
Dricksvattenförsörjning	Enskild
Avloppsförsörjning	Enskild
Förutsättningar för kommunalt VA	Långt avstånd att ansluta till befintliga kommunala anläggningar. Nya anläggningar skulle krävas för att kunna ansluta.
Status på avlopp	Miljökontoret inventerade området under 2025. De avlopp som visade sig vara bristfälliga bedöms kunna åtgärdas genom lösningar inom den egna fastigheten. Avloppen ska vara åtgärdade senast sommaren 2027.
Platsens förutsättningar för enskilda avlopp	Fastigheterna är tillräckligt stora för att kunna ordna med egna lösningar, bebyggelsen ligger huvudsakligen "på rad" vilket innebär att inte heller höjdförhållandena utgör ett problem.
Platsens förutsättningar för enskilda dricksvattenbrunnar	Inga kända problem med varken tillgång eller kvalitet på dricksvatten.
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	Kilver har god ekologisk status.
Exploateringsstryck (bygglovsansökningar senaste 12-årsperioden och bedömning för framtiden)	Ett bygglov för bostadshus och två för fritidshus beviljades som ersättningsbyggnader under den senaste 12-årsperioden. Området är inte utlagt som LIS- område och därför är ingen ny exploatering möjlig.
LIS-område	Nej
Kända problem som kan påverka hälsa	Nej
Behov av kommunalt VA utifrån hälsa/miljö	Nej

Kilver	
Antal bostadsbyggnader	15 fastigheter med bostadsbyggnader (fritidshus och åretruntbostäder) inom villkoret
Typ av bebyggelse	Enbart fritidshus
Dricksvattenförsörjning	Enskild
Avloppsförsörjning	Enskild
Förutsättningar för kommunalt VA	Långt avstånd att ansluta till befintliga kommunala anläggningar. Nya anläggningar skulle krävas för att kunna ansluta.
Status på avlopp	Miljökontoret inventerade området under 2025 och konstaterade att det inom området inte finns några enskilda avlopp utan enbart utedass.
Platsens förutsättningar för enskilda avlopp	Fastigheterna är tillräckligt stora för att kunna ordna med egna lösningar, bebyggelsen ligger huvudsakligen "på rad" vilket innebär att inte heller höjdförhållandena utgör ett problem.
Platsens förutsättningar för enskilda dricksvattenbrunnar	Inga kända problem med varken tillgång eller kvalitet på dricksvatten.
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	Kilver har god ekologisk status.
Exploateringsstryck (bygglovsansökningar senaste 12-årsperioden och bedömning för framtiden)	Ett bygglov för bostadshus och två bygglov för fritidshus beviljades som ersättningsbyggnader under den senaste 12-årsperioden. Området är inte utlagt som LIS- område och därför är ingen ny exploatering möjlig.
LIS-område	Nej
Kända problem som kan påverka hälsa	Nej
Behov av kommunalt VA utifrån hälsa/miljö	Nej

Pjesker	
Antal bostadsbyggnader	17 fastigheter med bostadsbyggnader (fritidshus och åretruntbostäder) inom villkoret
Typ av bebyggelse	Blandad bebyggelse
Dricksvattenförsörjning	Enskild
Avloppsförsörjning	Enskild
Förutsättningar för kommunalt VA	Långt avstånd att ansluta till befintliga kommunala anläggningar. Nya anläggningar skulle krävas för att kunna ansluta.
Status på avlopp	2021 inventerade miljökontoret avloppen. Bristfälliga avlopp åtgärdades åren 2022–2023.
Platsens förutsättningar för enskilda avlopp	Fastigheterna är tillräckligt stora för att kunna ordna med egna lösningar.
Platsens förutsättningar för enskilda dricksvattenbrunnar	Inga kända problem med varken tillgång eller kvalitet på dricksvatten.
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	Pjesker sjön har god ekologisk status.
Exploateringstryck (bygglovsansökningar senaste 12-årsperioden och bedömning för framtiden)	I byn Pjesker har tre bygglov för nybyggnad av fritidshus beviljats under den senaste 12-årsperioden. Eventuell tillkommande bebyggelse skulle kunna innebära att det i en framtid finns fler antal fastigheter med bostadsbyggnader inom villkoret. Exploateringstrycket har minskat de senaste åren.
LIS-område	Ja
Kända problem som kan påverka hälsa	Nej
Behov av kommunalt VA utifrån hälsa/miljö	Nej

Donkavägen vid Östra Kikkejaure	
Antal bostadsbyggnader	17 fastigheter med bostadsbyggnader (fritidshus och åretruntbostäder) inom villkoret
Typ av bebyggelse	Enbart fritidshus
Dricksvattenförsörjning	Enskild
Avloppsförsörjning	Enskild
Förutsättningar för kommunalt VA	Långt avstånd att ansluta till befintliga kommunala anläggningar. Nya anläggningar skulle krävas för att kunna ansluta.
Status på avlopp	Ej inventerade men inga kända problem
Platsens förutsättningar för enskilda avlopp	Fastigheterna är tillräckligt stora för att kunna ordna med egna lösningar, bebyggelsen ligger huvudsakligen "på rad" vilket innebär att inte heller höjdförhållandena utgör ett problem.
Platsens förutsättningar för enskilda dricksvattenbrunnar	Inga kända problem med varken tillgång eller kvalitet på dricksvatten.
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	Östra Kikkejaure har god ekologisk status.
Exploateringstryck (bygglovsansökningar senaste 12-årsperioden och bedömning för framtiden)	Inom befintligt LIS-område har 25 bygglov beviljats för nybyggnad av fritidshus under den senaste 12-årsperioden. Inom befintligt LIS-område finns vissa luckor kvar som skulle kunna bli bebyggda men eftersom delar av marken är myrmark och kommunen behöver lämna fria passager mellan tomtplatserna rör det sig i så fall inte om många tomter. Eventuell tillkommande bebyggelse skulle kunna innebära att det i en framtid finns fler antal fastigheter med bostadsbyggnader inom villkoret. Exploateringstrycket har minskat avsevärt de senaste åren.
LIS-område	Ja
Kända problem som kan påverka hälsa	Nej
Behov av kommunalt VA utifrån hälsa/miljö	Nej

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Vattentjänstplan

Arvidsjaur kommun

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Samrådets genomförande

Kommunstyrelsen beslutade 2025-05-06 att ett förslag till vattentjänstplan för Arvidsjaur kommun skulle skickas ut på samråd samt att undersökningssamråd skulle genomföras inom ramen för samrådet.

Förslaget till vattentjänstplan har varit föremål för samråd under perioden 2025-05-17 till 2025-06-15. Detaljplaneförslaget har skickats ut på remiss till länsstyrelsen och Västra Kikkejaure sameby. Samrådshandlingar har även funnits tillgängliga i receptionen i kommunhuset i Arvidsjaur samt på kommunens hemsida.

En kungörelse om samrådet var införd dagstidningarna Norra Västerbotten och Pitetidningen och på kommunens hemsida.

Inkomna synpunkter och kommentarer

Länsstyrelsen

Bakgrund

Arvidsjaur kommun har begärt yttrande efter genomförd undersökning om betydande miljöpåverkan, i enlighet med 6 kap. 6 § miljöbalken samt 6 c § lagen om allmänna vattentjänster.

En vattentjänstplan ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Enligt förarbetena anges 12 år som en lämplig tidshorisont. Behovet av allmänna vattentjänster ska bedömas enligt kriterierna i 6 § lagen om allmänna vattentjänster. Vattentjänstplanen ska också innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Bedömning av betydande miljöpåverkan

Kommunen bedömer att genomförandet av vattentjänstplanen inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt de kriterier som listas i 5 § miljöbedömningsförordningen (2017:966).

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning.

Utbyggnadsplan

Kommunen har gjort bedömningen att det inte finns några områden i Arvidsjaur kommun som omfattas av 6 § lagen om allmänna vattentjänster (LAV). Länsstyrelsen bedömer att kommunen har gjort en bra analys av behovet av utbyggnad och delar slutsatserna i planen.

Klimatanpassning

Det kan vara bra om andra klimatrelaterade åtgärder utreds, såsom stigande vattennivåer och torka, även om det ännu inte är ett lagkrav. Upplysningsvis föreslås 6b § LAV i VA-beredskapsutredningens betänkande (SOU 2024:82) omformuleras till att även omfatta andra klimatrelaterade risker för VA-försörjningen.

Kommunen skriver i sin påverkansanalys: ”sammantaget bedöms reningsanläggningarna inte komma till skada vid ett skyfall utan den risk som finns är bräddning och minskad rening”

Länsstyrelsen bedömer att förnyelseplan för ledningsnätet bör integreras i vattentjänstplanen. Enligt länsstyrelsens tolkning var ett av syftena med införandet av vattentjänstplaner att de skulle få effekt på kommunernas arbete med underhåll och förnyelse av va-strukturen. De åtgärder som beskrivs i förnyelseplanen behöver vara tidsatta.

Kommunens kommentar

Kommunen är medveten om att det i VA-beredskapsutredningens betänkande (SOU 2024:82) föreslås att 6b § LAV i omformuleras till att även omfatta andra klimatrelaterade risker för VA-försörjningen. Kommunen gör bedömningen att det i dagsläget är tillräckligt att vattentjänstplanen uppfyller dagens lagkrav. Enligt LAV 6a§, ska kommunfullmäktige pröva vattentjänstplanens aktualitet med hänsyn till behov av allmänna vattentjänster minst vart fjärde år. Det betyder att planen kommer att genomgå översyn vart fjärde år för att säkerställa att planen är uppdaterad utifrån det för tiden rådande informationsläget. Vid varje sådant tillfälle får kommunen göra en bedömning av vad som utifrån rådande lagstiftning bör omfattas av vattentjänstplanen.

Kommunens första VA-policy och VA-plan antogs av kommunfullmäktige 2018-06-18, § 80. Samhällsbyggnads tog sedan under 2022 fram ett förslag till reviderad VA-plan och VA-policy som antogs av fullmäktige 2022-10-25, §102. Av VA-policyn framgår bland annat:

För att följa branschorganisationens rekommendationer och upprätthålla dagens kvalitet på ledningssystemet behöver förnyelsetakten, dvs. längden på ledningar som förnyats i förhållande till ledningsnätets totala längd, i kommunen öka till minst 0,8 % per år.

Av VA-planen framgår sedan också att:

Utarbeta en strategisk förnyelseplan för det allmänna ledningsnätet för att öka åtgärdstakten samt prioritera åtgärder. Utbyte av ledningar, ledningsinfodringar, separation av kombinerade ledningar, etc. sker enligt förnyelseplanen.

Frågan om förnyelse av ledningsnätet är med andra ord behandlad i dessa planer.

Uppföljning av åtgärderna i VA-planen sker två gånger årligen i vattengruppen som är en förvaltningsövergripande arbetsgrupp bestående av representanter från Vatten och avlopp (VA), Plan och Mark, Gata och Park samt Miljö och Bygg.

Kommunens tolkning av de vägledningar som finns att tillgå om att ta fram vattentjänstplaner är att frågan om förnyelse av ledningsnätet inte behöver framgå av en vattentjänstplan. Kommunen gör därför bedömningen att denna fråga även fortsatt bör behandlas av VA-policyn och VA-planen.

Konsultationens genomförande

Enligt konsultationsordningen (Lag 2022:66 om konsultation i frågor som rör det samiska folket) ska konsultation ske i ärenden som kan få särskild betydelse för samerna. Med det menas ärenden som kan få direkt inverkan på samernas språk, kultur, näringar eller ställning som urfolk. 2025-01-07 skickades därför en konsultationsförfrågan ut till sametinget, SSR, Arvidsjauras sameförening och samebyarna som har verksamhet inom kommunen. Västra Kikkejaure sameby svarade att de önskade skriftlig konsultation mest i avseende att de ansåg att det ska framgå om renskötseln och den svåra situation som råder kring samhället. Sametinget och SSR svarade att de avstår konsultation. Övriga har inte svarat på konsultationsförfrågan. Västra Kikkejaure sameby har svarat att de önskade konsultation.

Konsultation har genomförts och samebyn har framfört att vattentjänstplanen inte får försvåra för renskötseln i samebyn. Västra Kikkejaure sameby upplever svårigheter att passera Arvidsjaur samhälle med sina renar. Därför kan till synes små åtgärder ge stora konsekvenser om de utförs under fel tid på året. Renskötselrätten är grundlagsskyddad och utgör en särskild rätt till fast egendom. För att undvika påverkan på samebyn bör samråd ske vid planerade VA-arbeten vid skogsmarken vid Arvidsjaursjön.

Konsultationen har avslutats i enighet 2025-06-17.

Ovanstående text har införts i vattentjänstplanen.

Övriga förändringar i planförslaget

Avloppen i Forsheden och Kilver har inventerats av miljökontoret under 2025. Informationen om dessa områden har därför uppdaterats i ” Bilaga 1 – sammanställning behovsbedömning förändrad VA-struktur”.

Övriga förändringar är främst redaktionella.

Britta Lundgren
Planingenjör

Undersökning om betydande miljöpåverkan

För att besvara frågan om genomförandet av planen antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte så genomförs en undersökning. Undersökningen ska identifiera omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Om undersökningen visar på att planen kan antas ha en betydande miljöpåverkan ska en miljökonsekvensbeskrivning tas fram och antas parallellt med planen. Undersökningen ska ge ett beslutsunderlag men också bidra med kunskap som kan vara användbart i det fortsatta arbetet i planen. Det är också väsentligt att undersöka hur olika miljöeffekter samspelar med varandra för att få en tydligare uppfattning om eventuell betydande miljöpåverkan. Om undersökningen visar att planen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan behöver ingen strategisk miljöbedömning tas fram.

Undersökningen om planens genomförande kan antas ge upphov till betydande miljöpåverkan har gjorts utifrån 5§ miljöbedömningsförordningen. För att tydliggöra vilka aspekter som har bedömts har en checklista använts och resultatet redovisas i tabellerna nedan.

Uppgifter om planförslaget	
Titel:	Vattentjänstplan
Planförslaget:	Alla kommuner ska ha en vattentjänstplan enligt krav som infördes i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster vid årsskiftet 2022–2023. Vattentjänstplanen ska utgöra en långsiktig plan för hur kommunen ska tillgodose behovet av allmänna vattentjänster. Planen ska även innehålla en bedömning av vilka åtgärder som krävs för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid skyfall.

Identifiering av omständigheter som talar för eller emot betydande miljöpåverkan
<i>Kriterier i 5 § miljöbedömningsförordningen</i>
<i>1. i vilken utsträckning planen, programmet eller ändringen</i> <i>a) anger förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden eller genom att fördela resurser,</i>
Vattentjänstplanen anger kommunens VA-förhållanden samt planerade åtgärder för att få en miljömässigt och hälsomässigt hållbar VA-försörjning. Åtgärder för att skydda VA-anläggningar vid skyfall ger positiva effekter för miljö och hälsa.
<i>b) har betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför,</i>
Vattentjänstplanen kopplar an till Översikts- och tillväxtplanen genom mer specifika åtgärder som bidrar till strategiskt antagna rekommendationer och förhållningssätt för säkerställande av en hållbar VA-försörjning. I övrigt påverkar planen inte genomförandet av andra planer eller program.

c) har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt, eller

Vattentjänstplanen bidrar till säkerställandet av kommunens vattentjänster. Bidrar således till måluppfyllelse av:

- MÅL 6: Rent vatten och sanitet för alla
- MÅL 11: Hållbara städer och samhällen
- MÅL 14: Hav och marina resurser

Åtgärderna bidrar till de nationella miljömålen:

- Ingen övergödning
- Grundvatten av god kvalitet
- Levande sjöar och vattendrag
- God bebyggd miljö

d) har betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen,

Vattentjänstplanen bedöms inte få betydelse för möjligheten att följa miljölagstiftningen.

Miljökvalitetsnormer är föreskrifter i miljöbalken om kvaliteten på mark, vatten, luft eller miljön i övrigt. Miljökvalitetsnormerna anger bl.a. förorenings- och störningsnivåer som inte får överskridas. Vattenstatusen bedöms inte påverkas av genomförandet av planen och därmed inte äventyra miljökvalitetsnormerna.

2. miljöproblem som är relevanta för planen, programmet eller ändringen,

Vattentjänstplanen bedöms inte komma att orsaka eller förvärra något redan existerande miljöproblem.

3. de sannolika miljöeffekternas och det påverkade områdets utmärkande egenskaper,

Vattentjänstplanen innebär inga åtgärder som påverkar landskap, kulturmiljö, eller naturmiljö och bedöms inte kunna innebära några negativa miljöeffekter.

Inom kommunen finns områden som omfattas av risk för översvämning, ras och skred samt förorenade områden. Vattentjänstplanen bedöms dock inte ha någon påverkan på dessa områden.

4. i vilken utsträckning det går att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna

Inga sannolika negativa miljöeffekter har identifierats som behöver avhjälpas.

5. miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper,

Vattentjänstplanen påverkar inte annat land.

6. miljöeffekternas omfattning,

Miljöeffekterna om vattentjänstplanen genomförs bedöms som små och enbart positiva.

7. riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter,

Vattentjänstplanen bedöms inte kunna innebära någon risk för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter.

8. det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen, och

Vattentjänstplanen omfattar hela kommunens yta. Inom kommunen finns såväl höga kultur- och naturvärden samt områden som är sårbara på olika sätt. Vattentjänstplanen bedöms dock inte ha någon påverkan på dessa områden på grund av planens karaktär.

Vattenstatusen bedöms inte påverkas av genomförandet av vattentjänstplanen och inte heller medföra försämring av statusen och därmed inte äventyra miljökvalitetsnormerna.

9. påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.

Inom kommunen finns såväl Natura 2000-områden, naturreservat, strandskyddade områden, vattenskyddsområden, kulturresevat och biotopsskyddade områden. Vattentjänstplanen bedöms inte påverka någon natur med erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.

Sammanvägd bedömning

Kommunen bedömer att ett genomförande av vattentjänstplanen inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bedömningen har utgått från kriterierna i Miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966) 5 §.

Kommunens ställningstagande grundar sig bland annat på bedömningen att ett genomförande av planen:

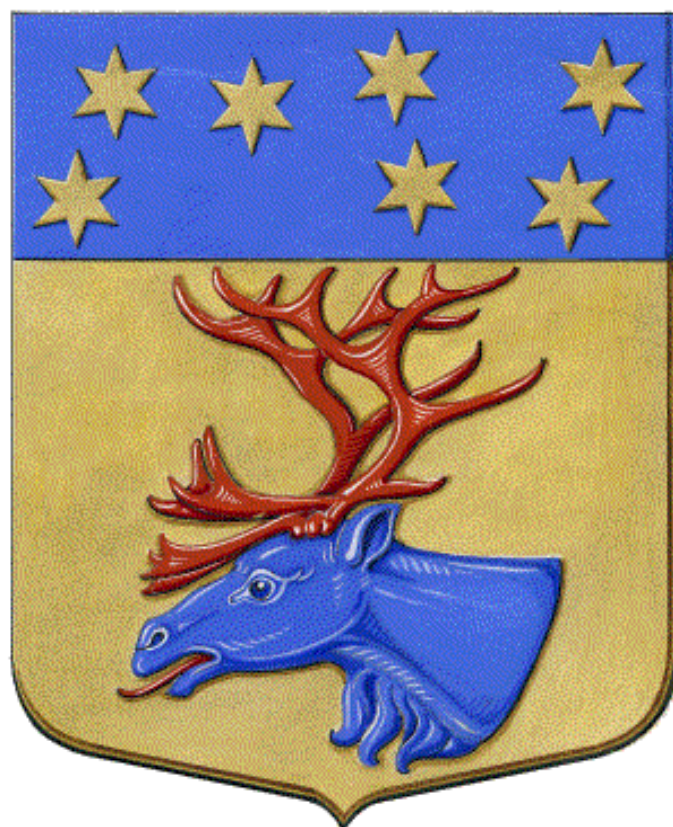
- Inte påverkar något Natura 2000-område och därmed inte kräver tillstånd enligt MB 7 kap. 28 §.
- Inte bedöms negativt påverka möjligheterna att uppfylla nationella och regionala miljömål.
- Inte bedöms ge upphov till en betydande miljöpåverkan på biologisk mångfald, landskap, fornlämningar, vatten etc.
- Inte ger upphov till betydande risker för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter.
- Inte bidrar till att några miljökvalitetsnormer överskrids.
- Inte påverkar några områden eller natur som har erkänd nationell eller internationell skyddsstatus, t ex riksintressen eller naturreservat.

Ytterligare motiv till ställningstagandet är att vattentjänstplanen följer intentionerna uppsatta i översikts- och tillväxtplanen. Vattentjänstplanen föreslår heller inte några utvidgningar av verksamhetsområden för vatten och avlopp eller nya sådana områden.

Kommunen har därmed preliminärt bedömt att en miljöbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning inte behövs för aktuellt planförslag.

Bedömningen är utförd av

Britta Lundgren, 2025-01-30
Samhällsplanerare

POLICY

INFORMATIONSSÄKERHET

ARVIDSJAURS KOMMUN

Dokumenttyp: Policy	
Fastställt/reviderad: Datum	Gäller: Tills vidare
Antagen av/beslutsinstans: Kommunfullmäktige	
Dokumentinformation: Diarienummer	
Dokumentansvarig: Informationssäkerhetssamordnare	

Informationssäkerhetspolicy

Fastställd av **instans, datum och paragraf**

Innehåll

Introduktion	3
Vad innebär informationssäkerhet?	3
Syftet med informationssäkerhetsarbetet.....	3
Styrdokumentstruktur och relation till andra styrdokument	4
Ledningssystem för informationssäkerhet (LIS).....	4
Relation till andra styrdokument	4
Mål för informationssäkerhetsarbetet	5
Kommunens åtagande	5
Styrande principer	6
Informationssäkerhetsorganisation.....	6
Ansvarsfördelning inom informationssäkerhetsarbetet.....	6
Avstegshantering	8
Verksamhetskontroll och hantering av överträdelser	9
Bilaga A: Fördjupning av informationssäkerhetsorganisationen	10

Informationssäkerhetspolicy

Fastställd av **instans, datum och paragraf**

Introduktion

Arvidsjaur kommuns informationssäkerhetspolicy fastställs av kommunfullmäktige och anger kommunledningens övergripande mål och krav för arbetet med informationssäkerhet. Policyn utgör den strategiska grunden för kommunens samlade insatser inom området och kompletteras av riktlinjer som styr det praktiska genomförandet.

Syftet med policyn är att tydliggöra kommunens förhållningssätt till informationssäkerhet samt att säkerställa att all information – muntlig, fysisk eller digital – skyddas på ett ändamålsenligt sätt vid varje tidpunkt.

Informationssäkerhetsarbetet ska bedrivas kontinuerligt och anpassas till föränderliga hotbilder, både interna och externa. Exempel på sådana hot kan vara bristande kunskap hos medarbetare, fysiska intrång, angrepp mot leverantörskedjan eller cyberattacker riktade mot kommunens IT-miljö.

Denna policy gäller för hela kommunkoncernen.

Vad innebär informationssäkerhet?

Informationssäkerhet syftar till att skydda kommunens informationstillgångar genom att tillämpa lämpliga säkerhetsåtgärder. Målet är att säkerställa att information hanteras på ett sätt som upprätthåller dess:

- **Konfidentialitet** – att information inte blir tillgänglig för eller röjd till obehöriga.
- **Riktighet** – att informationen är korrekt, uppdaterad och fullständig.
- **Tillgänglighet** – att informationen finns tillgänglig och kan användas av behöriga när den behövs.
- **Spårbarhet** – att det går att följa upp hur information har hanterats, av vem, när och på vilket sätt. Spårbarhet möjliggör ansvarsfördelning, incidenthantering och kontinuerlig förbättring.

Skyddsnivån ska alltid anpassas efter verksamhetens behov och den aktuella riskbilden, så att säkerhetsåtgärderna är proportionerliga i förhållande till informationens värde och känslighet – varken överdrivna eller otillräckliga.

För att möjliggöra ett systematiskt och effektivt informationssäkerhetsarbete krävs förståelse för ett antal centrala begrepp. Dessa definieras i de kompletterande riktlinjerna för informationssäkerhet.

Syftet med informationssäkerhetsarbetet

Informationssäkerhet är en grundläggande förutsättning för att Arvidsjaur kommun ska kunna bedriva sin verksamhet på ett säkert, lagenligt och effektivt sätt. I takt med att digitaliseringen utvecklas ökar både vårt beroende av information och risken för att den utsätts för olika typer av incidenter. Händelser som dataintrång, spridning av falsk information, sabotage, obehörig åtkomst eller mänskliga misstag kan få allvarliga konsekvenser – både för verksamheten, förtroendet hos invånarna och den personliga integriteten.

Informationssäkerhetspolicy

Fastställd av **instans, datum och paragraf**

Omvärldsläget kännetecknas av en växande hotbild mot offentlig sektor, där kommuner utgör särskilt utsatta mål för både organiserad brottslighet och statliga aktörer. Samtidigt skärps kraven från flera regelverk, både nationella och internationella, exempelvis:

- **NIS2-direktivet** – ställer krav på säkerhet i nätverk och informationssystem.
- **CER-direktivet** – fokuserar på kontinuitet och skydd av samhällsviktig verksamhet.
- **Dataskyddsförordningen (GDPR)** – reglerar hanteringen av personuppgifter med fokus på säkerhet och individens rättigheter.
- **Offentlighetsprincipen och arkivlagen** – kräver korrekt och tillgänglig informationshantering.
- **Säkerhetsskyddslagen** – reglerar skyddet av verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet.

För att leva upp till dessa krav och samtidigt skydda kommunens informationstillgångar krävs ett långsiktigt och strukturerat arbete som utgår från risker och verksamhetens behov.

Informationssäkerhet är inte enbart en teknisk fråga – det handlar lika mycket om att skapa förståelse, etablera fungerande arbetssätt och fördela ansvar i hela organisationen.

Genom ett aktivt informationssäkerhetsarbete stärker kommunen sin förmåga att hantera störningar, skyddar invånarnas rättigheter och säkerställer att samhällsviktiga funktioner kan fungera på ett tillförlitligt sätt – även när verksamheten utsätts för påfrestningar eller förändrade omständigheter.

Styrdokumentstruktur och relation till andra styrdokument

Ledningssystem för informationssäkerhet (LIS)

Informationssäkerhetspolicyn utgör den övergripande inriktningen för kommunens arbete med informationssäkerhet. Den kompletteras av riktlinjer och rutiner som konkretiserar policyn samt styr det praktiska genomförandet. Tillsammans bildar dessa dokument kommunens ledningssystem för informationssäkerhet.

Informationssäkerhetspolicyn beslutas av kommunfullmäktige, vilket ger dokumentet politisk förankring och legitimitet. De tillhörande rutinerna beslutas av kommunchef, vilket möjliggör att det operativa informationssäkerhetsarbetet kan anpassas löpande utifrån förändrade behov, hotbilder och verksamhetsförutsättningar.

Denna ansvarsfördelning säkerställer att strategiska mål och åtaganden är tydligt förankrade, samtidigt som flexibilitet ges för att hantera informationssäkerhet i praktiken.

Relation till andra styrdokument

Informationssäkerhetspolicyn är det övergripande styrdokumentet inom informationssäkerhetsområdet och samverkar med andra policyer, riktlinjer och instruktioner som berör informationshantering och säkerhet.

Informationssäkerhetspolicy

Fastställd av **instans, datum och paragraf**

Policyn ska läsas tillsammans med kommunens övriga styrdokument som berör informationssäkerhet. Dokumenten stödjer varandra och ska gemensamt bidra till en helhetsbild av organisationens säkerhetsarbete. Vid konflikter eller tolkningsfrågor mellan olika styrdokument gäller denna policy som det överordnade dokumentet inom informationssäkerhetsområdet.

Mål för informationssäkerhetsarbetet

Arvidsjaurs kommuns arbete med informationssäkerhet syftar till att uppnå följande mål:

- Informationssäkerheten ska bidra till att förverkliga kommunens vision och strategiska mål.
- En tydlig och ändamålsenlig organisation för informationssäkerhet ska etableras och implementeras.
- Informationssäkerhetsarbetet ska bedrivas strukturerat, riskbaserat och med ett långsiktigt perspektiv.
- En kultur som präglas av säkerhetsmedvetenhet, ansvarstagande och öppenhet ska främjas och prioriteras.
- Kommunens mest kritiska informationstillgångar ska identifieras, klassificeras och skyddas utifrån behov.
- Hanteringen av information ska vara transparent och bidra till att stärka medborgarnas förtroende.
- Spårbarhet i informationshanteringen ska säkerställas för att möjliggöra uppföljning, ansvarsfördelning och lärande vid incidenter och avvikelser.

Kommunens åtagande

Arvidsjaurs kommun förbinder sig att bedriva informationssäkerhetsarbetet på ett strukturerat och långsiktigt sätt, med utgångspunkt i etablerade standarder och god praxis. Arbetet ska organiseras inom ramen för ett ledningssystem för informationssäkerhet, baserat på ISO/IEC 27001¹, med vägledning från ISO/IEC 27002. Ledningssystemet ska möjliggöra styrning, uppföljning samt kontinuerlig förbättring av säkerhetsarbetet.

Säkerhetsåtgärder ska utformas med stöd av Bilaga A i ISO/IEC 27001 och anpassas efter kommunens specifika behov och identifierade risker.

Kommunen ska uppfylla de lagkrav som reglerar hanteringen av information och informationssäkerhet inom offentlig verksamhet.

¹ ISO/IEC 27001 är en internationell standard som anger kraven för ett ledningssystem för informationssäkerhet. Den syftar till att säkerställa ett systematiskt skydd av informationstillgångar. ISO/IEC 27002 fungerar som ett komplement och erbjuder vägledning kring val och tillämpning av säkerhetsåtgärder. Tillsammans med övriga delar i ISO/IEC 27000-serien utgör dessa standarder ett ramverk för ett heltäckande informationssäkerhetsarbete, inklusive områden som riskhantering, personalsäkerhet och kontinuitetsplanering.

Informationssäkerhetspolicy

Fastställd av **instans, datum och paragraf**

Styrande principer

Kommunens arbete med informationssäkerhet ska vila på följande grundläggande principer:

1. Engagemang

Informationssäkerhet ska vara ett gemensamt ansvar där ledning, verksamheter och medarbetare aktivt bidrar. Arbetet ska präglas av delaktighet och ett tydligt ansvarstagande för att säkerställa en trygg och säker informationshantering.

2. Systematik

Säkerhetsarbetet ska bedrivas metodiskt och strukturerat, med stöd av etablerade ramverk såsom ISO/IEC 27001 och ISO/IEC 27002. Informationssäkerhet ska integreras i kommunens styrning, planering och dagliga verksamhet.

3. Kontinuerlig förbättring

Arbetet ska vara lärande och utvecklingsinriktat. Rutiner, skyddsåtgärder och medvetenhet ska förbättras över tid, baserat på erfarenheter, incidenter och förändrade behov i verksamheten.

4. Spårbarhet

Informationshanteringen ska vara spårbar för att möjliggöra uppföljning, ansvarsfördelning och lärande. Loggning, dokumentation och tydliga roller ska stödja detta.

Informationssäkerhetsorganisation

För att informationssäkerhetsarbetet ska vara engagerande, strukturerat och utvecklingsinriktat krävs en tydlig organisatorisk struktur med definierade roller, ansvar och etablerade former för samverkan. En sådan organisation stärker styrningen, tydliggör ansvarsfördelningen och skapar goda förutsättningar för ett systematiskt informationssäkerhetsarbete som uppfyller lagkrav och bidrar till en professionell och tillitsfull förvaltningskultur.

Ansvarsfördelning inom informationssäkerhetsarbetet

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige fastställer den övergripande inriktningen för kommunens arbete med informationssäkerhet, inklusive policy och mål. Det säkerställs att kommunstyrelsen utövar sitt politiska ansvar i enlighet med gällande lagstiftning och det antagna ledningssystemet för informationssäkerhet.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att kommunens informationssäkerhet upprätthålls. Genom återkommande rapportering från kommunchefen följer styrelsen upp att policyn efterlevs². Kommunstyrelsen ansvarar även för att kommunens bolag, stiftelser, förbund och andra juridiska enheter inom kommunen följer lagkrav och det fastställda ledningssystemet.

² Enligt Lagrådsremiss: Ett starkt skydd för nätverks- och informationssystem – en ny cybersäkerhetslag (2025) omfattar cybersäkerhetslagen inte kommunfullmäktige.

Informationssäkerhetspolicy

Fastställd av **instans, datum och paragraf**

Kommunchef

Kommunchefen ansvarar operativt för att informationssäkerhetsarbetet genomförs i hela kommunen. Detta innefattar att fastställa riktlinjer, fördela resurser och säkerställa att organisationen följer den beslutade policyn.

Ledningsgrupp

Ledningsgruppen, bestående av kommunchef samt verksamhets- och enhetschefer, ansvarar för att ledningssystemet för informationssäkerhet införs och tillämpas i hela organisationen. Gruppen prioriterar resurser för säkerhetsåtgärder och säkerställer att arbetet integreras i den dagliga verksamheten.

Informationssäkerhetssamordnare

Ansvarar för att samordna, driva och följa upp kommunens arbete med informationssäkerhet. Rollen innefattar att ge stöd till verksamheterna, bidra till utveckling av styrande dokument och rutiner, samt att utvärdera och rapportera status till kommunchef och ledningsgrupp. Samordnaren verkar som kontaktpunkt för frågor rörande informationssäkerhet inom organisationen.

Vid behov kan rådgivande eller styrande forum inrättas för att stödja informationssäkerhetsarbetet. Tills sådana forum etableras, ansvarar informationssäkerhetssamordnaren för att samordna och förmedla verksamhetsnära behov och rekommendationer inom området.

IT-chef

Ansvarar för att säkerställa att tekniska säkerhetsåtgärder planeras, implementeras och underhålls i enlighet med organisationens behov och gällande riktlinjer. IT-chefen samverkar med informationssäkerhetssamordnaren och rapporterar till kommunchef.

GDPR-samordnare

Samordnar kommunens arbete med dataskydd enligt dataskyddsförordningen (GDPR). Ger stöd till verksamheterna i dataskyddsfrågor och verkar för att organisationen följer gällande regelverk.

Dataskyddsombud (DSO)

Fungerar som en oberoende kontrollfunktion med uppgift att övervaka att dataskyddslagstiftningen efterlevs. Ombudet ger råd till organisationen i dataskyddsfrågor och är kontaktpunkt gentemot Integritetsskyddsmyndigheten (IMY).

Processansvarig

Varje utpekad verksamhet eller funktion som ansvarar för en specifik process inom informationssäkerhetsområdet har ansvar för att planera, utforma, genomföra och följa upp processen i enlighet med fastställda krav. Förteckning över processansvariga och tillhörande processer återfinns i Bilaga A.

Informationssäkerhetspolicy

Fastställd av **instans, datum och paragraf**

Säkerhetsskyddsorganisation

Säkerhetsskyddsorganisationen omfattar de funktioner som ansvarar för att kommunens hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och säkerhetskänslig verksamhet sker i enlighet med säkerhetsskyddslagstiftningen. Detta inkluderar säkerhetsskyddschef och säkerhetssamordnare, som tillsammans säkerställer att krav enligt säkerhetsskyddslagen uppfylls. Inom dessa områden har säkerhetsskyddslagstiftningen företrädare framför annan reglering.

Verksamhets- och enhetschefer

Har ansvar för att informationssäkerheten upprätthålls inom det egna verksamhetsområdet. Detta innefattar att säkerställa att relevanta rutiner, riktlinjer och skyddsåtgärder är implementerade och följs. Se Bilaga A för specifik ansvarsfördelning.

Resursägare

Är antingen verksamhetsansvarig eller utses av kommunchef beroende på typ av resurs. Resursägaren ansvarar för att informationstillgångar, system, avtal och objekt identifieras, klassificeras, dokumenteras och skyddas i enlighet med gällande krav. Se Bilaga A för mer information.

Resursförvaltare

Utses av resursägaren och har till uppgift att stödja resursägaren i att följa fastställda riktlinjer och resursförvaltningsplaner. Rollen innefattar att hantera tekniska förändringar, uppdatera dokumentation och säkerställa att säkerhetskfigurationer är korrekta och underhålls.

Medarbetare

Alla medarbetare inom kommunen har ett ansvar att följa informationssäkerhetsriktlinjer i det dagliga arbetet. Detta inkluderar att delta i obligatoriska utbildningar, hantera information enligt gällande rutiner och omedelbart rapportera incidenter eller avvikelser.

Avstegshantering

Om en verksamhet behöver göra avsteg från denna policy eller tillhörande riktlinjer, ska en inledande bedömning ske i samråd med kommunens informationssäkerhetssamordnare.

Om samordnaren bedömer att avsteget kan vara motiverat, ska detta dokumenteras i en tjänsteskrivelse som lämnas till kommunchefen för beslut om att tillstyrka eller avslå avsteget.

Vid godkännande gäller följande:

- Avsteget ska vara tidsbegränsat och omprövas senast efter två år.
- Om avsteget avser en resurs (t.ex. informationssystem, avtal eller objekt) ska en riskbedömning och åtgärdsplan bifogas.
- Samtliga avsteg ska dokumenteras och följas upp inom ramen för det systematiska informationssäkerhetsarbetet.

Vid avslag ska verksamheten antingen justera sin begäran eller anpassa verksamheten för att följa gällande policy och riktlinjer. Verksamheten ansvarar för hela processen.

Informationssäkerhetspolicy

Fastställd av **instans, datum och paragraf**

Verksamhetskontroll och hantering av överträdelser

Verksamhetsansvariga har ansvar för att säkerställa att informationssäkerhetsarbetet genomförs inom sina respektive områden, i enlighet med gällande policy, riktlinjer och lagkrav.

Informationssäkerhetssamordnaren ansvarar för att följa upp och utvärdera hur informationssäkerhetsarbetet bedrivs i organisationen. Detta innefattar att identifiera förbättringsområden, dokumentera avvikelser och stödja utvecklingen av en lärande säkerhetskultur.

Vid allvarliga överträdelser av lagkrav, policy, riktlinjer eller interna rutiner ska en dokumenterad process tillämpas med fokus på organisatoriskt lärande. Syftet är att säkerställa en transparent, konsekvent och konstruktiv hantering.

Följande principer ska vägleda processen:

- **Lärande** – Orsaker ska analyseras för att möjliggöra kunskapsöverföring och förbättrade arbetssätt.
- **Ständig förbättring** – Brister ska leda till konkreta åtgärder som stärker säkerheten.
- **Uppsåt** – Skillnad ska göras mellan avsiktliga överträdelser och oavsiktliga misstag.
- **Aktsamhet** – Bedömningen ska ta hänsyn till om individen/verksamheten agerat med rimlig försiktighet.
- **Resurser** – Organisationens ansvar för att ha gett tillräckligt stöd och utbildning ska vägas in.

Vid behov vidtas åtgärder enligt gällande lagstiftning, interna regelverk och arbetsrättsliga principer. Allvarliga incidenter ska rapporteras till relevant ledningsnivå och, där det krävs, till berörd tillsynsmyndighet.

Informationssäkerhetspolicy

Fastställd av **instans, datum och paragraf**

Bilaga A: Fördjupning av informationssäkerhetsorganisationen

Beredskapssamordnare

Processansvarig för att krav på informationssäkerhet beaktas inom arbetet med civil beredskap, särskilt vid planering, utformning och uppföljning av kontinuitetshantering och krisledning.

IT-chef

Processansvarig för att det finns en fungerande, uppdaterad och dokumenterad process för tekniskt skydd, exempelvis brandväggar, kryptering och behörighetsstyrning. Planerar, utformar och följer upp processen i samverkan med informationssäkerhetssamordnaren.

Ekonomichef

Processansvarig för att säkerställa en säker hantering av leverantörer och leveranskedjor, inklusive kravställning i upphandlingar, säkerhetsbilagor och uppföljning. Samverkar med informationssäkerhetssamordnaren vid behov.

HRchef

Processansvarig för att det finns ändamålsenliga processer för personalsäkerhet, såsom säker rekrytering, personalkännedom, introduktion, åtkomsthantering vid anställningsförändringar och avslut. Samverkar med informationssäkerhetssamordnaren vid behov.

Kanslichef

Processansvarig för att planera, utveckla och följa upp kommunövergripande processer för informationsförvaltning, exempelvis dokumentmallar, diarieföring och informationshanteringsplaner. Samverkar med informationssäkerhetssamordnaren vid behov.

Verksamhets- och enhetschefer

Ansvarar för att informationssäkerheten upprätthålls inom det egna förvaltningsområdet. Det innebär att implementera gällande riktlinjer, ta fram verksamhetsspecifika rutiner samt utöva resursägarskap och ansvara för resursförvaltning. I ansvaret ingår även kontinuitetshantering, resurssäkerhet och att säkerställa personalsäkerheten. Verksamheterna ska dessutom se till att personalen får tillräcklig utbildning i informationssäkerhet och att eventuella incidenter rapporteras vidare inom organisationen.

Resursägare

Ansvarar för att upprätta en förvaltningsplan för varje enskild resurs, som ska utvärderas och revideras årligen. Resursägaren ansvarar även för att det finns en samlad inventarielista över samtliga informationstyper och mängder, IT- och OT-system, avtal och objekt. Inventarielistan utgör underlag för klassificering, riskanalys och prioritering av skyddsåtgärder.

KS § 235

Dnr 2025-00435

167

Informationssäkerhetspolicy

Sammanfattning av ärendet

Arvidsjaur kommuns informationssäkerhetspolicy fastställs av kommunfullmäktige och anger kommunledningens övergripande mål och krav för arbetet med informationssäkerhet. Policyn utgör den strategiska grunden för kommunens samlade insatser inom området och kompletteras av riktlinjer som styr det praktiska genomförandet.

Syftet med policyn är att tydliggöra kommunens förhållningssätt till informationssäkerhet samt att säkerställa att all information – muntlig, fysisk eller digital – skyddas på ett ändamålsenligt sätt vid varje tidpunkt.

Informationssäkerhetsarbetet ska bedrivas kontinuerligt och anpassas till föränderliga hotbilder, både interna och externa. Exempel på sådana hot kan vara bristande kunskap hos medarbetare, fysiska intrång, angrepp mot leverantörskedjan eller cyberattacker riktade mot kommunens IT-miljö.

Denna policy gäller för hela kommunkoncernen.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Informationssäkerhetspolicyn antas.
2. Bolagen berörs i den omfattning som krävs utifrån varje bolags behov och förutsättningar.

Handlingar i ärendet

Informationssäkerhetspolicy

Kommunfullmäktige

2025-10-28

1

Kf § 101

Dnr 2025-00326

102

Val av ersättare i kommunstyrelsen

Sammanfattning av ärendet

Gunnar Wigenstam (C) har beviljats begärt entledigande från sitt uppdrag som ersättare i kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige har att utse ny ersättare i kommunstyrelsen efter Gunnar Wigenstam

Yrkanden

Martin Nilsson (c)

Yrkande: Ärendet bordläggs.

Propositionsordningar

Eftersom yrkande om bordläggning har lagts fram först ordförande om ärendet ska avgöras idag eller ej. Efter avslutad proposition förklarar ordförande att kommunfullmäktige har beslutat att ärendet ska bordläggas till nästa kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs till nästa kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige

Val av ersättare i kommunstyrelsen

Sammanfattning av ärendet

Gunnar Wigenstam (C) har begärt entledigande från sitt uppdrag som ersättare i kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige har att utse ny ersättare i kommunstyrelsen efter Gunnar Wigenstam

Kommunfullmäktige

Val av revisor

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2022-12-12 att utse revisorer för mandatperioden 2023–2026.

Kommunfullmäktige har nu att utse en revisor efter Lars Holmkvist.

Kommunfullmäktige

2025-10-28

1

Kf § 108

Dnr 2022-00221

102

Val av revisor för mandatperioden 2023-2026

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2022-12-12 att utse revisorer för mandatperioden 2023–2026.

Kommunfullmäktige har att välja en ny revisor.

Yrkanden

Kristoffer Westerberg (s)

Yrkande: Ärendet bordläggs

Propositionsordningar

Eftersom yrkande om bordläggning har lagts fram först ordförande om ärendet ska avgöras idag eller ej. Efter avslutad proposition förklarar ordförande att kommunfullmäktige har beslutat att ärendet ska bordläggas till nästa kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs till nästa kommunfullmäktige.

Beslutet skickas till

Revisorerna